

**BELEIDS- EN BEGROTINGSTOELICHTING
BEGROTINGSUITVOERING 2024**

BINNENLANDS BESTUUR, STEDENBELEID EN AUDIT LOKALE BESTUREN

Hilde Crevits

Viceminister-president van de Vlaamse Regering,

Vlaams minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven,
Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij

I. INHOUDSTAFEL

I.	INHOUDSTAFEL.....	2
II.	INLEIDING DOOR DE MINISTER.....	5
III.	SAMENVATTING	5
IV.	TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN	7
1.	Transversale en horizontale doelstellingen	7
a.	Vlaams Energie- en Klimaatplan.....	7
b.	Luchtbeleidsplan	10
c.	Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA)	10
V.	BELEIDSVELD BINNENLANDS BESTUUR EN STEDENBELEID	10
1.	ISE BINNENLANDS BESTUUR.....	11
1.1.	Relancemaatregelen	14
1.1.1.	Fietspaden.....	14
1.1.2.	Gemeentehuis van de Toekomst.....	14
1.1.3.	Zomerscholen	15
1.2.	SD 1 Het overheidslandschap dat tussen de Vlaamse overheid en gemeenten in ligt, is transparant	15
OD 1.1	We zetten in op regiovorming van onderuit.....	15
OD 1.2	We vereenvoudigen het scala aan verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen.....	16
1.3.	SD 2 Onze Vlaamse gemeenten zijn bestuurskrachtig en beschikken over grotere beleidsautonomie	17
OD 2.1	We zorgen voor meer autonomie en beleidsvrijheid voor gemeenten	17
OD 2.2	We stimuleren fusies van gemeenten.....	17
OD 2.3	We verbeteren de organieke regelgeving en versterken daarbij de gemeenteraad.....	19
OD 2.4	We maken een nieuwe minimale rechtspositieregeling die lokale besturen toelaat een modern personeelsbeleid te voeren	20
OD 2.5	We verfijnen verder het ondersteuningsaanbod ten aanzien van de lokale besturen	21
1.4.	SD 3 Elke Vlaming kan volwaardig participeren aan de lokale democratie 23	
OD 3.1	We moderniseren de regels van de lokale democratie	23
OD 3.2	We organiseren de lokale en provinciale verkiezingen van oktober 2024	25
OD 3.3	We herwaarderen de gemeenteraad als hart van de lokale democratie	29
1.5.	SD 4 De financiën van de Vlaamse gemeenten zijn duurzaam en transparant.....	29
OD 4.1	We versterken de gezondheid van de lokale financiën	29

OD 4.2 We verhogen de correctheid en de transparantie van de lokale financiën	31
OD 4.3 We maken van de beleids- en beheerscyclus (BBC) het kader voor het strategisch en financieel beleid voor de "geconsolideerde lokale sector".....	32
OD 4.4 We moderniseren de regels voor de vestiging en de invordering van gemeente- en provinciebelastingen.....	32
1.6 SD 5 De gemeenten ontwikkelen kwalitatieve dienstverlening op basis van open data en innovatieve ICT-oplossingen.....	33
OD 5.1 We zetten verder in op beleidsondersteunende monitoren	33
OD 5.2 We bouwen verder aan een platform voor het hergebruik van lokaal beschikbare data	33
1.7 SD 6 Onze steden en gemeenten zijn plaatsen waar iedereen duurzaam kan samenleven	34
OD 6.1 Met wijkverbeteringscontracten pakken we maatschappelijke uitdagingen op een integrale wijze aan.....	34
OD 6.2 We zorgen voor een duidelijk kader voor de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen	35
OD 6.3 We bieden de lokale besturen meer mogelijkheden en stimuli om in te zetten op een adequaat en toekomstgericht beleid inzake neven- en herbestemming van eredienstgebouwen	36
OD 6.4 We ondersteunen lokale besturen in hun sleutelrol bij de preventie van gewelddadige radicalisering	37
1.8. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	40
2. ISE STEDENBELEID	51
2.1. SD 7 We blijven inzetten op de steden en hen ondersteunen om de maatschappelijke uitdagingen op korte en middellange termijn aan te pakken	51
OD 7.1 We bestendigen en versterken de stedelijke aanpak	51
OD 7.2 We pakken de grootstedelijke problematieken en uitdagingen krachtadig aan	52
OD 7.3 We bouwen verder mee aan Vlaanderen als slimme regio en dragen bij aan de verdere ontwikkeling van het Vlaamse smart city-ecosysteem...	52
OD 7.4 We nemen als Vlaamse overheid deel aan stedelijke netwerken en overlegorganen en stimuleren de deelname van andere actoren en lokale besturen aan de Europese en internationale netwerken	54
OD 7.5 Stedenbeleid is een referentiepunt voor de Vlaamse steden	54
2.2. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	55
3. ISE AUDIT LOKALE BESTUREN	59
3.1. SD 8 De lokale besturen doen aan kwaliteitsvolle organisatie- en risicobeheersing	61
OD 8.1 We verhogen de maturiteit van het organisatie- en risicobeheer via audits.....	61
OD 8.2 We verbeteren interbestuurlijke relaties en werking via audits.....	61
OD 8.3 We optimaliseren de afstemming tussen de verschillende audit- en controleactoren	61

3.2. SD 9 Lokale audits worden gebruikt als beleidsinput en voor het versterken van kennis en competenties	62
OD 9.1 We leveren beleidsinput aan uit auditresultaten	62
OD 9.2 We versterken de kennis over organisatie- en risicobeheer	62
3.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	62
VI. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD	62
VII. LIJST MET AFKORTINGEN	67
VIII. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'	69
IX. BIJLAGE 'OVERZICHT RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET VLAAMS PARLEMENT'	95
X. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF'	95
XI. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE ARRESTEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF EN VAN HET HOF VAN JUSTITIE'	95

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER

In 2024 begon ik mijn mandaat als minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid en Audit Lokale Besturen, waarbij ik de fakkel van mijn voorganger overnam. In de beleidsnota's van mijn bevoegdheden bouwde ik verder op het werk van eerdere ministers, en legde ik mijn eigen beleidsplannen vast voor de ondersteuning van lokale besturen.

Binnen mijn beleidsdomeinen werk ik met verschillende beleidsmaatregelen aan de versterking van het wederzijds vertrouwen tussen de Vlaamse overheid en de lokale besturen. Dit doe ik onder meer door de versterking van de algemene financiering. Verder wil ik het lokaal bestuur ook dichter bij de burger brengen, onder meer met het Gemeentehuis van de Toekomst en het aantrekkelijker maken van het lokaal bestuur als werkgever, en zet ik in op de versterking van de lokale democratie door het promoten van actief burgerschap.

De onderstaande samenvatting geeft een overzicht van onze inspanningen voor toekomstbestendige lokale besturen.

III. SAMENVATTING

In 2024 heb ik als minister de verantwoordelijkheid voor het beleidsdomein Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid en Audit Lokale Besturen overgenomen van mijn voorganger, met vastberadenheid en het vertrouwen in de kracht van onze lokale besturen. Gedurende mijn eerste maanden als minister heb ik gewerkt aan verschillende belangrijke beleidsmaatregelen om de lokale democratie te versterken.

Het organiseren van de lokale en provinciale verkiezingen in oktober 2024 was uiteraard een prioriteit. Mijn administratie heeft uitgebreide voorbereidingen getroffen en ondersteuning geboden aan de lokale besturen. Zo werd een helpdesk opgezet en werden informatiesessies georganiseerd om een vlotte overgang en installatie van de nieuwe besturen te waarborgen. De digitalisering van de verkiezingsprocessen werd verder uitgebreid om de toegankelijkheid en integriteit van het proces te verbeteren.

Het gemeentefonds blijft de belangrijkste pijler van alle algemene financieringsmiddelen van lokale besturen, goed voor bijna 70% van de algemene middelen. In 2024 verhoogde ik de beschikbare middelen met meer dan 100 miljoen euro. In het regeerakkoord 2024-2029 engageerden we ons bovendien om de algemene financiering extra te versterken, met bijzondere aandacht voor landelijke gebieden.

In 2024 hebben we ook gewerkt aan het versterken van de bestuurskracht en de autonomie van de lokale besturen. Dit werd onder andere gerealiseerd door 13 gemeentelijke fusietrajecten. De fusies van gemeenten, die op 1 januari 2025 in werking traden, werden grondig voorbereid. Mijn administratie heeft hiervoor intensief gewerkt aan de begeleiding van de gemeenten die fuseren, zodat zij met de juiste ondersteuning deze verandering kunnen aangaan. De gemeentelijke autonomie werd ook verder versterkt door te zorgen voor meer beleidsvrijheid voor de gemeenten, die nu in staat zijn om zelf meer invulling te geven aan hun eigen beleidsdomeinen.

Als minister zorgde ik ervoor dat lokale besturen over de juiste tools en kennis beschikten om hun taken effectief uit te voeren. Zo werden ze gestimuleerd om digitale innovaties te omarmen, bijvoorbeeld met het Gemeentehuis van de

Toekomst en het bevorderen van het gebruik van open data in hun dienstverlening. Ook de Gemeente-Stadsmonitor biedt lokale besturen waardevolle informatie en data ter ondersteuning van hun beleid. Hoewel digitale dienstverlening steeds belangrijker wordt, hecht ik ook veel waarde aan de fysieke nabijheid van het lokaal bestuur voor burgers.

In 2024 heb ik me eveneens ingezet voor het versterken van duurzame en inclusieve gemeenschappen in onze steden en gemeenten. Dit werd onder andere gerealiseerd door het stimuleren van wijkverbeteringscontracten, waarmee lokale besturen maatschappelijke uitdagingen integraal kunnen aanpakken en de leefomgeving kunnen verbeteren.

Daarnaast werd er gewerkt aan de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen en de her- en nevenbestemming van parochiekerken. Preventie van radicalisering bleef ook een belangrijke focus. Lokale besturen werden ondersteund in hun cruciale rol bij het voorkomen van gewelddadige radicalisering door middel van gerichte initiatieven die de integratie bevorderen en de onderlinge verbinding binnen wijken versterken.

Aansluitend heb ik de stedelijke aanpak versterkt door steden te ondersteunen in de aanpak van grootstedelijke uitdagingen. Dit werd onder andere gerealiseerd door het bevorderen van de slimme regio- en Smart City-initiatieven, waarbij technologie en data worden ingezet om de stedelijke levenskwaliteit te verbeteren. Steden kregen ook de kans om actief deel te nemen aan Europese en internationale netwerken, waarmee ze ervaringen kunnen uitwisselen en samenwerken aan grensoverschrijdende oplossingen.

Tot slot is er in 2024 ook veel aandacht gegaan naar de kwaliteit van organisatie- en risicobeheersing binnen lokale besturen. 99 auditrapporten werden opgeleverd, waarmee lokale besturen worden aangespoord hun werkprocessen te optimaliseren. Lokale audits werden gebruikt als input om de kennis en competenties van de besturen te versterken.

Met deze initiatieven en maatregelen ben ik vastberaden om onze lokale besturen verder te versterken en te ondersteunen. Het is mijn overtuiging dat de kracht van Vlaanderen ligt in de robuuste en toegankelijke democratie die we samen met de lokale besturen blijven opbouwen. Ook de komende jaren zullen we blijven inzetten op de verdere ontwikkeling van duurzame en efficiënte lokale besturen, versterking van de bestuurlijke autonomie, en innovatie binnen de lokale overheid.

TOTAAL – BINNENLANDS BESTUUR, STEDENBELEID EN AUDIT LOKALE BESTUREN, excl. DAB's, excl. apparaatsuitgaven en programma B

(duizend euro)					
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2024	32.132	710	0	4.776.832	4.723.560
BA-JR 2024	32.132	710	0	4.837.612	4.810.027
BU 2024	1.761	1.180	0	4.730.294	4.768.092

PROGRAMMA SM – BINNENLANDS BESTUUR EN STEDENBELEID

(duizend euro)					
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2024	32.132	710	0	4.776.832	4.723.560
BA-JR 2024	32.132	710	0	4.837.612	4.810.027
BU 2024	1.761	1.180	0	4.730.294	4.768.092

IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN**1. Transversale en horizontale doelstellingen**

a. Vlaams Energie- en Klimaatplan

Voor deze transversale doelstelling werd volgende **prestatie-indicator** gekozen:

Benaming	De realisatiegraad van de doelstellingen van het LEKP 1.0
Definitie	Deze indicator geeft de voortgang weer van al de intekenende gemeenten op de realisatie van de doelstellingen van het LEKP 1.0, per werf van het LEKP: - Werf 1: vergroening - Werf 2: renovatie, hernieuwbare energie - Werf 3: koolstofvrije (deel)mobiliteit - Werf 4: ontharding en hemelwateropvang
Relevantie	Hoe hoger het percentage, hoe beter de gemiddelde score van de Vlaamse gemeenten die de klimaatdoelstellingen van LEKP 1.0 onderschreven.
Berekeningswijze en resultaat	De data geeft de gemiddelde voortgang weer van de 294 gemeenten (sinds de recente fusiegolf zijn dit 279 gemeenten) die intekenden op LEKP 1.0. De data is gegroepeerd per werf. Het resultaat wordt berekend op basis van bestaande databronnen die beschikbaar zijn binnen de Vlaamse overheid, aangeleverd wordt door derden of door cijfermatige aanvullingen van de lokale besturen zelf. <u>Eerste meting 2024</u>

	<u>Deze cijfers dateren van 31 december 2023.¹</u> - Werf 1: 8,23% - Werf 2: 12,88% - Werf 3: 16,95% - Werf 4: 9,37% <u>Laatst gekende waarde</u> Deze cijfers dateren van 3 januari 2025. - Werf 1, 23,89% - Werf 2: 11,20% - Werf 3: 27,66% - Werf 4: 16,08% Dit is een momentopname. De gemeentelijke rapportering zal uiterlijk op 1 mei 2025 ingediend worden. Daarom is het bovenstaande een onderschatting van de cijfers, gezien er mogelijk nog cijfers voor 2024 tot dan worden aangevuld. De LEKP-indicator stijgt bij iedere werf in vergelijking met vorig jaar. Sommige doelstellingen zijn behaald, andere lijken de vooropgestelde termijn niet te halen. Aangezien het pact een inspanningsverbintenis is, tonen de cijfers aan dat de deelnemende gemeenten gemiddeld weldegelijk voldoende inspanning leverden.
Bron	De cijfers worden weergegeven op het Pactportaal van het Lokaal Energie- en Klimaatpact
Meetfrequentie	De meetfrequentie varieert per databron waarop de meting van een doelstelling leunt. Verder zijn er databronnen waarvoor het lokaal bestuur input moet leveren, die tijdens de rapporteringsperiode wekelijks worden geüpdatet. Meer informatie is beschikbaar op de publicatiekalender van het Pactportaal.

Het eerste Lokaal Energie- en Klimaatpact (LEKP) werd gelanceerd in 2021. Buiten zes gemeenten, tekenden alle Vlaamse gemeenten in op dit pact. Het pact zet in op vier werven: vergroening, collectieve renovaties en hernieuwbare energie, mobiliteit en ontharding.

In 2024 werden de lokale besturen met LEKP ondersteund om verder in te zetten op de Europese- ('Fit for 55' en het Burgemeestersconvenant) en de Vlaamse klimaatambities (Vlaams Energie- en Klimaatplan). Die ondersteuning gebeurde voornamelijk door de subsidiestromen en het inhoudelijk ondersteuningsaanbod van het Lokaal Energie- en Klimaatpact 1.0, 2.0, en 2.1 (zie hieronder). In het kader van de financiële ondersteuning voor het LEKP werden de volgende bedragen in 2024 uitbetaald aan de intekenaars:

3 ^{de} LEKP subsidieronde	In euro
LEKP 1.0	28.300.000
LEKP 2.0	8.750.000

¹ De cijfers die bij BBT BO2024 werden opgenomen hadden betrekking tot onvolledige data voor het jaar 2023. Een accurate weergave van de cijfers over de verwezenlijken tot einde 2023 zijn als volgt: Werf 1 – 14,56%, Werf 2 – 9,36%, Werf 3 – 17,46%, Werf 4 – 9,48%.

LEKP 2.1	9.000.000
----------	-----------

Verder werden in 2024 de volgende middelen vastgelegd als subsidiëring van het LEKP. Deze middelen worden in 2025 uitbetaald op basis van de individuele trekkingsrechten per ingetekkende gemeente:

4 ^{de} LEKP subsidieronde	In euro
LEKP 1.0	28.500.000,00
LEKP 2.0	8.750.000,00
LEKP 2.1	7.000.000,00

Het decreet over de subsidiëring in het kader van de lokale energie- en klimaatpacten bepaalt dat de gemeenten de LEKP-subsidie cofinancieren en jaarlijks inhoudelijk rapporteren over de vooruitgang van de eigen LEKP-inzet. Ter opvolging van deze subsidievoorwaarden liet ik door ABB een monitoring uitvoeren. Aan de hand van deze monitoring kon ik vaststellen dat alle deelnemende gemeenten de subsidievoorwaarden naleefden.

De resultaten van de inspanningen door de gemeenten zijn per werf zichtbaar in bovenstaande metadatafiche. De voortgang van de doelstellingen worden gemonitord aan de hand van het 'Lokaal Klimaatpactportaal'. De Vlaamse Regering hield dit dataportaal gedurende 2024 operationeel om de jaarlijkse rapportering door gemeenten te faciliteren.

De werking van het LEKP werd extra in de verf gezet tijdens het event van het Europees Voorzitterschap op 15 maart 2024 in het Europees Parlement. Hier ontmoetten lokale vertegenwoordigers uit Europa elkaar om expertise te delen over lokaal klimaatbeleid.

Verder zette de Vlaamse Regering de werking van de inhoudelijke ondersteuningsinstrumenten voor LEKP verder:

- In 2024 werd onder begeleiding van Architecture Workroom Brussels het 100 Wijken Platform georganiseerd. Dit platform begeleidt voortrekker-gemeenten en steden bij de realisatie van LEKP-doelstellingen, om de doelstellingen geïntegreerd te realiseren in diverse wijken. Op 5 februari 2024 vond het 100 Wijkenforum plaats, waar goede praktijken werden gedeeld met het brede publiek. Voor bijkomende informatie rond het 100 Wijken Platform, verwijs ik naar OD 7.1
- Ten tweede faciliteerde mijn agentschap ook de werking van de Wijkrenovatietool, waarvoor VITO de regierol kreeg. Deze tool is in 2024 operationeel gegaan en staat ter beschikking voor lokale besturen en energiehuizen. Verder werd er bijgedragen aan de governance en voortzetting van de tool, wat midden 2024 resulteerde in een verlenging tot en met september 2026.
- Tot slot gingen de technische assistentiehubs in 2024 van start waarvoor een budget van 3 miljoen euro werd verstrekt in 2023. Deze hubs ondersteunen en ontzorgen lokale besturen en OCMW's in de opstart van lokale energiegemeenschappen, en dragen bij aan de bestrijding van energiearmoede. De hub biedt technische, juridische, financieel-technische hulp aan lokale besturen.

Het budget van deze projecten wordt samengevat in onderstaande tabel:

	Vastleggingen in 2024 (in duizend euro)
--	---

100 Wijkenforum	181 (budget stedenbeleid)
Wijkrenovatietool – VITO	1.650
Technische assistentiehubs	/ (vastgelegd in 2023)

Verder werd het LEKP in 2024 grondig geëvalueerd. Hieruit bleek onder meer dat er nood is aan coördinatie binnen de Vlaamse overheid rond klimaatbeleid, dat de doelstellingen herbekeken moeten worden, en dat lokale besturen nood hebben aan een lagere rapporteringslast bij het lokale klimaatbeleid.

Deze, en ook andere aanbevelingen van de evaluatie worden meegenomen in de opstart van de omvorming van het LEKP naar een structureel dialoogplatform. Dit moet de verkoking binnen Vlaanderen rond de steun aan lokale besturen voor het lokaal klimaatbeleid verminderen.

b. Luchtbeleidsplan

Het Vlaams Luchtbeleidsplan 2030 werd door de Vlaamse Regering goedgekeurd op 25 oktober 2019. Dit plan bevat doelstellingen op de korte, middellange (2030) en lange (2050) termijn en een uitgebreid pakket aan maatregelen om de luchtverontreiniging in Vlaanderen aan te pakken en zo de impact van luchtverontreiniging op onze gezondheid en het leefmilieu verder te verminderen. Net zoals in 2023 vertaalt het Lokaal Energie- en Klimaatpact ook voor het jaar 2024, door middel van integratie van het Burgemeestersconvenant 2050, een groot deel van deze doelstellingen naar de praktijk. De werkzaamheden in de context van het Luchtbeleidsplan werden ook grotendeels geïntegreerd in de activiteiten rond het LEKP.

c. Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA)

De Vlaamse Regering keurde het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) 2020-2024 goed op 25 september 2020. Dit actieplan geeft de geplande acties weer waarmee de verschillende Vlaamse ministers in die legislatuur armoede bestreden.

Lokale besturen hebben vanuit hun burgers nabije positie een goed zicht op lokale behoeften, ook inzake armoede. Tussen Vlaamse gemeenten is er een grote diversiteit in armoede, context, organisatie en aanpak ervan. In het kader van dit VAPA werd vanuit de domeinen binnenlands bestuur en armoedebestrijding enkele projectoproepen voor lokale besturen gelanceerd om hen te stimuleren kennis en ervaring uit te wisselen over goede beleidspraktijken. Dit met als doel goede praktijken van het ene bestuur op maat te implementeren in het andere bestuur. De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) speelde een verbindende rol bij het matchen van de besturen en het begeleiden van de trajecten en ontwikkelde hiertoe een methodiek getiteld 'De Wisselaar'. Door de jongste projectoproep die werd vastgelegd in 2023, liepen er in 2024 zeven uitwisselingsprojecten. De ontwikkelde methodiek van de VVSG, in het kader van deze VAPA-actie, stelde de VVSG met haar website ter beschikking en maakt deze methodiek ook ruimer toepasbaar.

V. BELEIDSVELD BINNENLANDS BESTUUR EN STEDENBELEID

1. ISE BINNENLANDS BESTUUR

Voor dit inhoudelijk structuurelement werden volgende **prestatie-indicatoren** gekozen:

1. De verhouding tussen de **algemene en specifieke financiering**

Benaming	De verhouding tussen de algemene en specifieke financiering
Definitie	Dit percentage geeft de verhouding weer tussen de werkingssubsidies die de Vlaamse gemeenten en hun OCMW van andere overheidsniveaus ontvangen als algemene financiering en de werkingssubsidies die ze ontvangen om er specifieke uitgaven mee te financieren.
Relevantie	Hoe hoger de verhouding tussen beide, hoe sterker de lokale autonomie. Algemene financiering is immers voorwaardenvrij waardoor lokale besturen volledig vrij zijn deze financiering te gebruiken en niet gebonden zijn aan enige voorwaarden, doelstellingen of rapporteringen. Deze indicator kadert in OD 4.1 (We financieren de lokale besturen op een duurzame wijze).
Berekeningswijze en resultaat	Het resultaat wordt bekomen door de algemene werkingssubsidies van de gemeenten en hun OCMW voor een bepaald boekjaar te delen door de ontvangen specifieke werkingssubsidies voor hetzelfde boekjaar. <u>Laatst gekende waarde:</u> De ontvangsten uit algemene werkingssubsidies van de Vlaamse gemeenten en OCMW's voor het boekjaar 2023 bedragen 4.336.091 Keuro. De ontvangsten uit specifieke werkingssubsidies van gemeenten en OCMW's voor 2023 bedragen 2.724.128 Keuro. De verhouding tussen beide bedraagt 159,17% (absolute cijfers afgerond op het duizendtal en volgens de rekeningen 2023 die beschikbaar waren op 7 maart 2025). In de specifieke werkingssubsidies zijn ook de bezoldigingen voor het gemeentelijk onderwijzend personeel opgenomen, die de Vlaamse overheid rechtstreeks aan het onderwijzend personeel betaalt (919.171 Keuro). De gegevens over boekjaar 2022 ter vergelijking: In 2022 bedroegen de algemene werkingssubsidies 4.027.688 Keuro en de specifieke werkingssubsidies 2.483.615 Keuro. De verhouding tussen beide lag toen op 162,17%.
Bron	De BBC-data die de lokale besturen digitaal rapporteren.

Meetfrequentie	Jaarlijks
-----------------------	-----------

2. De verhouding tussen de **lokale uitgaven en de Vlaamse uitgaven**

Benaming	De verhouding tussen de lokale uitgaven en de Vlaamse uitgaven
Definitie	Dit percentage geeft de verhouding weer tussen de uitgaven van de lokale besturen en de uitgaven van de Vlaamse overheid.
Relevantie	Hoe hoger dit verhoudingsgetal, hoe sterker de decentralisatie. Deze indicator kadert in OD 4.1 en 4.2.
Berekeningswijze en resultaat	De uitgaven van de Vlaamse overheid worden als volgt berekend: de geconsolideerde gerealiseerde ESR-uitgaven van de Vlaamse overheid waarbij volgende verrichtingen geneutraliseerd zijn: de deelnemingen en kredietverleningen (ESR-code 8), de schuldafflossing (ESR-code 9), de inkomensoverdrachten aan de gemeenten (ESR-code 43.2 – gemeenten en ESR-code 43.5 – OCMW) en de kapitaaloverdrachten aan de gemeenten en OCMW's (ESR-codes 6321, 6322 en 6352). De uitgaven van de lokale besturen worden als volgt berekend: de geconsolideerde gerealiseerde uitgaven volgens de digitale rapportering van de gemeenten, OCMW's, districten, autonome gemeentebedrijven en welzijnsverenigingen over hun jaarrekeningen waarbij de onderlinge verrichtingen geneutraliseerd zijn op basis van de geregistreerde economische sectorcodes. <u>Laatst gekende waarde:</u> De totale Vlaamse uitgaven voor boekjaar 2023 bedragen 52.774.591 Keuro². De totale lokale uitgaven voor 2023 bedragen 20.505.570 Keuro³. De verhouding tussen beide bedraagt 38,86%. Hoe hoger de verhouding tussen beide, hoe sterker de relatieve positie van onze lokale besturen in de totale publieke overheidsbestedingen in Vlaanderen. De gegevens over boekjaar 2022 ter vergelijking: In 2022 bedroegen de totale Vlaamse uitgaven 48.289.448 Keuro en de lokale uitgaven 18.703.745

² Afgerond op het duizendtal.

³ Afgerond op het duizendtal en volgens de rekeningen die beschikbaar waren op 7 maart 2025.

	Keuro. De verhouding tussen beide bedroeg toen 38,73%.
Bron	Het Departement Financiën en Begroting monitort de uitgaven van de Vlaamse overheid en ABB de uitgaven van de lokale besturen (digitale rapportering van de lokale besturen over de jaarrekening).
Meetfrequentie	Jaarlijks

3. Het **inwonersaantal** per gemeente

Benaming	Het inwonersaantal per gemeente
Definitie	Dit cijfer geeft het gemiddelde weer van het aantal inwoners per gemeente.
Relevantie	Het uitgangspunt is dat gemeenten met een klein inwonersaantal niet voldoende bestuurskrachtig zijn om de grote uitdagingen in de huidige maatschappij op te nemen. Er zullen uiteraard uitzonderingen zijn, maar over het algemeen worstelen gemeenten met een klein inwonersaantal met de uitdagingen van de 21e eeuw. Fusies van gemeenten (OD 2.2) hebben een rechtstreekse impact op deze indicator. Door het aantal gemeenten te verminderen stijgt het gemiddeld aantal inwoners per gemeente.
Berekeningswijze en resultaat	Hiertoe wordt het bevolkingsaantal van het Vlaams Gewest gedeeld over het aantal gemeenten. In 2024 bestaat het Vlaamse Gewest uit 300 Vlaamse gemeenten. Deze gemeenten hebben samen 6.821.770 inwoners (inwonersaantal op 1/1/24). Het gemiddeld inwonersaantal van een Vlaamse gemeente is ongeveer 22.700 (22.739,23 exact). De 12 faciliteitengemeenten in het Vlaamse Gewest hebben een beperkte invloed op dit gemiddelde. De andere 288 gemeenten hebben samen 6.708.324 inwoners. Zonder de faciliteitengemeenten is het gemiddeld inwonersaantal van een Vlaamse gemeente bijgevolg ongeveer 23.300 (23.293 exact). Van de 28 Vlaamse gemeenten in de 13 trajecten die geleid hebben tot een fusie op 1/1/2025, is het gemiddeld inwonersaantal ongeveer 38.200 (38.202 exact). Door de fusie stijgt het gemiddeld inwonersaantal significant tot ongeveer 82.300 inwoners (82.281,77 exact). Door de 13 gemeentefusies stijgt het gemiddelde inwonersaantal van een Vlaamse gemeente naar ongeveer 24.000 (23.936,04 exact). Zonder de faciliteitengemeenten komt het gemiddelde inwonersaantal van een Vlaamse gemeente uit op ongeveer 24.600 (24.572,61 exact). In beide gevallen zorgt dit voor gemiddelde stijging van het inwonersaantal van ongeveer 5,5%.

Bron	Statbel – bevolking per gemeente.
Meetfrequentie	Jaarlijks

1.1. Relancemaatregelen

1.1.1. Fietspaden

Om het maatschappelijk en economisch weefsel te herstellen na de zware impact van COVID-19, investeerde de Vlaamse Regering ook in 2024 onder meer in fietsinfrastructuur. Die investeringen dragen niet alleen bij aan de economische relance, ze ondersteunen ook een duurzamere manier van verplaatsen. Ze zijn goed voor het klimaat, de gezondheid én de economie.

Ook de lokale besturen en provincies kunnen als beheerders van wegen in belangrijke mate bijdragen aan de uitbreiding van de bestaande fietsinfrastructuur. Vlaanderen ondersteunt hen daarbij financieel om een bijkomende inspanning te doen met het zogenaamde Kopenhagenplan. De subsidie bedraagt één derde tot maximaal de helft van het aandeel van de lokale besturen in de kostprijs van deze investeringsprojecten. Net als vorig jaar investeerde de Vlaamse Regering in de Vlaamse gemeenten en provincies, waarbij het Agentschap Binnenlands Bestuur en het departement Mobiliteit en Openbare Werken nauw samenwerkten.

In totaal trekt Vlaanderen voor deze ondersteuning een bedrag uit van 157 miljoen euro. Vorig jaar werd voor iedere gemeente en provincie de maximale projectsubsidie vastgelegd.

Van zodra de werken gegund zijn, kan een voorschot worden aangevraagd. Het saldo wordt betaald na oplevering van de werken. Ook in 2024 dienden besturen en provincies een aanvraag tot voorschot en/of saldo in, en werden subsidies uitbetaald.

Tot en met 31 december 2025 kunnen besturen de subsidie aanvragen op basis van de werkelijke kosten van het project. Voor projecten die op 31 december 2025 niet voltooid zijn, kunnen besturen tot uiterlijk 30 april 2026 het saldo van de subsidie aanvragen op basis van de geraamde kosten. Ze hebben daarbij tijd tot en met 5 jaar na de gunning van het project om aan te tonen dat de werken op 31 juli 2026 ver genoeg gevorderd waren om de subsidie te verantwoorden.

1.1.2. Gemeentehuis van de Toekomst

In 2024 stimuleerde de Vlaamse regering de gemeenten maximaal samen te werken om hun burgergerichte dienstverlening te verbeteren met behulp van digitalisering, tot voor kort onder de naam Gemeente zonder Gemeentehuis. Alle geselecteerde projecten van het relanceprogramma waren opgestart in 2023. Een deel ervan werd ondertussen in 2024 succesvol afgerond.

Verschillende externe erkenningen getuigen hoe de Gemeentehuis van de Toekomst-projecten het verschil maken in het leven van burgers. Een paar voorbeelden zijn FamilyProef, dat bekroond werd met de Agoria Digital Society Award en de Gouden Byte. De Virtuele Assistent kaapte de Gouden Bit Award weg, en het Fundament Proactieve Dienstverlening won onder andere een UserCentriCities Award en een prijs Gemeentedelers. Daarnaast zijn er vele andere initiatiefnemers die met grote en kleine digitale projecten het leven van de burger, ondernemer of vereniging eenvoudiger maken. Om deze projecten succesvol te

begeleiden en om maximaal in te zetten op kennisdeling werd een budget van 1,5 miljoen euro vrijgemaakt.

Bovendien werden projecten met meerwaarde voor alle Vlaamse burgers opgeschaald. Zo werd de doorontwikkeling van 'digitale aangifte overlijden' en de architectuur rond 'digitale meldingen' en 'naschoolse opvang' ondersteund.

Op basis van de eerste voorlopige resultaten van de impactmeting die door de universiteit van Gent werd gedaan, werden de nodige beleidsmaatregelen voorbereid met het oog op Gemeentehuis van de Toekomst.

1.1.3. Zomerscholen

Ook in 2024 kregen kinderen en jongeren gedurende minimaal 10 dagen in juli of augustus een aanbod op maat om leerachterstand te voorkomen of te verhelpen, en dit in combinatie met spel, cultuur en sport. Deelname was vrijwillig en kosteloos. Dit jaar volgden 13.941 kinderen een zomerschool. Dat is 10% meer ten opzichte van 2023, toen 12.328 leerlingen deelnamen.

130 unieke organisatoren organiseerden dit jaar een zomerschool: 91 gemeenten en 39 scholen. Zeven gemeenten werkten samen met 14 andere gemeenten, waardoor er in totaal 105 Vlaamse gemeenten, of bijna één derde van de gemeenten, hun schouders onder de zomerscholen hebben gezet in 2024.

De organisatie van de zomerscholen is een cofinanciering met mijn collega-minister van Onderwijs, waarvoor in 2024 opnieuw 5 miljoen euro ter beschikking werd gesteld. In 2024 werd binnen mijn beleidsdomein voor de zomerscholen 3.307.527,92 euro subsidies vastgelegd en 71.417,50 euro voor overheidsopdrachten.

De Vlaamse Regering subsidieerde onderwijsinstellingen en lokale besturen om de zomerscholen te organiseren voor leerlingen uit het kleuter- en leerplichtonderwijs. De resultaten van het evaluatieonderzoek van de zomerscholen (vrijgave mei 2024) werden grondig bestudeerd en gebruikt om zomerscholen 2025 te organiseren.

1.2. SD 1 Het overheidslandschap dat tussen de Vlaamse overheid en gemeenten in ligt, is transparant

OD 1.1 We zetten in op regiovorming van onderuit

De Vlaamse Regering zet in op regiovorming. We maken gebruik van het overlegmodel van de referentieregio's. De lokale besturen kunnen er uitdagingen naar voren schuiven waarvoor we tot versnelde en maatgerichte oplossingen moeten komen, in overleg met alle of enkele gemeenten.

Op 5 juli 2024 werd een laatste voortgangsrapportering over de regiovorming aan de Vlaamse Regering voorgelegd.

Lokale transitie

Op 3 februari 2023 bekrachtigde de Vlaamse Regering het decreet over regiovorming en tot wijziging van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur, hierna het Regiodecreet genoemd. Het Regiodecreet zorgt voor een decretale verankering van de referentieregio's en definieert het concept, het toepassingsgebied, de principes en de gevolgen van regiovorming, specifiek voor die lokale samenwerkingsverbanden. Het Regiodecreet bevat ook een procedure voor afwijkingsaanvragen. In 2024 behandelde ik enkele afwijkingsaanvragen.

In 2021 werd in samenwerking met de VVSG het project 'Labo Regiovorming' opgestart. Na een positieve evaluatie besliste de Vlaamse Regering in 2023 om de subsidiëring van Labo Regiovorming te verlengen voor de periode 2024-2025.

In maart 2024 lanceerde Labo Regiovorming een oproep naar regio's en subregio's om voorstellen voor interbestuurlijke projecten in te dienen rond de volgende thema's: het bindend sociaal objectief op (sub)regionaal niveau, de realisatie van de bouwshift en een bovenlokaal aanbodbeheer voor bedrijventerreinen. Labo Regiovorming selecteerde 5 projecten en verleende aan elk van hen een financiële ondersteuning van 20.000 euro. Het gaat om de aanvragen ingediend door Oost-Brabant, Regio Gent, Rivierenland, Westhoek en Zuid-West-Vlaanderen. De interbestuurlijke projecten gingen van start op 1 juli 2024, einddatum is 30 september 2025.

Lokale besturen die hun samenwerkingsverbanden willen afstemmen op de referentieregio's, konden ook in 2024 een beroep doen op het ondersteuningspakket van het Labo Regiovorming.

Daarnaast konden lokale besturen die het bovenlokaal landschap in hun regio of subregio eenvoudiger en transparanter willen maken een ondersteuningsaanvraag indienen. In totaal diende 13 (sub)regio's een aanvraag in waaruit de jury 4 trajecten koos. Het gaat om de aanvragen ingediend door de Vlaamse Ardennen, Regio Brugge, de Rupelstreek en een cluster van lokale besturen uit Oost-Brabant. De ondersteuning bestond uit procesbegeleiding door een extern bureau bij het doorlopen van een vereenvoudigingstraject tegen medio 2024. Voor elk traject werd een vereenvoudigingsplan uitgetekend. Met de kennis en praktijkervaring uit de begeleiding van de vereenvoudigingstrajecten wordt ook een inspiratiegids opgemaakt.

Het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing stond in 2024 in voor wetenschappelijke ondersteuning en begeleiding. Een tussentijdse beleidsevaluatie van het regiovormingstraject werd uitgevoerd. Het Steunpunt formuleerde ook een toekomstvisie op het lokaal en binnenlands bestuur in Vlaanderen, waarin rond regiovorming enkele concrete voorstellen werden gedaan.

Impactanalyse

De sectorale regelgeving werd aangepast aan de regiovorming. Elke sector kon hierbij een eigen beleidsinitiatief nemen. Daarnaast werd een traject gecoördineerd voor een verzameldecreet en een verzamelbesluit, die de aanpassingen aan de sectorregelgeving bundelen die niet in sectorspecifieke regelgevingstrajecten zijn opgenomen. Het verzameldecreet regiovorming werd op 3 mei 2024 bekrachtigd door de Vlaamse Regering.

Tevens liep de dialoog met de federale overheid over de afstemming van hun regionale afbakeningen op de referentieregio's.

OD 1.2 We vereenvoudigen het scala aan verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen

Einde 2023 en begin 2024 vonden er debatten met stakeholders uit respectievelijk de sector van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en van de woonzorgsector plaats, georganiseerd door ABB. Uit die debatten bleek voornamelijk een voorkeur voor regelluwte met betrekking tot de organieke regelgeving van de verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen van de lokale besturen. De stakeholders zijn daarnaast vragende partij voor een verdere vereenvoudiging van het landschap van de verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen waar mogelijk, zonder daarbij de bestaande vrijheidsgraden in het gedrang te brengen en zijn ook voor meer coaching door het agentschap.

In de vorige Vlaamse legislatuur werd een reeks aanpassingen van het decreet van 22 december 2014 over het lokaal bestuur doorgevoerd. Het ging over het algemeen over eerder technische aanpassingen door een vereenvoudiging van de regelgeving. De aanpassingen werden in de volgende decreten aangebracht:

- decreet van 16 juli 2021 tot wijziging van diverse decreten, wat betreft versterking van de lokale democratie;
- decreet van 3 februari 2023 over regiovorming en tot wijziging van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur (citeeropschrift: "het Regiodecreet van 3 februari 2023");
- decreet van 17 februari 2023 tot wijziging van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur.

Met ingang van 1 januari 2024 werd het goedkeuringstoezicht op de oprichtingen en de statutenwijzigingen van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en verenigingen en vennootschappen voor maatschappelijk welzijn vervangen door het verplicht niet-bindend advies van de minister van Binnenlands bestuur. In 2024 werden ter ondersteuning van de lokale besturen en hun samenwerkingsverbanden, 19 niet bindende adviezen verstrekt.

1.3. SD 2 Onze Vlaamse gemeenten zijn bestuurskrachtig en beschikken over grotere beleidsautonomie

OD 2.1 We zorgen voor meer autonomie en beleidsvrijheid voor gemeenten

Op 4 februari 2022 werd de commissie decentralisatie opgericht. Deze commissie, samengesteld uit vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering en de lokale besturen (VVSG), onderzocht binnen alle beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid de mogelijkheden om de lokale besturen nog meer autonomie en beleidsvrijheden toe te kennen. Het is immers de visie van deze Vlaamse Regering om de lokale besturen het volle vertrouwen te schenken. Vlaanderen definieert de strategische beleidsambities en stelt zich op als kennispartner. De lokale besturen krijgen de nodige autonomie en bevoegdheden om invulling te geven aan deze beleidsambities, conform het subsidiariteitsprincipe.

Het eindrapport met het decentralisatieprogramma, zijnde de decentralisatievoorstellen waarover men tot een akkoord is gekomen om te decentraliseren (53 van de 61 oorspronkelijk geformuleerde voorstellen), werd op 13 januari 2023 aan de Vlaamse Regering meegedeeld. In het najaar van 2023 werd het voortgangsrapport opgemaakt. Dit rapport geeft de voortgang weer van het goedgekeurd decentralisatieprogramma. Het voortgangsrapport werd op 2 februari 2024 aan de Vlaamse Regering meegedeeld ter kennisgeving.

OD 2.2 We stimuleren fusies van gemeenten

Op 10 juli 2020 keurde de Vlaamse Regering een kadernota goed met stimulerings- en ondersteuningsmaatregelen voor vrijwillige fusies van gemeenten. Het beleid richt zich primair op het stimuleren van gemeenten om een fusie aan te gaan. Daarnaast is er een focus op het zo goed mogelijk ondersteunen van de lokale besturen bij het nemen van de beslissing tot fusie en bij de implementatie daarvan.

Op 7 mei 2024 werd voor de laatste keer de voortgangsrapportering over de vrijwillige fusies van gemeenten aan de Vlaamse Regering voorgelegd.

Stimulerende maatregelen

Op datum van 31 december 2023 ontving de Vlaamse Regering voor 13 trajecten het gezamenlijke voorstel tot samenvoeging. Voor elk van deze 13 trajecten heeft de Vlaamse Regering een ontwerp van samenvoegingsdecreet ingediend. Op 17

april 2024 werden de 13 samenvoegingsdecreten aangenomen in het Vlaams Parlement. Ze werden op 19 april 2024 bekrachtigd door de Vlaamse Regering.

Een belangrijke stimulans in deze fusieoperatie was de schuldovername. Het gaat om een financieel ondersteuningspakket voor fusietrajecten die ingaan op 1 januari 2025 en een schaalgrootte van ten minste 20.000 inwoners hebben.

De voorwaarden voor de schuldovername in het kader van een vrijwillige samenvoeging van gemeenten op 1 januari 2025 zijn opgenomen in een besluit van de Vlaamse Regering van 29 januari 2021.

Voor de 13 fusietrajecten samen, die gestart zijn op 1 januari 2025, en rekening houdend met hun inwonersaantal op 1 januari 2022, bedraagt de schuldovername door de Vlaamse overheid ruim 273 miljoen euro. Deze schulden werden door de Vlaamse overheid overgenomen op 30 september 2024. Het Departement Financiën en Begroting stond in voor deze transactie.

Ondersteunende maatregelen

Het beleid inzake vrijwillige fusies is uitgetekend, de kern van de activiteiten voor 2024 lag bij de ondersteuning van de individuele fusietrajecten.

Binnen de Vlaamse overheid werd een impactanalyse uitgevoerd om de concrete gevolgen van een gemeentelijke fusie op de Vlaamse regelgeving, administratieve praktijken en digitale toepassingen in kaart te brengen. Deze impactanalyse werd afgerond.

Daarnaast werd de impactanalyse van de Vlaamse gemeentefusies op de federale materies ook afgerond.

ABB stelt een draaiboek "Vrijwillige fusies van gemeenten" ter beschikking. Dit draaiboek reikt fuserende gemeenten handvaten aan om dit belangrijke veranderingstraject in goede banen te leiden. In 2024 kreeg het draaiboek diverse updates.

Specifiek voor de lokale besturen in een fusietraject werden er in 2024 zes fusienieuwsbrieven verstuurd. Er werd tweemaal een intervisiedag georganiseerd.

Op vraag van enkele lokale besturen voerde het Agentschap Binnenlands Bestuur een impactanalyse uit over de gevolgen van een vrijwillige fusie met behoud van de rechtspersoonlijkheid van een van de fuserende gemeenten. Bij die vorm van fusie blijft een van de fuserende gemeenten behouden en wordt die aangewezen als rechtsopvolger van de fuserende gemeente die wordt opgeheven. De impactanalyse identificeerde geen grote problemen. De conclusie luidde dat een fusie met behoud van rechtspersoonlijkheid een grotendeels positieve impact heeft voor de betrokken lokale besturen.

De trajecten die voor een fusie met behoud van rechtspersoonlijkheid kozen, zijn:

- Antwerpen en Borsbeek (behoud Antwerpen);
- Bilzen en Hoeselt (behoud Bilzen);
- Borgloon en Tongeren (behoud Tongeren);
- Ham en Tessenderlo (behoud Ham);
- Hasselt en Kortesseem (behoud Hasselt);
- Lochristi en Wachtebeke (behoud Lochristi);
- Lokeren en Moerbeke (behoud Lokeren);
- Meulebeke en Tielt (behoud Tielt);
- Ruiselede en Wingene (behoud Wingene).

De overige 4 trajecten kozen voor het scenario van een fusie met oprichting van een gemeente met nieuwe rechtspersoonlijkheid.

Gelet op de resultaten van de impactanalyse werd een voorstel van decreet ingediend in het Vlaams Parlement. Het voorstel van decreet wijzigd de

samenvoegingsdecreten van de 9 trajecten die voor de fusie met behoud van rechtspersoonlijkheid kiezen en voorziet in een beperkte afwijking van het fusiekader in het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur. Meer in het bijzonder wordt ingeschreven dat één van de oorspronkelijke gemeenten behouden blijft en als de nieuwe gemeente wordt ingesteld. Dat betekent ook de opheffing van de andere oorspronkelijke gemeente. Alle andere regels van het fusiekader blijven van toepassing.

Het voorstel van wijzigingsdecreet werd op 30 april 2024 aangenomen in het Vlaams Parlement. De Vlaamse Regering bekrachtigde het voorstel op 3 mei 2024.

Ook de impactanalyse van uitstel van fusiedatum bij bezwaren tegen de verkiezingsuitslag werd afgerond in 2024. In geen enkel traject zorgde een bezwaar voor een uitstel van de fusiedatum.

OD 2.3 We verbeteren de organieke regelgeving en versterken daarbij de gemeenteraad

In 2024 werden er op het gebied van de modernisering van de organieke regelgeving twee belangrijke herzieningen doorgevoerd.

Ten eerste werden er aanpassingen gemaakt aan het rechtspositiebesluit van 20 januari 2023, dat de rechtspositieregeling van het personeel van lokale en provinciale besturen regelt. Deze wijzigingen worden verder toegelicht in het volgende punt, OD 2.4.

Ten tweede werden er bij decreet van 9 februari 2024 verschillende wijzigingen aangebracht aan het decreet van 16 januari 2004, betreffende begraafplaatsen en lijkbezorging:

- crematoria zijn niet langer verplicht te beschikken over een urnenveld, een strooiweide en een columbarium;
- naast grafconcessies en concessies op columbaria worden ook concessies op urnenvelden mogelijk;
- de onderhoudsplicht geldt voor alle vormen van concessies;
- de stoffelijke overschotten moeten niet meer individueel vervoerd worden;
- mogelijkheid in laatste wilsbeschikking tot schenking stoffelijk overschot aan een wetenschappelijke instelling of keuze voor bijbegroving;
- onder bepaalde voorwaarden kan de urne met as van een al overleden gezelschapsdier worden begraven met of worden bijgezet in het columbarium van de overleden eigenaar;
- de bepaling over de asbestemming werd herschreven en verduidelijkt;
- verouderd taalgebruik werd aangepast;
- een technische rechtzetting werd doorgevoerd.

Daarna volgde het besluit van de Vlaamse Regering van 20 september 2024 tot wijziging van regelgeving over begraafplaatsen, lijkbezorging en crematoria. Dit besluit zorgt voor de uitvoering van de wijzigingen zoals opgenomen in het decreet van 9 februari 2024.

Door de wijzigingen aan het decreet van 16 januari 2004, was er bovendien nood aan een nieuwe omzendbrief: omzendbrief KBBJ/ABB 2024/1 over de toepassing van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging en de uitvoeringsbesluiten. Deze omzendbrief vervangt omzendbrief BA-2006/3 betreffende de toepassing van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging en de uitvoeringsbesluiten.

OD 2.4 We maken een nieuwe minimale rechtspositieregeling die lokale besturen toelaat een modern personeelsbeleid te voeren

Het rechtspositiebesluit van 20 januari 2023 (tot vaststelling van de minimale voorwaarden van de rechtspositieregeling van het personeel van lokale en provinciale besturen) werd in 2024 tweemaal gewijzigd, namelijk door:

- het besluit van de Vlaamse Regering van 12 januari 2024 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juli 2022 over een nieuwe functieclassificatie bij lokale besturen en over aangepaste salarisschalen ter uitvoering van het Zesde Vlaams Intersectoraal akkoord van 30 maart 2021 voor de social/non-profitsectoren en het besluit van de Vlaamse Regering van 20 januari 2023 tot vaststelling van de minimale voorwaarden van de rechtspositieregeling van het personeel van lokale en provinciale besturen;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2024 tot wijziging van het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006 en het besluit van de Vlaamse Regering van 20 januari 2023 tot vaststelling van de minimale voorwaarden van de rechtspositieregeling van het personeel van lokale en provinciale besturen, wat betreft het toekennen van omstandigheidsverlof in geval van zwangerschapsverlies.

Met het wijzigingsbesluit van 12 januari 2024 werden enkele EU-richtlijnen omgezet, alsook de verdere modaliteiten vastgesteld voor de beëindiging van het statutaire dienstverband bij de lokale en provinciale besturen in uitvoering van het decreet van 16 juni 2023. Het wijzigingsbesluit van 17 mei 2024 creëert een omstandigheidsverlof bij zwangerschapsverlies.

Een volgend wijzigingsbesluit van de Vlaamse Regering kreeg op 6 december 2024 een principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering. Het besluit stelt in uitrol van het VIA6-akkoord een recht op drie opeenvolgende weken vakantie vast voor de VIA-personeelsleden van de lokale besturen. Dat besluit werd begin 2025 definitief goedgekeurd.

Daarnaast werden, in uitvoering van het rechtspositiebesluit van 20 januari 2023, twee ministeriële besluiten goedgekeurd:

- Het ministerieel besluit van 11 januari 2024 stelt de lijst vast van diploma's die toegang geven tot de functie van maatschappelijk werker. Omdat OCMW's kampen met een groot tekort aan maatschappelijk werkers, werd die lijst uitgebreid. Dit ministerieel besluit werd opgemaakt na advies van de onderwijsinstellingen (VLIR, VLHORA,...). De VVSG ontving een projectsubsidie voor het "professionaliseringstraject maatschappelijk werk in het OCMW", gestart in september 2024, gericht op het ontwikkelen van de benodigde beroepscompetenties en vaardigheden om het recht op maatschappelijke dienstverlening en integratie te waarborgen.
- Het ministerieel besluit van 13 december 2024 kent voor het jaar 2024 een subsidie toe aan de lokale besturen om de zogenaamde oversijpelingseffecten binnen lokale besturen te compenseren. De toekenning van koopkrachtvoordelen aan VIA-personeelsleden naar aanleiding van een VIA-akkoord leidt tot de vraag naar een analoog voordeel voor de niet-VIA personeelsleden, omdat beide personeelsleden binnen dezelfde organisatie werken. Het compensatiebedrag wordt verdeeld over de lokale besturen waar sprake is van zo'n oversijpelingseffect. Deze compensatiemiddelen worden jaarlijks berekend en verdeeld volgens de regels van het decreet van 9 december 2022 over de toekenning van diverse subsidies als vermeld in het VIA6-akkoord.

Het decreet van 3 mei 2024 tot wijziging van onder meer het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur, maakt de bepalingen rond rechten en plichten, de ontslagregeling en de tuchtprocedure van toepassing op het personeel van de welzijnsvereniging. Voor de rechtszekerheid werd de link gelegd met de

decretale basisrechten en -plichten, die de basis vormen voor het uitvoeringsbesluit, aangezien voorheen gebruik werd gemaakt van lokale autonomie om een eigen rechtspositieregeling voor personeel vast te stellen.

Ter ondersteuning van de lokale en provinciale besturen bij het toepassen van het rechtspositiebesluit van 20 januari 2023 heeft het ABB een aparte website gecreëerd, het digitaal platform rechtspositieregeling. Daar kunnen lokale en provinciale besturen de actuele regelgeving, toelichtingen, interpretatieve lezingen van de regelgeving en voorbeeldbepalingen van het rechtspositiebesluit terugvinden, aangevuld met goede praktijkvoorbeelden en rechtspraak.

Eveneens ter ondersteuning van lokale en provinciale besturen werd een project opgestart in het kader van de *war for talent* en werden initiatieven genomen tot het stimuleren van duurzaam werkgeverschap. Lokale en provinciale besturen hebben er alle belang bij om zich in de toekomst op duurzame wijze te kunnen (en blijven) profileren als aantrekkelijke werkgever. ABB heeft zich daarom doelbewust geëngageerd om mee aan de regie te staan van een ruim, meerledig project tot het stimuleren van "Duurzaam werkgeverschap", opgebouwd uit twee verschillende campagnes: een ondersteunende campagne en een bekendmakingscampagne.

- De ondersteunende campagne is opgestart begin 2024. Een externe begeleider heeft 5 besturen ondersteund in hun pad naar duurzaam werkgeverschap. ABB heeft in het voorjaar van 2025 op haar website Lokaal Bestuur het materiaal en de goede praktijkvoorbeelden ontsloten die deze campagne heeft opgeleverd als inspiratiemateriaal voor andere lokale besturen.
- In de *war for talent* is de perceptie die personeelsleden en potentiële kandidaten van een lokaal of provinciaal bestuur als werkgever hebben van essentieel belang. Om de lokale en provinciale sector als aantrekkelijke werkgever in de kijker te stellen, startte ABB in 2024 een traject rond *employer branding*. Een externe partner heeft hiervoor informatie ingewonnen bij de lokale en provinciale besturen om een duidelijk beeld te krijgen over de sector en om inzicht te verwerven in de factoren die van hen aantrekkelijke werkgevers maken. Met die informatie heeft de externe partner een bekendmakingscampagne ontworpen waarmee de besturen zelf aan de slag kunnen gaan.

Daarnaast is in 2024 ook ingezet op sterk management binnen de lokale besturen met de Beurs Lokaal Bestuurlijk Talent. Dit gebeurde door verder in te zetten op doorgedreven professionalisering van managementprofielen binnen lokale en provinciale besturen. De beurs "Lokaal Bestuurlijk Talent" werd in 2023 gelanceerd. In 2024 werd het beurssysteem verdergezet en werd opnieuw voor 14 personeelsleden een ondersteuning geboden door een deel van de kosten van een managementopleiding op masterniveau van lokale en provinciale personeelsleden te dragen.

OD 2.5 We verfijnen verder het ondersteuningsaanbod ten aanzien van de lokale besturen

Mijn administratie nam in 2024 haar coachende en ondersteunende rol verder op en trad op als kennisadministratie en partner van lokale besturen. Daarnaast maakte het agentschap actief werk van het verder professionaliseren van het bestaande basisaanbod aan ondersteuningsinstrumenten, zoals het generieke informatieaanbod op de website, het beantwoorden van adviesvragen en frequent overleg met lokale besturen. Voorbeelden daarvan zijn de ondersteuning op het vlak van vrijwillige fusies en regiovorming, de ondersteuning bij het gebruik en de inzet van de Gemeente-Stadsmonitor en de ondersteuning bij de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen.

De VVSG diende op 15 november 2023 een projectvoorstel in voor een tweejarig project voor de ontwikkeling van een ondersteuningsaanbod voor lokale besturen als adviserende actoren in het kader van het Erkenningsdecreet van 22 oktober 2021 én om hun signaalfunctie te versterken ten aanzien van de Informatie- en screeningsdienst (ISD). Een goede advies- en signaalfunctie van lokale besturen komt de werking van de ISD ten goede. Kennisdeling en netwerkvorming staan centraal bij dit project. Er werd in 2023 een projectsubsidie van 249.948,25 euro toegekend voor de periode van 1 juni 2024 tot en met 31 mei 2026. De ISD zit de stuurgroep van dit project voor.

In 2024 werd sterk ingezet op de ondersteuning voor de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen, van 13 oktober 2024 en op de installatie van de bestuursorganen nadien. Er werden informatiesessies gehouden verspreid over de provincies om de installatievergaderingen voor te bereiden. Daarnaast is er een algemeen webinar gehouden rond de regels over de installatievergadering. Vervolgens werden er modelbesluiten voor de installatievergadering aangeboden en werden er webinars en Q&A's georganiseerd voor de voorbereiding van de installatie in de nieuwe applicatie Lokaal Mandatenbeheer in het Loket voor Lokale Besturen. ABB heeft samen met VVSG 10 informatiesessies voor nieuwe raadsleden georganiseerd, waar 25% van alle geïnstalleerde raadsleden zich voor ingeschreven hebben. Op de website worden nu ook relevante opleidingsinitiatieven aangekondigd die georganiseerd worden door andere departementen. Een voorbeeld hiervan zijn de Mobibaden, georganiseerd door het departement Mobiliteit en Openbare werken en de Vlaamse Stichting Verkeerskunde.

Mijn administratie heeft ter voorbereiding van de nieuwe bestuursperiode de informatie voor de mandatarissen gebundeld op [de website van ABB](#). Op die pagina's worden de belangrijkste basisinfo, nuttige datatools om mee het beleid te bepalen en een handig opleidingsoverzicht gedeeld. De aangeboden video's op deze pagina's maken deze informatie vlot toegankelijk. Van zodra de nieuwe mandatarissen zich ingewerkt hebben, kunnen ze zich laten inspireren door verschillende tools die door ABB worden aangeboden, zoals Lokaal Beslist, het financieel profiel van de lokale besturen, de Gemeente-Stadsmonitor of de BBC-analysetool.

De verdere uitbouw van het digitaal platform ter ondersteuning van de opmaak van de rechtspositieregeling voor het personeel en de ondersteuning bij de uitbouw van de employer branding van de lokale besturen werd eerder al opgenomen bij OD 2.4.

Voor het ondersteuningsaanbod en de communicatie rond de organisatie van de verkiezingen wordt verwezen naar OD 3.2.

Voor het ondersteuningsaanbod aan de steden, meer bepaald de provinciale steden, wordt verwezen naar OD 7.5.

Mijn administratie streeft voor het beantwoorden van adviesvragen naar een continue verbetering van deze dienstverlening. Een voorbeeld hiervan is de 'tevredenheidsmeting adviesvragen' waarbij mijn administratie rechtstreeks aan de stakeholders vraagt hoe tevreden ze zijn met het antwoord dat ze ontvangen op hun adviesvraag. Na elke beantwoorde adviesvraag worden 5 vragen naar de vraagsteller gestuurd, waarbij tijdigheid, bruikbaarheid, helderheid / begrijpelijkheid, tevredenheid met inhoudelijk conclusie en tevredenheid met de algemene dienstverlening bevraagd worden. Voor 2024 lag de gemiddelde tevredenheidsscore op 4,51 op een schaal van 1 tot 5, waarbij 1 helemaal niet tevreden is, en 5 zeer tevreden. De globale responsgraad is 1 op 4 of 26%.

Op vlak van bestuurlijk toezicht is het goedkeuringstoezicht afgeschaft voor de oprichting en statutenwijzigingen van de dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen en van de verenigingen en vennootschappen voor maatschappelijk

welzijn, die beantwoorden aan de principes van het Regiodecreet. De procedure is vervangen door de verplichting om een voorafgaand niet bindend advies te vragen aan de Vlaamse Regering. Deze procedure trad in werking op 1 januari 2024. In 2024 beperkten deze adviezen zich door de band tot louter technische opmerkingen. Het is nog te vroeg voor een grondige evaluatie van deze nieuwe toezichtsvorm.

De toepassing van de omzendbrief Peeters wordt door het Agentschap Binnenlands Bestuur en de toezichthoudende overheid (provinciegouverneur/minister van binnenlands bestuur) opgevolgd, gecontroleerd en waar nodig gesanctioneerd op volgende wijze:

- Het bijwonen van de gemeenteraden van sommige randgemeenten door een vertegenwoordiger van het Agentschap Binnenlands Bestuur, in opdracht van de Provinciegouverneur, met het oog op het controleren van de naleving van de taalwetgeving door raadsleden en schepenen in de gemeenteraad;
- Via de opvolging van klachten over het taalgebruik door randgemeenten en andere gemeenten.

Sinds enkele jaren wordt in de 6 randgemeenten met taalfaciliteiten rond Brussel (Drogenbos, Linkebeek, Kraainem, Sint-Genesius-Rode, Wemmel, Wezembeek-Oppeem) gewerkt met een register waarin de taalvoorkeur van inwoners wordt geregistreerd. Deze taalvoorkeur (Nederlands of Frans) wordt bijgehouden gedurende vier jaar. Tijdens die vier jaar betekent dit dat de betrokken inwoner wordt aangesproken in de taal van zijn of haar keuze.

Beslissingen betreffende het versturen van oproepingsbrieven en uitnodigingsbrieven voor de verkiezingen volgens taalvoorkeur (en dus gebruikmakend van het taalregister) werden ook steeds vernietigd. Dit was het geval in 2018, 2019 en in 2024. De vernietigingen uit 2024 zijn gericht tegen Wezembeek-Oppeem (twee maal) en Drogenbos. De beroepen bij de Raad van State in deze dossiers zijn lopende (zie het overzicht onderaan). Daarbij blijft de Vlaamse overheid het standpunt verdedigen dat de omzendbrieven moeten toegepast worden en worden ook nieuwe middelen ontwikkeld, o.a. betreffende de toepassing van de privacywetgeving, die niet verenigbaar is met een taalregister.

Er lopen momenteel ook nog 4 Raad van State rechtsgedingen i.v.m. de toepassing van de omzendbrief Peeters onder meer over het nieuwe gemeentelogo van Sint-Genesius-Rode, de vernietiging van de gemeenteraadsbeslissing d.d. 16/04/2024 met betrekking tot de toekenning drukwerk verkiezingen en het versturen van de oproepingsbrieven in Wezembeek-Oppeem, alsook het versturen van oproepingsbrieven in Drogenbos.

Omwille van de transversale rol die het ABB opneemt, en omwille van de laagdrempelige klachtenprocedure en de zeer toegankelijke klachtenwegwijzer, krijgt het ABB vrij veel klachten waarvoor de toezichthouder niet bevoegd is. In de bestuursperiode 2024 startte ABB een project op waarbij in een eerste fase de lijst met contactpersonen binnen de diverse departementen geactualiseerd werd om een vlotte afstemming tussen de diverse inhoudelijke departementen en een kwalitatieve doorverwijzing te vergemakkelijken.

1.4. SD 3 Elke Vlaming kan volwaardig participeren aan de lokale democratie

OD 3.1 We moderniseren de regels van de lokale democratie

Het decreet dat een aantal wijzigingen aanbrengt in de kiesdecreten en in het decreet lokaal bestuur, werd op 25 oktober 2023 goedgekeurd door het Vlaams

Parlement en op 27 oktober 2023 bekrachtigd en afgekondigd door de Vlaamse Regering.

Het besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van de kosten voor de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen werd op 6 oktober 2023 definitief goedgekeurd.

De twee besluiten van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 (enerzijds wat betreft de indiening van de voordrachtsakten van kandidaten voor de lokale en provinciale verkiezingen en anderzijds wat betreft de indiening van de aangiften van de verkiezingsuitgaven voor de lokale en provinciale verkiezingen) werden op 1 december 2023 definitief goedgekeurd.

Op 1 maart 2024 keurde de Vlaamse Regering definitief het besluit goed dat de voorwaarden bepaalt voor het ter beschikking stellen van stembiljetten voor wetenschappelijk onderzoek.

Het besluit van de Vlaamse Regering waarmee de aantallen te verkiezen mandaten in de gemeenten, provincies, provinciedistricten en stadsdistricten werden vastgesteld, werd definitief goedgekeurd op 26 april 2024.

De ministeriële besluiten ter uitvoering van andere opdrachten van de Vlaamse Regering, bepaald in het Kiesdecreet, hebben voornamelijk betrekking op het vaststellen van modellen en formulieren. De volgende ministeriële besluiten werden genomen:

- de vastlegging van de modellen van de volmachtformulieren (17 november 2023);
- de vastlegging van het formulier waarmee sommige kiezers een reisvergoeding kunnen vragen (13 december 2023);
- de vastlegging van de onderrichtingen voor de kiezer (30 januari 2024);
- de inrichting van de stemlokalen (voor stemming met potlood en papier en voor stemming met stemcomputers) (20 februari 2024);
- de vastlegging van de modellen van de stembiljetten (18 maart 2024);
- een wijziging van de regels volgens welke de kandidaten van een kandidatenlijst op het beeldscherm van de stemcomputer worden getoond (18 maart 2024);
- de vaststelling van de modellen van de uitnodigingsbrieven (4 april 2024);
- de vastlegging van de modellen van de voordrachtsakten (6 mei 2024);
- de aanwijzing van de gemeenten die digitaal zullen stemmen (16 mei 2024);
- de vastlegging van de wijze waarop de leden van de stem-, tel- en hoofdbureaus en de magistraten de uitbetaling van de vergoedingen en presentiegelden aanvragen, en van de formulieren waarmee ze de uitbetaling van de vergoedingen en presentiegelden aanvragen (13 juni 2024);
- de vastlegging van het kiesmateriaal voor de telbureaus (3 juli 2024);
- de wijziging van de bewaartermijn van de stembiljetten (18 juli 2024);
- het verbod van het gebruik van sommige lijstnamen (13 augustus 2024);
- de vaststelling dat de digitale systemen en processen voor het kandidatenbeheer bij de lokale en provinciale verkiezingen van 13 oktober 2024, de integriteit van de gegevens van de lijsten en kandidaten waarborgen (18 september 2024);
- de vaststelling dat de digitale systemen en processen voor de digitale stemming, voor de verwerking van de stemmen en voor de zetelberekening bij de lokale en provinciale verkiezingen van 13 oktober 2024, de integriteit van de gegevens en het geheim van de stemming waarborgen (8 oktober 2024).

Op 11 maart 2024 werd aan alle actoren die betrokken zijn bij de voorbereiding van de verkiezingen, een brief gestuurd met een overzicht van de belangrijkste wijzigingen in de kiesregelgeving en van de stand van zaken van de voorbereidingen.

Aan de vrederechters werd op 18 maart 2024 een brief gestuurd met een toelichting over de aanwijzing van de voorzitters van de gemeentelijke hoofdbureaus. Die voorzitters moesten uiterlijk op 13 april 2024 benoemd zijn.

Er werden bijna 290 modellen en formulieren ter beschikking gesteld om te gebruiken tijdens het verkiezingstraject. 26 hiervan waren modellen of formulieren die speciaal aangepast waren voor de buitengewone verkiezingen in de gemeenten die op 1 januari 2025 zouden samengevoegd worden.

Op 24 juni 2024 werden aan de gemeenten en provincies de onderrichtingen bezorgd die zij nodig hadden om hun taken uit te voeren bij de voorbereiding en de organisatie van de verkiezingen. Voor de gemeenten die op 1 januari 2025 zouden samengevoegd worden, werd een speciale versie van die onderrichtingen verstuurd. Dit was met aandacht voor de afwijkende of bijkomende punten waarop deze gemeenten moesten letten.

Aan de magistraten die de voorzitters en bijzitters van de stem- en telbureaus moesten aanwijzen, werden de onderrichtingen bezorgd bij brief van 27 juni 2024. Daarbij werd bijzondere aandacht besteed aan de verkiezing van de eerste gemeenteraden van de nieuwe fusiegemeenten.

Voorts werden aan de voorzitters van de hoofdbureaus (bij brief van 4 juli 2024) en van de stem- en telbureaus (bij brief van 2 augustus 2024) de onderrichtingen bezorgd die zij nodig hadden om hun taken uit te voeren bij de voorbereiding en de organisatie van de verkiezingen.

Ten slotte werd een helpdesk opgericht die alle vragen beantwoordde van burgers, kandidaten, partijen, besturen en medewerkers aan de verkiezingen.

Na de verkiezingen is het Agentschap Binnenlands Bestuur gestart met de evaluatie van het verkiezingsproces, zowel op juridisch vlak als op vlak van organisatie en communicatie.

Na de verkiezingen van 13 oktober 2024 zijn er in 2024 een aantal regelgevende initiatieven genomen. Op 21 juni 2024 nam de Vlaamse Regering het besluit aan waarmee de modellen voor de akte van voordracht en opvolging in het kader van de installatie en samenstelling van de lokale bestuursorganen zijn vastgesteld.

Op 19 juli 2024 is de 'Omzendbrief KBBJ/ABB 2024/2 over de start van de lokale en provinciale bestuursperiode' aangenomen. Deze omzendbrief geeft toelichting bij de regels rond en de procedure van de installatie van de lokale en provinciale bestuursorganen. In het kader daarvan zijn de lokale besturen en kandidaten ondersteund geweest door informatiesessies en gerichte adviesverlening (zie OD 2.5).

OD 3.2 We organiseren de lokale en provinciale verkiezingen van oktober 2024

In 2024 werd de laatste rechte lijn ingezet bij de voorbereiding van de lokale en provinciale verkiezingen van 13 oktober 2024.

De softwarewijzigingen aan het kandidaten- en resultatenbeheer en het doorsturen naar nieuwsmedia werden gecertificeerd.

	Vastleggingen in 2024 (in euro)
Uitgaven voor certificering van de softwarewijzigingen aan het kandidaten- en resultatenbeheer + doorsturen naar nieuwsmedia.	490.419,29

Het beheer, de hosting en de diensten van de verkiezingssoftware: kandidatenbeheer, contactenbeheer, resultatenbeheer, verzending resultaten naar de media, werden opgezet. Inspanningen werden geleverd om de veiligheid en de gegevensintegriteit van de verkiezingssoftware te beschermen.

	Vastleggingen in 2024 (in euro)
Exploitatie en diensten i.v.m. software kandidaten- en resultatenbeheer + doorsturen naar nieuwsmedia. Helpdesk inbegrepen.	1.139.328,84
Hosting kandidaten- en resultatenbeheer	519.544,47
Diensten i.v.m cybersecurity – verkiezingssoftware	187.055,64
Juridische analyses en adviezen (DPO)	17.340,00

Het project digitalisering van de aangiften verkiezingsuitgaven kreeg vorm in een softwaretoepassing. Extra functionaliteiten werden ontwikkeld om de toepassing gebruiksvriendelijk te maken. De hosting van de toepassing werd opgezet.

	Vastleggingen in 2024 (in euro)
Digitalisering aangifte verkiezingsuitgaven – extra ontwikkeling	70.254,59
Hosting i.v.m. software digitale aangifte verkiezingsuitgaven	32.795,60

Alle noodzakelijke voorbereidingen (huur/aankoop materiaal,...) werden gedaan zodat de digitale stemming vlot kon verlopen. Een gratis opleidingsset werd bezorgd aan de gemeentebesturen, zodat zij de voorzitters en secretarissen van de stembureaus konden trainen. Er werd (technische) ondersteuning voorzien met de diagnose, monitoring en probleemoplossing van stemcomputers (inclusief externe helpdesk). De stempakketten werden opgesteld.

	Vastleggingen in 2024 (in euro)
Technische ondersteuning digitale stembureaus op dag verkiezingen + helpdesk	2.340.581,92
Stemcomputers: 'consumables' + TTT-sticks	223.763,76
Voorbereiding en technische ondersteuning digitale stemming	26.910,4

Strategische voorraad stemcomputers (huur)	93.537,95
--	-----------

De voorraad onbedrukt stempapier werd aangevuld en door de provincies gedistribueerd naar de gemeenten die met potlood en papier stemmen.

	Vastleggingen in 2024 (in euro)
Productie en levering stempapier	259.416,64
Opslag stempapier	12.217,06

De beveiligde 'war room' werd opgezet. Er werd een helpdesk opgericht die alle vragen beantwoordde van burgers, kandidaten, partijen, besturen en medewerkers aan de verkiezingen. Het noodzakelijke logistiek- en verzegelmateriaal (enveloppen, labels, zegels) werd voorzien. De uitnodigingsbrieven voor de randgemeenten werden gedrukt.

	Vastleggingen in 2024 (in euro)
Logistiek- en verzegelmateriaal, organisatie dag verkiezingen, facility (waaronder telefonie), diverse kosten, interne catering, beveiliging	84.162,50
Drukken uitnodigingsbrieven randgemeenten	4.949,36

Om tegemoet te komen aan de grote nood aan communicatie en informatie, werden verschillende communicatie-initiatieven uitgerold. Dit betreft onder meer de productie van een aantal specifieke verkiezingscommunicatie. Dat ging in hoofdlijnen om videoproductie, fotografie en website-ontwikkeling (informatieve website Vlaanderenkiest.be) en extra middelen voor de productie van de sensibiliseringscampagne. Er werden ook verschillende opleidingen en infosessies georganiseerd:

- vorming voor gemeentelijke coördinatoren en voorzitters hoofdbureaus;
- opmaak van handleidingen en video's over de fijnmazige stemresultaten, de verkiezingsuitgaven, het (digitaal) stemmen, de verkiezingssoftware;
- een infosessie voor de media over het verspreiden van de stemresultaten;
- interne opleidingen ter voorbereiding van de helpdesks vanuit ABB.

	Vastleggingen in 2024 (in euro)
Communicatie	224.596,18
Opleidingen van de hoofdbureaus	9.068,08

Andere acties in 2024 waren onder meer:

- de publicatie van de fijnmazige stemresultaten;
- het uitrollen van de actieplannen in het kader van risico- en continuïteitsmanagement, waaronder een business continuity plan voor buitengewone verkiezingen waarbij een oplossing werd voorzien voor buitengewone verkiezingen in digitale gemeenten
- De uitvoering van initiatieven die voortkomen uit het actieplan 'Verkiezingen', met als doel enerzijds het bereiken van doelgroepen die moeilijker de weg naar de stembus vinden, en anderzijds het wegnemen van drempels om te gaan stemmen. Ook werd een sensibiliseringscampagne uitgerold. Deze acties werden gefinancierd met middelen uit het budget 'Binnenland' (SJ0-1SMC2GA-WT).

	Vastleggingen in 2024 (in euro)
Extra aanpassingen resultatenwebsite naar aanleiding van de fijnmazige stemresultaten	99.973,49
Bedrijfscontinuïteit en risicomanagement	18.259,57
Digitaal stelsysteem - oplossing buitengewone verkiezing	80.268,98
Projectoproep actieplan verkiezingen	434.258,00
Begeleiding, productie, mediaruimte, sensibiliseringscampagne	305.492,03

Na de lokale verkiezingen werd gestart met een evaluatie van het verkiezingsproces, zowel op juridisch vlak, als op vlak van organisatie en communicatie. Een verslag van die evaluatie wordt in 2025 opgeleverd.

Tenslotte neemt het Vlaams Gewest een deel van de kosten ten laste voor bepaalde verkiezingskosten tijdens de verkiezingen van 9 juni 2024. De verdeling van deze kosten is gebaseerd op het koninklijk besluit van 4 mei 1999 tot bepaling van de modaliteiten voor de verdeling tussen de Gewesten en de Gemeenschappen van het aandeel dat zij voor hun rekening nemen in bepaalde verkiezingskosten.

	Vastleggingen in 2024 (in euro)
Verkiezingen Vlaams Parlement: bijdrage presentiegelden + verwerkingskost resultaten + reiskosten/verzekeringspremies	1.681.829,79

OD 3.3 We herwaarderen de gemeenteraad als hart van de lokale democratie

Het statuut van de lokale en provinciale mandatarissen werd gewijzigd met het decreet van 3 mei 2024 tot wijziging van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur, het Provinciedecreet van 9 december 2005, de wet van 19 juli 1976 tot instelling van een verlof voor de uitoefening van een politiek mandaat en het koninklijk besluit van 31 mei 1977 tot uitvoering van artikel 4 van de wet van 19 juli 1976 tot instelling van een verlof voor de uitoefening van een politiek mandaat. Daarin werd de terminologie van mandataris met een beperking gewijzigd naar mandataris met een handicap om zo in overeenstemming te zijn met het VN-verdrag inzake rechten van personen met een handicap. Mandatarissen met een handicap hebben recht op bijstand van een vertrouwenspersoon voor de uitoefening van een mandaat. Daarnaast werd een decretale grondslag gecreëerd om de federale terugvorderingsregeling bij politiek verlof voor mandatarissen werkzaam in de private sector, nog op te heffen door de Vlaamse Regering en een eigenstandige regeling vast te stellen.

Daarnaast vond er ook geregeld overleg plaats over het statuut van de lokale mandataris, onder meer in het licht van de installatievergaderingen na de lokale verkiezingen.

Ook in 2024, werden de lokale besturen verder ondersteund in hun rol als laboratoria van burgerparticipatie. Tijdens dit laatste projectjaar van het labo werden de werkzaamheden rond beide sporen (de innovatieve burgerparticipatie en de lessen uit de experimenten rond het uitdaagrecht (*right to challenge*) gefinaliseerd. Dit resulteerde in een synthesesrapport Right to Challenge en een globaal eindrapport.

Wat het wetenschappelijk luik betreft, heeft het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing (SBV), in het kader van zijn meerjarige opdracht, verder onderzoek gedaan naar lokale democratie en participatie. Het SBV legde zich toe op het thema lokale burgerparticipatie, met aandacht voor vernieuwingen in de beleidsparticipatie en in de co-creatie/coproductie van publieke dienstverlening. Tevens werd vanuit een bredere focus ingegaan op de houding van de (participerende en niet-participerende) burgers, lokale politici en ambtenaren ten aanzien van (innovatieve vormen van) participatieve en representatieve lokale democratie en hun onderlinge verhouding. Er werden van dit onderzoek compilatierapporten opgeleverd die binnenkort te raadplegen zullen zijn op de website van ABB.

1.5. SD 4 De financiën van de Vlaamse gemeenten zijn duurzaam en transparant

OD 4.1 We versterken de gezondheid van de lokale financiën

De Vlaamse overheid is bevoegd voor de algemene financiering van de lokale en provinciale besturen. De Vlaamse Regering heeft die besturen de voorbije jaren heel wat extra middelen ter beschikking gesteld onder de vorm van algemene financiering. In 2024 ontvingen lokale en provinciale besturen maar liefst 4,568 miljard euro aan Vlaamse subsidies voor de algemene financiering van hun werking. Het bedrag aan algemene financiering is in het laatste decennium bijna verdubbeld: van 2,367 miljard euro in 2014 naar 4,568 miljard euro in 2024.

Het centrale instrument in de structurele algemene financiering van de lokale besturen is en blijft ook in 2024 het Gemeentefonds. De hoofddotatie van het Gemeentefonds vertegenwoordigt bijna 70% van alle algemene financieringsmiddelen in 2024. De hoofddotatie groeit jaarlijks met 3,5%, wat in

2024 een extra bedrag aan algemene financieringsmiddelen van 107.401.000 euro vertegenwoordigde.

Binnen het Vlaams regeerakkoord 2024-2029 werd overeengekomen om de algemene financiering van de lokale besturen ook de komende jaren op peil te houden én te versterken. Dat is belangrijk omdat de lokale besturen in 2025 voor een belangrijke uitdaging staan, onder meer met de opmaak en de vaststelling van het meerjarenplan voor de nieuwe lokale bestuursperiode. Bij het bepalen van de lokale beleidsdoelstellingen en actieplannen is de financiële context uiteraard erg belangrijk. Het is een voorname bezorgdheid van mezelf en mijn collega's binnen de Vlaamse Regering dat de lokale besturen ook de komende periode kunnen rekenen op een voldoende en voorspelbare groei van hun basisfinanciering. Het behoud in 2024 en de versterking vanaf 2026 van de bestaande algemene financieringsstromen moet daaraan bijdragen. Mijn aandacht gaat daarbij in het bijzonder uit naar een versterking van de sociale cohesie en de bestuurskracht van de meer landelijke gebieden, onder meer door een versterking van de algemene werkingssubsidie op basis van open ruimte vanaf 2026.

Globaal gezien bedroeg voor 2024 het vastgelegde bedrag aan subsidies voor de algemene financiering van lokale en provinciale besturen 4.568.335.667 euro, opgedeeld als volgt:

Algemene financiering 2024	Vastgelegd budget 2024 (in euro)
Vlaams Gemeentefonds	3.175.984.000
Aanvullende dotatie Gemeentefonds centrumsteden	186.238.000
Aanvullende dotatie Elia-taks	83.000.000
Aanvullende dotatie sectorale subsidies	131.009.724
Aanvullende dotatie compensatie overdracht provinciale instellingen	24.234.000
Regularisatiepremies vroegere contingentgesco's	332.597.707
Dotaties provincies Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant.	9.320.813
Dotatie gebaseerd op de responsabiliseringsbijdragen van de lokale besturen	295.320.197
Dotatie gebaseerd op open ruimte	123.437.217
Uitvoering compensatieregeling niet-VIA-personeel VIA 6	45.161.000
Compensatie minderontvangsten energiedividenden	29.073.125
Financiële ondersteuning gemeenten omwille van inflatie (excl. VGC)	123.379.994

Financiering kleine gemeenten met faciliteiten	1.000.000
Versterking capaciteit OCMW's ten gevolge van energiecrisis	8.580.000

Sinds 2024 kunnen de lokale en provinciale besturen alle individuele geraamde en definitieve ontvangsten vanaf 2014 uit alle Vlaamse algemene financieringssubsidies raadplegen in een handig interactief overzicht op de website van het Agentschap Binnenlands Bestuur.

De reeds ruime basisfinanciering voor de lokale besturen werd daarnaast ook in 2024 aangevuld met gerichte subsidies om specifieke uitdagingen en problematieken te ondersteunen, zoals de lokale acties in het kader van klimaat en energie (LEKP), de versterking van zachte mobiliteit (Kopenhagenplan), de inzet van de lokale besturen voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne,...

Op 6 december 2024 keurde de Vlaamse Regering de wijziging aan het besluit van 8 april 2022, tot toekenning van een subsidie aan lokale besturen voor de opbouw van opvangcapaciteit voor tijdelijk ontheemden uit Oekraïne goed. De Vlaamse Regering besliste concreet om de bestaande slaapplekken verder te subsidiëren tot het einde van maart 2026 en om de begeleidingssubsidie te continueren. Dit besluit voorziet tevens in een doorstroomb subsidie om lokale besturen te ondersteunen bij het doorverwijzen van ontheemden naar de private huurmarkt en om nieuwe instromers met opvangnood op te vangen.

Op het Lokaal Bouwshiftfonds, dat werd opgezet om de lokale besturen financieel te compenseren in het kader van planshadedossiers, werden in 2024 nog geen schaderegelingen aangerekend. Er werden bijgevolg in 2024 geen middelen vanuit het BRV-fonds ontvangen en er werden ook geen uitgaven op geboekt.

OD 4.2 We verhogen de correctheid en de transparantie van de lokale financiën

Correcte en transparante lokale financiën zijn van essentieel belang voor de lokale democratie. De raadsleden moeten een kwalitatieve rapportering krijgen over de financiën en het beleid van hun bestuur. Die draagt bij tot een versterking van de werking van de gemeente- en provincieraden.

Aansluitend op de evaluatie over de lees- en bruikbaarheid van de BBC-beleidsrapporten voor de raadsleden is de regelgeving over BBC in 2023 aangepast. Uit die evaluatie bleek ook een grote vraag naar specifieke vorming over BBC en de beleidsrapporten. In 2024 zijn er, in samenwerking met een aantal partners zoals VVSG, Exello.net en Vlofin twee vormingstrajecten over BBC uitgewerkt: een vormingspakket voor raadsleden en een opleiding voor lokale ambtenaren. De opleidingen zelf zijn eind 2024 opgestart en lopen door in 2025.

Daarnaast is in 2024 geïnvesteerd in de verdere uitbouw van de digitale producten om de BBC-data en de cijfers over de door ABB betaalde subsidies voor de algemene financiering van de lokale besturen toegankelijk(er) te maken voor iedereen die de data wil gebruiken. Door de optimalisering van de digitale tools (financiële profielen per bestuur, BBC-analysetool, interactieve financiële overzichten, tool met de subsidies die de lokale besturen ontvangen in het kader van de algemene financiering vanuit de Vlaamse overheid) worden de gegevens op een gebruiksvriendelijke wijze ter beschikking gesteld van alle potentiële gebruikers.

Omdat de kwaliteit van de BBC-beleidsrapporten en de data in de database in belangrijke mate afhangt van de accuraatheid van de boekhoudkundige registraties van de lokale besturen, heeft ABB de lokale besturen in 2024 verder ondersteund bij het correct voeren van de boekhouding en de opmaak van de beleidsrapporten. Die ondersteuning gebeurde generiek, met informatie die de lokale besturen kunnen raadplegen op de website van het agentschap (nieuwsbrieven, nieuwsberichten, informatienota's en boekhoudfiches), en individueel, met constructieve feedback aan de besturen over de vaststellingen bij de uitoefening van het bestuurlijk toezicht op de aangepaste meerjarenplannen met de kredieten voor 2024 en de jaarrekeningen 2023.

In het kader van de adviesverlening beantwoordde de BBC-helppdesk van ABB in 2024 in totaal 661 adviesvragen van de lokale besturen over financiële en boekhoudkundige aspecten en de toepassing van BBC. Daarnaast zijn analyses gemaakt over de gegevens van de meerjarenplannen met de kredieten voor 2024 en de jaarrekeningen 2023 van de lokale en provinciale besturen. Die rapporten zijn breed verspreid door de ABB-nieuwsbrieven en publicatie op de website.

OD 4.3 We maken van de beleids- en beheerscyclus (BBC) het kader voor het strategisch en financieel beleid voor de "geconsolideerde lokale sector"

Een deel van de lokale dienstverlening gebeurt niet door de gemeente zelf, maar door entiteiten waarmee de gemeente nauw verbonden is, zoals intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, politiezones, hulpverleningszones, welzijnsverenigingen en andere verenigingen of vennootschappen voor maatschappelijk welzijn. De financiële tussenkomsten van de gemeente aan die verbonden entiteiten nemen vaak een grote hap uit het gemeentelijk budget.

In de bijsturing van de regelgeving over de BBC is ervoor gekozen om in de beleidsrapporten van het moederbestuur de financiële stromen naar de verbonden entiteiten meer op de voorgrond te plaatsen. Vanaf het meerjarenplan 2026-2031 moet elk beleidsrapport een overzicht bevatten van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en de andere verbonden entiteiten met vermelding van de financiële tussenkomst per entiteit. Bij de belangrijkste kerncijfers die aan de beleidsverklaring in het meerjarenplan en de jaarrekening moeten worden toegevoegd, moeten de besturen vanaf 2026 ook expliciet de bedragen voor de werkings- en investeringssubsidies aan de politie- en hulpverleningszone opnemen.

OD 4.4 We moderniseren de regels voor de vestiging en de invordering van gemeente- en provinciebelastingen

De gemeenten en provincies beschikken met het decreet van 30 mei 2008 'betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen' over een eigen fiscale procedureregeling. Die verwijst grotendeels naar het federale Invorderingswetboek, maar bevat daarnaast ook (afwijkende) regels op maat van de lokale besturen.

In 2024 werd het decreet gemoderniseerd. De decreetgever heeft daarbij gestreefd naar aansluiting bij recente regelgeving en de eigentijdse noden. De belangrijkste wijzigingen in het wijzigingsdecreet van 3 mei 2024 betreffen:

- terminologische wijzigingen, aangepast aan het decreet over het lokaal bestuur of om oude interpretatiemoeilijkheden weg te werken;
- procedurele bepalingen over het elektronisch verkeer van aanslagbiljetten en bezwaarschriften;
- een uitbreiding van het personeel waaraan fiscale bevoegdheden toegekend kan worden, n.a.v. de integratie van gemeente en OCMW;

- een herziening van de fiscale plichten van notarissen ten aanzien van gemeenten en provincies.

Op de website van ABB is een pagina opengesteld die toepassings- en interpretatievragen van de lokale besturen bundelt. Nieuwigheden worden actief gecommuniceerd door de Nieuwsbrief Lokale Financiën.

1.6 SD 5 De gemeenten ontwikkelen kwalitatieve dienstverlening op basis van open data en innovatieve ICT-oplossingen

OD 5.1 We zetten verder in op beleidsondersteunende monitoren

Data, informatie en kennis zijn essentiële bouwstenen om (lokaal) beleid voor te bereiden, te onderbouwen en op te volgen. Mijn administratie lanceerde eind januari 2024 de nieuwe Gemeente-Stadsmonitor met meer dan 400 indicatoren voor elk lokaal bestuur. Bijna 130 indicatoren komen uit de 3-jaarlijkse burgerbevraging.

De Gemeente-Stadsmonitor 2024 werd ontsloten door een nieuw data- én kennisplatform. Er werd ingezet op een laagdrempelig en een gevarieerd aanbod met inzichten, synthesespagina's, benchmarking naar keuze, rapporten op maat en een typologie van gemeenten. De nieuwe Gemeente-Stadsmonitor website kent een verdubbeling van het aantal gebruikers tegenover de vorige website (zo'n 90.000 afgelopen jaar)

Het ondersteuningstraject bij lokale besturen ging afgelopen jaar een nieuwe weg op: van workshops in 2023 naar een lerend netwerk 'datagedreven besturen met de Gemeente-Stadsmonitor' met bijna 130 besturen in 2024. Mijn administratie lanceerde naast de netwerksessies ook twee nieuwe webpagina's voor dit netwerk: een inzichten-pagina waar sterke en aandachtspunten worden overgebracht naar elk lokaal bestuur in functie van beleidsondersteuning, en een onderzoekspagina waar intern onderzoek, nuttig voor elke gemeente en stad in Vlaanderen, wordt gedeeld en versterkt binnen het lerend netwerk.

OD 5.2 We bouwen verder aan een platform voor het hergebruik van lokaal beschikbare data

In 2024 werd het ecosysteem waarbinnen lokale data efficiënt verzameld en hergebruikt wordt. Dit werd verder uitgebouwd door te werken op verschillende vlakken.

Er werd geïnvesteerd in de ontwikkeling van nieuwe sjablonen die ontsloten worden door de toepassing Gelinkt Notuleren en zo herbruikt kunnen worden door alle gemeentebesturen. De focus in 2024 lag op de sjablonen voor het rechtspositieregelingsbesluit, maar vooral op de ontwikkeling en implementatie van het sjabloon voor de installatievergadering en daaraan gekoppeld het beheer van de mandatarissen binnen de lokale besturen. Dit zorgde ervoor dat de gegevens over de aanstellingen van de nieuwe mandatarissen automatisch verzameld en ontsloten werden naar de mandatendatabank. Lokale besturen kunnen vanaf nu op meer gebruiksvriendelijke manier hun mandaten beheren en die data hergebruiken binnen hun organisatie.

Via deze case werd er in 2024 verder gewerkt aan het concept van Slimme Lokale Bronnen. Dit zijn omgevingen waarop (open) gelinkte lokale data ontsloten kunnen worden zodat die interoperabel beschikbaar worden voor het eigen lokaal bestuur in andere toepassingen én voor andere overheden of organisaties.

De Lokale Producten- en Dienstencatalogus werd verder uitgebreid met data in aanloop van de lancering van de Rechtenverkenner. Deze catalogus telt intussen meer dan 28.000 producten. Door het mogelijk te maken dat deze catalogus kan koppelen met interne CRM-systemen, zorgt mijn administratie ervoor dat deze data ook intern bij de besturen optimaal hergebruikt wordt.

Na een succesvolle start in 2023, waarbij het digitaal toezicht op de eredienstbesturen werd georganiseerd binnen het ecosysteem, zorgde mijn administratie er in 2024 voor dat nog meer data rechtstreeks vanuit de notuleringssoftware van deze besturen gehaald kan worden én dat deze pakketten zelf ook aan de slag kunnen met data uit het ecosysteem.

Het Loket voor Lokale Besturen werd verder gepositioneerd binnen de hoofdlokettenstrategie van de Vlaamse overheid. Er werd met de gebruikersfeedback aan de slag gegaan om concrete functionaliteiten te ontwerpen en verder af te toetsten met de gebruikers. Hierbij werd maximaal hergebruik gemaakt van bestaande digitale bouwblokken, zodat de uitrol van deze hernieuwde toepassing in 2025 verder kan worden opgepakt.

Verder werd 'Lokaal Beslist', de tool die agendapunten van bijna alle lokale besturen samenbrengt, doorontwikkeld. Door verder in te zetten op de datakwaliteit ontsluit de tool vandaag al zo'n 2,2 miljoen agendapunten. Het Open Proceshuis werd gelanceerd, een tool langs waar alle informatie over processen van lokale besturen op een eenvoudige en efficiënte manier beschikbaar worden gemaakt voor hergebruik door mensen en machines.

Ten slotte werd ervoor gezorgd dat de verschillende toepassingen binnen dit ecosysteem zich vlot aanpasten aan de fusies van de lokale besturen, zodat de nieuwe fusiebesturen geen hinder ondervonden op dit vlak.

Globaal gezien bedroeg voor 2024 het vastgelegde bedrag voor de verschillende projecten en exploitatie 5.219 keuro.

1.7 SD 6 Onze steden en gemeenten zijn plaatsen waar iedereen duurzaam kan samenleven

OD 6.1 Met wijkverbeteringscontracten pakken we maatschappelijke uitdagingen op een integrale wijze aan

De eind 2021 goedgekeurde wijkverbeteringscontracten gingen in 2024 hun derde werkingsjaar in. Binnen de elf wijkverbeteringscontracten gingen de lokale besturen samen met de betrokken Vlaamse beleidsentiteiten verder op zoek naar oplossingen voor complexe en multidisciplinaire uitdagingen die zich in bepaalde wijken concentreren. Hiervoor is een budget van 7,6 miljoen euro beschikbaar.

Het gaat hierbij om volgende 11 projecten:

- Beringen, Tuinwijk Beringen-Mijn;
- Brugge, Zeebrugge: van analyses tot realisaties;
- Denderleeuw, Leeuwbrug renoveert;
- Dendermonde, Bijloke;
- Genk, Nieuwe en versterkte aanpak in Waterschei;
- Gent, WEB-Op de grens Rabot-Blaisantvest-Sluziken-Tolhuis-Ham;
- Hasselt, Oude Statie-Runkst: dak- en thuislozenwerking;
- Mechelen, Arsenaal speelt thuismatch;
- Oostende, Zorgzame buurt Westerkwartier;
- Sint-Niklaas, Kroonmolenwijk;
- Vilvoorde, Wijk Centrum.

De inhoudelijke en financiële opvolging van de wijkverbeteringscontracten gebeurt aan de hand van deelname aan stuurgroepen, projectbezoeken en de jaarlijkse rapportage over de voortgang van de projecten, die de betrokken steden en gemeenten eind 2024 indienden. In verschillende wijkverbeteringscontracten komen geregeld dezelfde thema's naar voren. Één van de belangrijkste doelstellingen van de wijkverbeteringscontracten is daarom het opzetten van een lerend netwerk of 'gemeenschap'.

Op 3 juni 2024 organiseerde team stedenbeleid van mijn administratie een tweede leer- en netwerksessie rond de wijkverbeteringscontracten, waarin de steden en gemeenten naast een stand van zaken van hun projecten eveneens ervaringen uitwisselden met elkaar. Naast deze ervaringsuitwisseling kwam op vraag van de steden de uitdagingen op het vlak van wonen aan bod, maar bepaald de werking van het Noodkoopfonds. Door dit fonds kunnen de OCMW's een renteloze kredietlijn krijgen waarmee zij op hun beurt een renteloze lening kunnen aanbieden aan noodkopers voor de renovatie van hun woning. Het Noodkoopfonds werd toegelicht door het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) en de VVSG, aangevuld met getuigenissen uit enkel wijkverbeteringscontracten.

De contacten met de betrokken Vlaamse entiteiten werden in 2024 verder gecontinueerd en uitgebreid met workshops en plaatsbezoeken tussen de projecten, samen met de betrokken Vlaamse beleidsentiteiten. De werkgroep rond de huisvesting van arbeidskrachten, opgericht door het Agentschap Wonen in Vlaanderen in het kader van de wijkverbeteringscontracten, werd voortgezet en uitgebreid naar andere toepassingsgebieden.

OD 6.2 We zorgen voor een duidelijk kader voor de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen

Het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22 oktober 2021, dat op 16 november 2021 in werking is getreden, creëerde een nieuw decretaal kader voor de erkenning, het toezicht en de sanctionering van lokale geloofsgemeenschappen. Het decreet richt ook de informatie- en screeningsdienst lokale geloofsgemeenschappen op. Deze dienst is bevoegd voor het uitoefenen van het toezicht op en de ondersteuning van erkenningszoekende en reeds erkende lokale geloofsgemeenschappen en adviseert de minister. Tot slot voorziet het decreet ook in een aantal sancties (getrapt en gediffertieerd sanctiesysteem) die kunnen opgelegd worden aan besturen van de eredienst die tekortkomen aan hun verplichtingen.

Op 20 juli 2023 vernietigde het Grondwettelijk Hof 2 erkenningscriteria van het Erkenningsdecreet, met name: het verbod op buitenlandse financiering of ondersteuning die afbreuk doet aan de onafhankelijkheid van de lokale geloofsgemeenschap en het verbod op rechtstreekse of onrechtstreekse bezoldiging door een buitenlandse overheid van de bedienaars van de eredienst. Het Grondwettelijk Hof was van oordeel dat deze bepalingen in strijd waren met de vrijheid van godsdienst en eredienst, zoals beschermd in de artikelen 19 en 21 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 9 EVRM en artikel 18 IVBPR.

Bij decreet van 26 april 2024 (Wijzigingsdecreet) heeft het Vlaams Parlement een aantal nieuwe bepalingen in het Erkenningsdecreet ingeschreven, om tegemoet te komen aan de opmerkingen van het Grondwettelijk Hof. Meer bepaald worden nieuwe bepalingen ingevoerd die de vrijwaring van de onafhankelijke uitoefening van de decretale opdrachten en verplichtingen die rusten op het (toekomstige) bestuur van de eredienst beogen.

In 2024 werden door de uitspraak van het Grondwettelijk Hof en de daaropvolgende gewijzigde regelgeving nog geen beslissingen genomen in de 70 nog lopende erkenningsaanvragen volgens de verkorte procedure.

Alle lopende erkenningsaanvragen moesten daardoor uiterlijk tegen 15 oktober 2024 geactualiseerd worden in functie van de nieuwe criteria en opnieuw voor advies worden voorgelegd aan de adviserende actoren (de provincies, de gemeenten en de federale minister van Justitie). De representatieve organen dienden voor 68 erkenningsaanvragen een geactualiseerd dossier in waarvan 3 erkenningsaanvragen achteraf werden ingetrokken. Op heden zijn er dan ook 65 geactualiseerde erkenningsaanvragen (6 protestants-evangelische, 7 orthodoxe en 52 islamitische). De ISD startte met bijkomend onderzoek om na te gaan of de 65 erkenningszoekende lokale geloofsgemeenschappen voldoen aan alle erkenningscriteria, inclusief de nieuwe erkenningscriteria uit het Wijzigingsdecreet.

In 2024 lag de focus op het verder opvolgen van de lokale geloofsgemeenschappen die een erkenningsaanvraag indienden volgens de verkorte procedure en op de opvolging van twee geloofsgemeenschappen die een erkenningsaanvraag indienden volgens de standaardprocedure, met een wachtperiode van 4 jaar. Verder hield de ISD toezicht op de naleving van de verplichtingen van de reeds erkende besturen van de eredienst. Dit hield ook in dat de ISD meldingen onderzocht op hun zwaarwichtigheid, en waar nodig onderzoeken ten gronde opstartte. In 2024 werd naar aanleiding van een onderzoek ten gronde in 2023 van de ISD één sanctie opgelegd aan een lokale geloofsgemeenschap waarbij de minister van Binnenlands Bestuur de erkenning heeft opgeschort van 15 maart 2024 tot en met 15 maart 2025. In 2024 werd door de ISD één onderzoek ten gronde opgestart ten aanzien van een eredienstbestuur.

In juni 2024 ging het VVSG-project voor de ontwikkeling van een ondersteuningsaanbod voor lokale besturen rond de invulling van hun rol als adviserende actor in het kader van het Erkenningsdecreet én de versterking van hun signaalfunctie naar de ISD toe. Kennisdeling en netwerkvorming staan centraal bij dit project.

Het tweede opleidingsjaar van het 2-jarige postgraduaat lokale geloofsgemeenschappen van de Thomas More hogeschool ging in 2024 van start. De hogeschool ondersteunt lokale geloofsgemeenschappen om de verplichtingen uit het Erkenningsdecreet correct toe te passen. Het opleidingsaanbod is praktisch opgevat en geldt voor alle eredienstbesturen. Hiervoor ontvangt de Thomas More hogeschool projectsubsidies van de Vlaamse regering.

Het eindrapport van de Universiteit Antwerpen over de evaluatiestudie van het Eredienstendecreet van 7 mei 2004 werd op 12 april 2024 opgeleverd. De studie betrof de juridische evaluatie van het eredienstendecreet op het vlak van de werking, organisatie, beheer en financiering van de besturen van de eredienst. Overeenkomstig het regeerakkoord vormt de evaluatiestudie de gedeeltelijke basis om het eredienstendecreet te moderniseren, voor een betere samenwerking tussen de Vlaamse overheid, de erkende erediensten en de lokale besturen.

OD 6.3 We bieden de lokale besturen meer mogelijkheden en stimuli om in te zetten op een adequaat en toekomstgericht beleid inzake neven- en herbestemming van eredienstgebouwen

De ondersteuning van de lokale besturen voor de opmaak van kerkenbeleidsplannen en voor het doorvoeren van projecten van her- en nevenbestemming van niet meer noodzakelijke (voormalige) parochiekerken gebeurt door het Platform Toekomst Parochiekerken, operationeel sinds het najaar van 2022. Dit Platform is een samenwerkingsverband tussen de vzw VVSG en vzw Parcum. Het wordt aangestuurd door een Stuurgroep met alle belanghebbenden,

o.a. vertegenwoordigers van de Vlaamse overheid, van de lokale besturen en van de Belgische bisschoppen.

De werking van het Platform wordt mogelijk gemaakt door subsidiëring van de Vlaamse overheid, enerzijds door de minister van Binnenlands Bestuur en anderzijds door de minister van Onroerend Erfgoed (via een samenwerkingsovereenkomst met vzw Parcum). Eind 2024 keurde de Vlaamse Regering een samenwerkingsovereenkomst goed met de VVSG, die de werking van het Platform verder mogelijk maakt tot einde 2027. Het gaat om een jaarlijkse maximale subsidie van 360.000 euro.

OD 6.4 We ondersteunen lokale besturen in hun sleutelrol bij de preventie van gewelddadige radicalisering

Eén van de engagementen in het Vlaams regeerakkoord betreft de vroegtijdige detectie en preventie van gewelddadige radicalisering. Na een decennium beleid op ad hoc basis was er nood aan structurele verankering. Die werd gerealiseerd door de goedkeuring van het decreet over het Vlaamse beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en schadelijke polarisatie dat samen met het uitvoeringsbesluit op 1 september 2024 in werking trad. In het decreet zijn de doeleinden en scope van het Vlaamse beleid, de noodzakelijke (rand)voorwaarden voor een effectief beleid en de organisatie en ondersteuningsstructuur vastgelegd.

Vlaanderen kiest voor een geïntegreerde aanpak waaraan ieder betrokken Vlaams beleidsdomein actief meewerkt. In dit kader werd een evaluatie opgemaakt van het lopende 'Actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie' en werd aan een aantal experts gevraagd om hun bedenkingen over het lopende beleid te formuleren. Hiervoor werd in 2024 een inspiratienetwerkdag (11.848 euro) georganiseerd. Op deze dag konden alle betrokken lokale actoren input, noden en hiaten aanleveren rond bepaalde thema's in het kader van gewelddadige radicalisering en schadelijke polarisatie.

Gemeenten hebben een centrale rol in de aanpak van gewelddadige radicalisering, extremisme en schadelijke polarisatie. In 2024 werden opnieuw subsidies toegekend om de lokale aanpak te versterken. In totaal werden 12 projectaanvragen goedgekeurd (713.202 euro). Daarnaast werd een aparte projectsubsidie toegekend aan de steden Maaseik van 60.000 euro en Antwerpen van 227.129 euro. De doelstelling is om gericht te kunnen inspelen op bepaalde pijnpunten die zich lokaal voordoen. De subsidie voor de ondersteunende rol van de VVSG werd tevens verlengd tot en met 31 december 2025, ter waarde van 137.023 euro.

De lokale regierol van de gemeenten is verankerd in het nieuwe decreet. Vanaf 2026 kunnen gemeenten door de strategische meerjarenplanning aanspraak maken op een subsidie. Concrete richtlijnen werden hiervoor in 2024 uitgewerkt.

Schadelijke polarisatie, en desinformatie, zowel online als offline, blijven belangrijke voedingsbodems voor extremisme en gewelddadige radicalisering. Door het project PolarProf ondersteunt het Hannah Arendt Instituut lokale besturen bij de ontwikkeling van lokale actieplannen rond deze thema's. Eind 2024 werd een subsidie toegelend voor het komende jaar ter waarde van 210.783 euro. Ook het Wij-Zij project van Kazerne Dossin werd verdergezet: vandaag bestaat het Netwerk uit 20 actieve partners uit verschillende sectoren. Door haar website, video's en publieksmomenten wil Wij-Zij nog steeds professionals inspireren en concrete handvaten aanreiken om hen meer weerbaar te maken. Vlaamse gemeenten kunnen ook met ondersteuningsvragen terecht bij het secretariaat van Wij-Zij dat vervolgens zorgt voor dispatching naar de relevante netwerkpartners.

Aangezien er nog weinig zicht is op de onlinewereld en de mogelijkheden voor preventie van gewelddadige radicalisering, werd een studieopdracht van 149.979 euro gelanceerd. Deze studieopdracht richt zich op de online vroegtijdige detectie en preventie van gewelddadige radicalisering, evenals de wisselwerking tussen online en offline preventiewerking. Het doel is wetenschappelijk onderbouwde expertise te ontwikkelen voor online outreachend werken en de interactie tussen online en offline preventiewerk te verbeteren.

Om jongeren nog kritischer te laten kijken naar online nieuws werd er op 1 september 2024 gestart met de voorbereidingen van de campagne "Klopt da wel?" met een budget van 144.160 euro. Dit betreft een bewustwordingscampagne gericht op jongeren tussen 13 en 25 jaar. Op 2 december 2024 werd de campagne officieel gelanceerd. De campagne loopt nog tot 31 augustus 2025. De campagne heeft een online-luik (doorlopende video-advertenties op sociale media waarvoor werd samengewerkt met influencers) en een offline-luik (affiches die werden opgehangen in secundaire scholen en campussen van het hoger onderwijs en de portaalsite www.kloptdawel.be waarop jongeren, ouders, leerkrachten en jeugdwerkers terecht kunnen voor handige informatie, tips, artikelen, factchecks, video's en tools die hen daarbij helpen).

De LIVC-R's zijn een belangrijk netwerk in de strijd tegen gewelddadige radicalisering. In 2024 werd er verder ingezet op de versterking van de LIVC-R's. Door het 'Begeleidings- en coachingstraject LIVC-R' van VVSG werden burgemeesters geïnformeerd en gesensibiliseerd over mogelijke verbeterprocessen m.b.t. hun LIVC R-werking. Daarnaast werden er gedurende de projectperiode intensieve begeleidingsprojecten voorzien voor de LIVC-R-coördinatoren. In totaal werden in het project 35 LIVC R's (61 gemeenten) intensief begeleid, gaande van opstartende gemeenten, tot gemeenten waar de werking al lang bestaat en veel expertise werd opgebouwd. Het project werd verlengd tot en met 31 december 2025 voor 100.732 euro.

	Vastgelegd budget 2024 (in euro)
Inspiratienetwerkdag	11.848
Projectaanvragen gewelddadige radicalisering, extremisme en schadelijke polarisatie	713.202
Projectsubsidie gewelddadige radicalisering, extremisme en schadelijke polarisatie stad Maaseik	60.000
Projectsubsidie gewelddadige radicalisering, extremisme en schadelijke polarisatie stad Antwerpen	227.129
Subsidie ondersteunende rol VVSG	137.023
Project PolarProf	210.783
Studieopdracht online vroegtijdige detectie en preventie van gewelddadige radicalisering en schadelijke polarisatie	149.979

Campagne "Klopt da wel?"	144.160
Begeleidings- en coachingstraject LIVC	100.732

1.8. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

BINNENLANDS BESTUUR, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK 2024			VEK 2024		
2024	BA	BA-JR	BU	BA	BA-JR	BU
ESR-uit-gaven WT, LO, PR	4.631.179	4.690.129	4.677.844	4.631.185	4.714.274	4.704.638
Toe-lagen IS	95.000	96.650	1.650	31.666	32.033	367
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	4.726.179	4.786.778	4.679.494	4.662.851	4.746.307	4.705.004

Inhoudelijke toelichting:

De begrotingsuitvoering in 2024 voor de ISE binnenlands bestuur bedraagt meer dan 4,6 miljard euro. Dit bedrag is de voorbije jaren gestegen: 4,5 miljard in 2023, 4,4 miljard in 2022 en 4 miljard in 2021.

Het budget 2024 werd voornamelijk aangewend voor de algemene financieringsmiddelen voor lokale en provinciale besturen (4,5 miljard euro), het Vlaams Energie- en Klimaatpact (45 miljoen euro), de Oekraïenmaatregelen voor opvangcapaciteit (36 miljoen euro) en de organisatie van de verkiezingen (7,6 miljoen euro).

De budgetherverdelingen t.a.v. de begrotingsaanpassing en de begrotingsuitvoering worden toegelicht per begrotingsartikel.

Ontvangsten

SJO-9SMCAGA-OW – EEN SAMENHANGEND BELEID INZAKE DE LOKALE EN DE PROVINCIALE BESTUREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit ontvangstenartikel worden de terugvorderingen geboekt van de kosten van de gewestelijke ontvangers. Daarnaast wordt de terugvordering van niet aangewende subsidies beleidsveld binnenland op dit artikel aangerekend.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2024	446	0	0
BA-JR 2024	446	0	0
BU 2024	1.756	0	0

Inhoudelijke toelichting:

De terugvorderingen voor de kosten van de gewestelijk ontvangers bedroegen in 2024 521 keuro.

De terugvorderingen van subsidies bedroegen 1.211 keuro:

- 1128 keuro terugvordering responsabiliseringsbijdrage 2024
- 31 keuro terugvordering Zomerscholen 2023 en 52 keuro Zomerscholen 2024

Daarnaast werden een aantal diverse ontvangsten geboekt (24 keuro), zoals terugvorderingen van rechtsplegingsvergoedingen.

SJO-9SMCAGD-OI – INITATIEVEN BINNENLANDS BESTUUR MET EEN DIGITAAL COMPONENT

Korte inhoud begrotingsartikel:

Pro memorie interne stroom artikel voor eventuele ontvangsten binnenlands bestuur met een digitale component.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2024	0	0	0
BA-JR 2024	0	0	0
BU 2024	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Geen ontvangsten in 2024.

SJO-9SMCTGG-OW – BEGROTINGSFONDS VOOR INTERBESTUURLIJKE DIGITALISERING LOKALE OVERHEDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit ontvangstenartikel is bestemd voor de ontvangsten van betalingen voor geleverde diensten, eventuele inschrijvingsgelden, subsidies van externe overheden, middelen door sponsoring, schenkingen en legaten, terugvorderingen, schadevergoedingen/ betalingen afkomstig uit dadingen en terugvorderingen van subsidies in het kader van interbestuurlijke digitalisering voor lokale overheden. Dit artikel spijst uitgavenartikel SJ0- 1SMC4GG-WT.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2024	0	710	0
BA-JR 2024	0	710	0
BU 2024	0	1.180	0

Inhoudelijke toelichting:

In 2024 werd 1.180 keuro ontvangen op het begrotingsfonds voor interbestuurlijke digitalisering:

- 801 keuro i.k.v. VLOCA-trajecten;
- 334 keuro terugvorderingen van subsidies in het kader van interbestuurlijke digitalisering voor lokale overheden;
- 45 keuro voor geleverde diensten.

SJ0-9SMXAGF-OI – LOKAAL BOUWSHIFTFONDS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit ontvangstenartikel wordt de dotatie geboekt vanuit het BRV-fonds. Dit budget wordt vervolgens ingezet voor de compensatie van lokale besturen in het kader van planschadedossiers.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2024	31.666	0	0
BA-JR 2024	31.666	0	0
BU 2024	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Geen ontvangsten in 2024.

Uitgaven

SJO-1SMC2GA-WT – EEN SAMENHANGEND BELEID INZAKE DE LOKALE EN DE PROVINCIALE BESTUREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit krediet bevat de uitgaven voor de dagelijkse werking van de beleidsondersteuning (o.a. de Gemeente-Stadsmonitor), de ondersteuning van de lokale besturen (consultancy of subsidiëring van initiatieven die de bestuurskracht van lokale besturen verhogen), de ondersteuning van het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing, de werkingskosten voor de informatie- en screeningsdienst lokale geloofsgemeenschappen en de kosten voor de communicatie en de kennisdeling met de lokale besturen.

Daarnaast trekt de Vlaamse begroting middelen uit voor subsidies voor het niet-beschermd patrimonium van de erkende erediensten, gebouwen voor de openbare uitoefening van de niet-confessionele morele dienstverlening en voor de haalbaarheidsstudies voor neven- en herbestemmingen van parochiekerken.

Ook het Lokaal Energie- en Klimaatplan, de relancemaatregel Fietspaden, zomerscholen, preventie van radicalisering en maatregelen in het kader van de Oekraïne-crisis worden vanuit dit krediet gefinancierd.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	49.237	105.501	95.268	49.237	119.502	110.701

Inhoudelijke toelichting:

Deze budgetherverdelingen vonden plaats t.a.v. de begrotingsaanpassing:

(duizend euro)

VAK	VEK	Omschrijving herverdeling
136	520	Herverdeling vanuit de provisie voor het Europees Voorzitterschap (SA0-1SBA2AA-PR)
	19.115	Herverdeling vanuit de relanceprovisie (CB0-1CBG2AH-PR) voor de relancemaatregelen i.k.v. de fietspaden en LEKP.
46.519	43.890	Herverdeling vanuit de provisie Noodfonds Oekraïne (CB0- 1CBG2AM-PR)
9.550	6.500	Herverdeling vanuit het Vlaams Klimaatfonds (QE0-1QHB2IB-PR) i.k.v. LEKP
405	405	Herverdeling vanuit het beleidsdomein Onderwijs (FB0-1FGE2GE-WT) i.k.v. zomerscholen

-165	-165	Herverdeling naar digitalisering interbestuurlijke component (SJ0-1SMC2GD-WT) i.k.v. de BBC-rapportering
-181	0	Herverdeling naar het beleidskrediet stedenbeleid (SJ0- 1SMC2HA-WT) i.k.v. LEKP
56.264	70.265	

In 2024 werden volgende uitgaven aangerekend op dit begrotingsartikel:

(duizend euro)

	VAK	Link met doelstellingen
Vlaams Energie- en Klimaatpact	44.943	1.1 Relancemaatregelen
Zomerscholen	3.784	1.1 Relancemaatregelen
Ondersteuning Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing	576	OD 1.1, OD 3.3
Ondersteuning lokale besturen, consultancy en studieopdrachten	1.144	OD 2.4 (Beurs Lokaal Bestuurlijk Talent, Duurzaam werkgeverschap) OD 6.3 (Platform Herbestemming Kerken) OD 4.2 (vorming lokale bestuurders)
Initiatieven i.k.v. participatie verkiezingen	740	OD 3.2
Oekraïenemaatregelen (opvangcapaciteit)	36.472	OD 4.1
Gemeente-Stadsmonitor	240	OD 5.1
Digitale werking en productontwikkeling	1.050	OD 5.2
Werkingskosten informatie- en screeningsdienst lokale geloofsgemeenschappen	915	OD 6.2
Gesubsidieerde infrastructuur	3.017	OD 6.3
Preventie radicalisering	1.757	OD 6.4
EU-voorzitterschap	137	OD 7.4

Juridische procedures en adviezen	329	
Overige werkingsmiddelen	40	
Communicatie	110	
Werkingsmiddelen beroepscommissie voor tuchtzaken	15	
Totaal	95.268	

In 2024 bleef 10.233 keuro VAK op dit begrotingsartikel onbenut. Dit betrof voornamelijk middelen voor de Oekraïenmaatregel opvangcapaciteit (10.047 keuro).

Voor de relancemaatregelen werd 19.114 keuro in VEK aangerekend:

(duizend euro)

	VAK	VEK
Fietspaden	0	14.794
Subsidies LEKP 2.1	0	4.320

SJO-1SMC2GB-WT – ORGANISATIE VERKIEZINGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de kosten aangerekend voor de organisatie van de verkiezingen (OD 3.2).

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	8.727	9.274	7.616	8.933	9.208	9.083

Inhoudelijke toelichting:

Het onbelast kredietsaldo in vastleggingskrediet op 31 december 2023 van het budget verkiezingen (547 keuro) werd overgedragen naar het begrotingsjaar 2024.

Deze budgetherverdeling vond plaats t.a.v. de begrotingsaanpassing:

(duizend euro)

VAK	VEK	Omschrijving herverdeling
0	275	VEK-herverdeling vanuit het Investeringsfonds Lokale Besturen (SJ0-1SMC2HB-WT) m.o.o. correcte aanrekening van verbintenissen eind 2024

In 2024 werd 5.934 keuro vastgelegd voor de verkiezingen van oktober 2024 en 1.682 keuro voor bepaalde verkiezingskosten tijdens de verkiezingen van 9 juni 2024. De details worden toegelicht bij OD 3.2.

In 2024 bleef 1.658 keuro VAK op dit begrotingsartikel onbenut. De onderbenutting is het gevolg van een voorzichtige raming bij het opstellen van de begroting. Door onzekerheid over de kostprijzen werd uitgegaan van de uitgaven van de verkiezingen van 2018, vermeerderd met een indexverhoging van 25%.

SJ0-1SMC2GC-WT – FONDSEN LOKALE FINANCIERING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de algemene financieringsmiddelen voor lokale en provinciale besturen, waaronder als voornaamste de middelen uit het Vlaams Gemeentefonds (OD 4.1).

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	4.568.373	4.568.373	4.568.336	4.568.373	4.568.373	4.568.336

Inhoudelijke toelichting:

Relatie met tabel netto-beleidsruimte BO2024 (algemene toelichting):

(duizend euro)

	VAK	VEK	Toelichting
Lokale Besturen	58.342	58.342	Dit betreft: 15.110 keuro: de verhoging van de algemene financiering van lokale besturen op basis van open ruimte, enerzijds doordat de financiering wordt opgetrokken van 80% (in 2023) naar 100% (in 2024) van het bedrag voor open ruimte in het Gemeentefonds van het voorgaande jaar (exclusief centrumsteden) en anderzijds door de

			indexatie aan 3,5%. Het budget voor de financiering open ruimte werd nagenoeg volledig benut in 2024 (35 keuro onbenut). - 43.232 keuro: de verhoging van de algemene financiering van lokale besturen op basis van hun responsabiliseringsbijdragen, gebaseerd op de ramingen van de responsabiliseringsbijdragen door de Federale Pensioendienst. Het budget op basis van de responsabiliseringsbijdragen werd volledig benut in 2024.
--	--	--	--

In 2024 werden volgende uitgaven aangerekend op dit begrotingsartikel:

(duizend euro)

Vlaams Gemeentefonds hoofddotatie	3.175.984
Aanvullende dotatie gemeentefonds sectorale subsidies	131.010
Aanvullende dotatie Elia-compensatie	83.000
Aanvullende dotatie centrumsteden	186.238
Regularisatiepremies vroegere contingentgesco's	332.598
Aanvullende dotatie compensatie overdracht provinciale instellingen	24.234
Dotaties provincies Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant	9.321
Gedeeltelijke overname responsabiliseringsbijdrage (incl. ad nom subsidies Tessenderlo en Zonhoven)	295.320
Bijkomende financiering open ruimte	123.437
Uitvoering compensatieregeling niet-VIA-personeel VIA 6	45.161
Compensatie minderontvangsten dividenden	29.073
Versterking energiecellen OCMW's	8.580
Versterking gemeenten omwille van inflatie	123.380
Versterking kleine gemeenten met faciliteiten	1.000
Totaal	4.568.336

SJ0-1SMC2GD-WT – INITATIEVEN BINNENLANDS BESTUUR MET EEN DIGITAAL COMPONENT

Korte inhoud begrotingsartikel:

De middelen op dit begrotingsartikel worden ingezet voor de digitale uitdagingen waarmee binnenlands bestuur en – breder – lokale besturen worden geconfronteerd. Dit omvat:

- De exploitatie van en investeringen in hedendaagse en innovatieve digitale producten in het kader van binnenlands bestuur;
- Onderhouds- en opschaaalinitiatieven i.k.v. digitaliseringstrajecten lokale besturen (o.a. VLOCA en werking Gemeentehuis van de Toekomst).

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	4.132	5.532	5.531	3.932	15.742	15.741

Inhoudelijke toelichting:

Deze budgetherverdelingen vonden plaats t.a.v. de begrotingsaanpassing:

(duizend euro)

VAK	VEK	Omschrijving herverdeling
0	9.540	Herverdeling vanuit de relanceprovisie (CB0-1CBG2AH-PR) voor de relancemaatregel Gemeentehuis van de Toekomst
1.235	1.235	Herverdeling vanuit de provisie VRD (SC0-1SJA2ND-PR) i.k.v. VLOCA en Lokaal Beslist
165	165	Herverdeling vanuit het beleidskrediet binnenland (SJ0-1SMC2GA-WT) i.k.v. BBC-rapportering
0	870	VEK-herverdeling vanuit het Investeringsfonds Lokale Besturen (SJ0-1SMC2HB-WT) m.o.o. correcte aanrekening van verbintenissen eind 2024
1.400	11.810	

In 2024 werden volgende uitgaven aangerekend op dit begrotingsartikel:

(duizend euro)

	VAK	Link met doelstellingen
Productexploitatie en -ontwikkeling voor onder meer het Lokaal Besturen, Lokale Producten- en Dienstencatalogus, Lokaal Beslist en publieke databanken, BBC-rapportering	1.944	OD 4.2, OD 5.2
VLOCA	141	OD 7.3
Onderhouds- en opschaaalinitiatieven i.k.v. Gemeentehuis van de Toekomst	3.446	Relancemaatregelen 1.1.2. en OD 5.2
Totaal	5.531	

Voor de relancemaatregel Gemeentehuis van de Toekomst werd 9.421 keuro in VEK aangerekend:

(duizend euro)

	VAK	VEK
Relancemaatregel Gemeentehuis van de Toekomst	0	9.421

SJ0-1SMC2GX-IS – VLAAMSE INSTELLING VOOR TECHNOLOGISCH ONDERZOEK (VITO)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Begrotingsartikel voor toelagen aan VITO.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	0	1.650	1.650	0	367	367

Inhoudelijke toelichting:

Deze budgetherverdelingen vonden plaats t.a.v. de begrotingsaanpassing:

(duizend euro)

VAK	VEK	Omschrijving herverdeling
1.650	367	Herverdeling vanuit het Vlaams Klimaatfonds voor de subsidie Wijkrenovatietool 'digital twin' i.k.v. het project LEKP.

SJ0-1SMC4GG-WT – BEGROTINGSFONDS VOOR INTERBESTUURLIJKE DIGITALISERING LOKALE OVERHEDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit budget is hoofdzakelijk bestemd voor de aankoop van diensten om te voldoen aan vragen tot ondersteuning vanuit:

- lokale overheden in het kader van digitaliseringsprojecten waarbij zij betrokken zijn;
- entiteiten, externe overheden en derden in het kader van digitalisering van dienstverlening aan lokale overheden of dienstverlening waarbij lokale overheden betrokken zijn.

Dit artikel wordt gespijsd door middelenartikel SJ0-9SMCTGG-OW

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	710	1.449	1.093	710	1.449	777

Inhoudelijke toelichting:

Het budget 2024 is als volgt samengesteld:

(duizend euro)

VAK	VEK	Omschrijving herverdeling
1.180	1.180	Spijzing vanuit het ontvangstenartikel van het fonds (SJ0-9SMCTGG-OW)
269	269	Overdracht 2023
1.449	1.449	

De belangrijkste uitgaven op dit begrotingsartikel zijn de externe capaciteit voor de uitbouw van digitale producten (332 keuro; OD 5.2 en relancemaatregel 1.1.2) en het ondersteuningsteam VLOCA (761 keuro; OD 7.3).

SJO-1SMX2GY-IS – VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM) - BOUWSHIFT

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit budget wordt gebruikt voor herverdeling naar de Vlaamse Landmaatschappij in het kader van de compensatie van lokale besturen voor planschadedossiers.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	95.000	95.000	0	31.666	31.666	0

Inhoudelijke toelichting:

Het begrotingsartikel wordt gespijsd met middelen uit het BRV-fonds. Er werden in 2024 nog geen schaderegelingen aangerekend (OD 4.1).

2. ISE STEDENBELEID

2.1. SD 7 We blijven inzetten op de steden en hen ondersteunen om de maatschappelijke uitdagingen op korte en middellange termijn aan te pakken

OD 7.1 We bestendigen en versterken de stedelijke aanpak

In 2024 werd geen oproep georganiseerd naar stadsvernieuwingsprojecten, voor wat betreft de projectsubsidies en de thematische oproep. Met het oog op een nieuwe oproep in 2025 werd de getrapte jurering, zoals die voor het eerst werd toegepast in 2023, tegen het licht gehouden en positief geëvalueerd.

Er werd, zoals in voorgaande jaren, wel een oproep gelanceerd naar projecten voor conceptsubsidieëring. Binnen die oproep kunnen de steden projecten indienen om een vernieuwende aanpak te ontwikkelen rond stedelijke uitdagingen over een bepaald thema of gecentreerd op een bepaalde plek. Hiervoor dienden de steden 10 voorstellen in, waarvan er 5 werden geselecteerd:

- Aarschot, 'Stationsomgeving';
- Geel, 'Sint-Dimpna en Gasthuissite';
- Gent, 'Sluizen-Tolhuis-Ham op koers';
- Sint-Niklaas, 'MAP: Musea aan het Park';
- Sint-Truiden, 'Van besloten abdij naar levendige stadswijk'.

In 2024 ging het 2de jaar van de ondersteuning van lokale besturen in met het 100 wijken-platform. Met het 100 Wijken Platform wordt gewerkt aan een meer collectieve en buurtgerichte aanpak van complexe klimaatuitdagingen die best in samenhang worden aangepakt (ontharding, vergroening, renovatie, elektrische en deelmobiliteit, hernieuwbare energie). In 2024 organiseerden werden volgende doorbraaksessies georganiseerd:

- 'Iedereen mee - ontzorging van diverse groepen bewoners en gebruikers in de wijk' (18 januari 2024);
- 'Naar beleidsaanbevelingen voor een wijktransformatie vanuit de praktijk' (27 juni 2024);
- 'Groene en blauwe doelen in een wijk' (19 september 2024);
- 'Juridische en financiële aspecten voor de geïntegreerde wijktransformatie' (12 december 2024).

Op 5 februari 2024 ging ook het 100 Wijkenforum door waarbij lessen, tools en praktische kennis uit het 1ste werkjaar gedeeld werden.

De negen projecten uit de oproep Veerkrachtige Steden na corona uit 2021 in het kader van het relanceplan Vlaamse Veerkracht, zijn in 2024 hun derde en voorlaatste uitvoeringsjaar ingegaan. De negen betrokken steden dienden eind 2024 een voortgangsrapportage in. Vijf steden gaven aan een beperkte verlenging van de uitvoeringstermijn nuttig te vinden.

Het gaat hierbij om volgende projecten:

- Aalst, Walstroom;
- Antwerpen, CoSTA: herontwikkeling stedelijke site Sint-Andriesplaats en Prekersstraat;
- Deinze, Herinrichting stationsomgeving;
- Dendermonde, Herinrichting en opwaardering Oude Vest;
- Gent, Schelde(sc)oord(t);
- Mechelen, h.Art van de Heihoek;
- Turnhout, Focusgebied Stadshart;
- VGC, Jeugdsite D'Broej- VMJ-Molenbeek;
- Vilvoorde, Een kloppend hart voor Asiat.

Sinds 2017 zijn in het Vlaams fonds ter stimulering van (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen ook de middelen voor het Plattelandsfonds en het Grootstedenbeleid gekanteld. Ook in 2024 werden deze middelenstromen naar de betrokken 50 plattelandsgemeenten en de 5 steden (Antwerpen, Gent, Mechelen, Oostende en Sint-Niklaas) gecontinueerd.

Eind 2024 werd een onderzoeksoopdracht gelanceerd naar een strategische reflectie op het Investeringsfonds, ter versterking van enerzijds het plattelandsbeleid en anderzijds de stadsvernieuwingaanpak. Deze opdracht onderzoekt welke rol een vernieuwd Investeringsfonds kan spelen in de nieuwe beleidsambities en wat er inhoudelijk en juridisch nodig is opdat dit fonds zijn hefboomfunctie kan optimaliseren.

OD 7.2 We pakken de grootstedelijke problematieken en uitdagingen krachtdadig aan

In 2024 werd de Vlaamse Gemeenschapscommissie verder ondersteund door een subsidie bij de aanpak van grootstedelijke uitdagingen. Voor de problematiek van de uitdijende effecten van het grootstedelijk gebied van Brussel werd de steun aan Dilbeek, Halle, Vilvoorde, Ninove (effecten grootstedelijk gebied) en Denderleeuw, Geraardsbergen en Zottegem (aanpak mobiliteitsknooppunten) voortgezet.

OD 7.3 We bouwen verder mee aan Vlaanderen als slimme regio en dragen bij aan de verdere ontwikkeling van het Vlaamse smart city-ecosysteem

Via het Smart Flanders-programma werden steden en gemeenten in 2024 verder ondersteund bij het opzetten van een lokaal data-gedreven mobiliteitsbeleid. Dit gebeurde in nauwe samenwerking met lokale besturen en Vlaamse agentschappen en departementen, zoals de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), het Departement Mobiliteit en Openbare Werken (dMOW) en het Vlaams Energie- en

Klimaatagentschap (VEKA). Het resultaat van dit co-creatief proces is een praktijkhandboek 'Multimodale mobiliteitsdata voor lokale besturen', dat steden en gemeenten handvaten biedt om met mobiliteitsdata aan de slag te gaan. Het praktijkhandboek werd gepresenteerd tijdens een webinar en de Trefdag Digitaal Vlaanderen om de geleerde lessen breed te delen.

Begin 2024 werden drie webinars georganiseerd om het gebruik van het open data-instrumentarium te verhogen. De opnames van deze webinars maken integraal deel uit van het ondersteuningsaanbod op de website van het Smart Flanders-programma.

De Smart Region Office ondernam tal van acties om de uitbouw van een slimme regio Vlaanderen te bekomen. Zo vond in juni 2024 de eerste 'Smart Region Partnerdag plaats' waarbij alle actoren uit het smart city landschap bij elkaar werden gebracht onder het thema 'failing forward'. Daarnaast faciliteerde de Smart Region Office een bezoek naar de Smart City World Expo in Barcelona voor een uitgebreide delegatie aan lokale besturen. Verder ondersteunde de Smart Region Office de smart city gerelateerde initiatieven van VLAIO en Digitaal Vlaanderen (die samen met ABB de Smart Region Office vormen).

Binnen de relanceprojecten 'City of Things', 'Gemeentehuis van de Toekomst' en 'Lokaal Digitaal Boost' heeft VLOCA door haar procesmatige en methodologische aanpak lokale besturen en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden ondersteund bij de vertaling van hun slimme-stad-ambities in concrete, haalbare praktijken. Op die manier werd inzicht gecreëerd in de impact op dienstverlening en interne werking, op (technische, juridische en organisatorische) uitdagingen en op nodige middelen (data, functionaliteiten, generieke technologie).

VLOCA ondersteunde 18 digitaliseringsprojecten van lokale besturen, waarbij de digitale architectuur werd geoptimaliseerd. Het programma slaagde erin om concepten om te zetten in uitvoerbare digitale oplossingen, gekoppeld aan herbruikbare bouwstenen en standaarden. Dit stelde lokale besturen in staat weloverwogen beleidsbeslissingen te nemen voor duurzame, schaalbare oplossingen met winst in snelheid, efficiëntie en investering. VLOCA fungeert als draaischijf tussen Vlaamse overheden en lokale besturen, en stimuleert interoperabiliteit, schaalbaarheid en hergebruik van Vlaamse oplossingen.

Binnen VRD2 (Vlaams Radicaal Digitaal 2) werd actief gewerkt aan het opbouwen en onderhouden van sterke relaties met andere initiatieven en organisaties om synergieën te creëren en dubbel werk te vermijden. Lokale besturen werden ondersteund in de opstart- en analysefase van innovatieve slimme-stad-projecten, waarbij een breed netwerk van relevante stakeholders werd betrokken. Alle verworven kennis werd geborgd en beschikbaar gesteld aan Vlaamse besturen en stakeholders door de kennishub, nieuwsbrieven en verschillende events.

In 2024 konden lokale besturen opnieuw rekenen op preventieve en reactieve ondersteuning van het Vlaamse Cyber Response Team (Vo-CRT). De preventieve ondersteuning werd verder uitgebreid met twee nieuwe trajecten: het opstellen van bedrijfscontinuïteitsplannen en de implementatie van Vlaamse veiligheidsbouwstenen voor Toegangs- en Gebruikersbeheer. Ook konden lokale besturen ICT-veiligheidsaudits laten uitvoeren met cofinanciering van de Vlaamse overheid. Na een incident bij een streekintercommunale werd de doelgroep uitgebreid. In totaal werden 26 ICT-veiligheidsaudits uitgevoerd, waarvan 11 bij intercommunales.

Om de digitale veiligheid verder te versterken, werden in 2024 de eerste stappen gezet richting een geïntegreerde digitale veiligheidsstrategie en ondersteuningsaanbod door workshops met Digitaal Vlaanderen, Audit Vlaanderen en verschillende belangenorganisaties. Dit resulteerde in een blauwdruk voor structurele samenwerking tussen het Agentschap Binnenlands Bestuur en Digitaal Vlaanderen op het gebied van digitale veiligheid.

OD 7.4 We nemen als Vlaamse overheid deel aan stedelijke netwerken en overlegorganen en stimuleren de deelname van andere actoren en lokale besturen aan de Europese en internationale netwerken

In de eerste helft van 2024 nam België het EU-voorzitterschap waar. Voor wat stedenbeleid betreft, nam het Brussels Gewest in naam van België de trekkersrol en het officiële woordvoerderschap op. Samen met de andere gewesten werd voor de inhoudelijke voorbereiding en organisatie van de meetings gezorgd van de UDG (Urban Development Group) en DGUM (Directors-General Urban Matters), de officiële overlegplatformen in het kader van het Europese stedelijk beleid. Onder impuls van Vlaanderen kwam een publicatie tot stand rond het Belgische stedelijke beleid (Urban Policy in Belgium). Op de conferentie van 19 april rond "Local government approaches to diversity" van de collega's van Afdeling Integratie en Inburgering was Stedenbeleid ook vertegenwoordigd door een expo rond stadsvernieuwing in Vlaanderen. Het Agentschap Binnenlands Bestuur stond ook mee in voor de verdere opvolging en uitbouw van de EU Urban Agenda, door het leveren van input en verspreiden van informatie rond nieuwe thematische Urban Agenda-partnerschappen.

Kennisdeling rond Europese stedelijke aangelegenheden met de lokale besturen en andere Vlaamse overheidsinstanties blijft eveneens een belangrijk aandachtspunt en gebeurde in hoofdzaak door deelname aan de Interstedelijke Reflectiegroep, waaraan, naast de centrumsteden, ook VLEVA, VVSG, het Kenniscentrum Vlaamse Steden en het Departement Buitenlandse Zaken deelnemen.

OD 7.5 Stedenbeleid is een referentiepunt voor de Vlaamse steden

Aanvullend op wat in OD 5.1 is gesteld, zijn in 2024 de resultaten van de burgerbevraging 2023 Gemeente-Stadsmonitor samen met registerdata voor en in samenspraak met de centrumsteden verwerkt in een stadsscan, die de leefbaarheid en duurzaamheid van deze steden cijfermatig opvolgt. De provinciale steden is de mogelijkheid geboden om extra bevragingen te laten voorzien in de burgerbevraging 2026, zodat ook zij kunnen beschikken over representatieve surveyresultaten op stadsdeelniveau. Hiermee wordt gestimuleerd de Gemeente-Stadsmonitor te gebruiken voor het opvolgen van maatschappelijke evoluties binnen een bepaald domein of thema.

In 2024 zijn de provinciale steden samen met de collega-minister van Omgeving verder ondersteund in hun regie van kwalitatieve verdichtingsprojecten door middel van een expertenpool. Het raamcontract liep af eind 2024. In totaal hebben elf provinciale steden ondersteuning aangevraagd, te weten Aarschot, Boom, Diest, Eeklo, Geel, Herentals, Ieper, Lier, Mol, Sint-Truiden en Vilvoorde. Sommige ondersteuningstrajecten krijgen in 2025 nog verdere uitvoering. Daarnaast is in 2023 een tweede raamcontract afgesloten om deze steden bijkomend te ondersteunen in hun regie van klimaatrobuuste maatregelen. Vier steden zijn hier in 2024 reeds op ingegaan, namelijk Aarschot, Halle, Herentals en Oudenaarde. Dit raamcontract loopt tot eind 2025. Tenslotte is verder ingezet op het delen van ervaringen en kennis met en tussen deze steden door de organisatie van een digitaal overleg met de algemeen directeurs van deze steden. In 2024 heeft dit overleg drie keer plaatsgevonden.

Samen met de Vlaamse minister bevoegd voor Jeugd zijn verkennende gesprekken gevoerd over een inhoudelijk en technisch herwerkingstraject van de Jeugdmonitor, met het oog op de ontwikkeling van een nieuwe, hedendaagse platformarchitectuur die gebruiksvriendelijk en informatieveilig is.

In 2024 zijn de proefprojecten 'SAMEN' gecontinueerd in Mechelen, Antwerpen (Deurne-Noord) en Herentals (Neteland). Met deze methodiek worden jongeren

door een integrale en multidisciplinaire ketenaanpak begeleid om te voorkomen dat er na kleine criminaliteit opnieuw recidive optreedt. Voor 'Antwerpen' en 'Mechelen' gebeuren in het kader van 'Vatbaar voor rekrutering' ook extra acties om te voorkomen dat jongeren in de georganiseerde drugscriminaliteit belanden. Tot 1 juli 2024 liep ook het project 'Quick Response Team' in Mechelen, waarmee door een buurtgerichte aanpak het veiligheidsgevoel werd versterkt in wijken die getroffen werden door geweld gerelateerd aan drugscriminaliteit.

2.2. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

STEDENBELEID, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK 2024			VEK 2024		
2024	BA	BA-JR	BU	BA	BA-JR	BU
ESR-uitgaven WT, LO, PR	50.653	50.834	50.799	60.709	63.720	63.089
Toe-lagen IS	0	0	0	0	0	0
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	50.653	50.834	50.799	60.709	63.720	63.088

Inhoudelijke toelichting:

De begrotingsuitvoering in 2024 voor de ISE stedenbeleid bedraagt 51 miljoen euro. Dit bedrag is lager dan de voorbije jaren: 60 miljoen in 2023, 61 miljoen in 2022 en 85 miljoen in 2021. Dat is te wijten aan de eenmalige besparing op het budget voor de stadsvernieuwingsprojecten.

Het budget 2024 werd voornamelijk aangewend voor de subsidie aan de VGC voor grootstedelijke uitdagingen (19,2 miljoen euro), de subsidies aan de centrumsteden voor investeringen in stadsvernieuwingen (14,3 miljoen euro), de subsidies aan de plattelandsgemeenten (7,5 miljoen euro) en de subsidies i.k.v. grootstedelijke problemen / centrumfunctie als mobipunt voor de regio (7 miljoen euro).

De budgetherverdelingen t.a.v. de begrotingsaanpassing en de begrotingsuitvoering worden toegelicht per begrotingsartikel.

Ontvangsten

SJ0-9SMCAHA-OW – ONDERSTEUNING NAAR DUURZAME EN CREATIEVE STEDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit ontvangstenartikel worden de terugvorderingen geboekt van de niet aangewende of terug te vorderen subsidies beleidsveld stedenbeleid. Het kan gaan om te veel ontvangen subsidies of terugvorderingen omdat niet aan alle voorwaarden voldaan is.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2024	20	0	0
BA-JR 2024	20	0	0
BU 2024	4	0	0

Inhoudelijke toelichting:

In 2024 werd 4 keuro subsidies teruggevorderd (deel van het uitbetaalde voorschot projectsubsidie druktemetingen via creditsysteem).

UITGAVENARTIKELN

SJ0-1SMC2HA-WT – ONDERSTEUNING NAAR DUURZAME EN CREATIEVE STEDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de kredieten die bestemd zijn om de werkingskosten en andere kosten te betalen voor het Vlaamse Stedenbeleid, de ad nominatim subsidies aan de VVSG voor de werking van het kenniscentrum Vlaamse Steden en aan de VGC, de subsidies voorzien om de grootstedelijke uitdagingen aan te pakken in vier gemeenten rond Brussel alsook subsidies voor Denderleeuw, Zottegem en Geraardsbergen voor hun centrumfunctie als mobipunt voor de regio.

Op dit begrotingsartikel worden de uitgaven aangerekend voor projectsubsidies, initiatieven die een boost geven aan de stedelijkheid en het stedelijke leven in de stad zelf (voorbeeldfunctie, leerpunten voor andere steden, positieve beeldvorming). In 2024 werd op dit begrotingsartikel ook de conceptsubsidies stadsvernieuwingprojecten 2024 aangerekend (op SJ0-1SMC2HB-WT was er een eenmalige besparing voorzien op SVP).

In 2024 werd onderzoeksopdracht opgestart naar een strategisch plan en procesbegeleiding bij de evaluatie van het Vlaams fonds voor de stimulering van (groot)stedelijke en plattelandsinvestering.

Er werd een onderzoeksopdracht opgestart om ter ondersteuning van alle lokale besturen de kennisontwikkeling van het agentschap met betrekking tot de lokale besturen met een landelijk karakter te stimuleren.

Tal van veiligheidsaudits werden uitgevoerd.

De verdere uitrol van ondersteuningstrajecten inzake klimaatrobuuste maatregelen en het ter beschikking stellen van omgevingsexperten voor kwalitatieve verdichting werd gerealiseerd voor de provinciale steden en de kleinstedelijke gebieden.

Het 100 Wijken Platform kreeg verdere uitvoering.

Een bijkomende studie binnen Smart Flanders over inventarisatie, huidige praktijken en noden van multimodale verkeerstellingsdata werd opgestart.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	28.906	29.087	29.063	28.906	35.718	35.087

Inhoudelijke toelichting:

Deze budgetherverdelingen vonden plaats t.a.v. de begrotingsaanpassing:

(duizend euro)		
VAK	VEK	Omschrijving herverdeling
0	4.345	Herverdeling vanuit de relanceprovisie (CB0-1CBG2AH-PR)
181	0	Herverdeling vanuit het beleidskrediet binnenland (SJ0-1SMC2GA-WT) i.k.v. LEKP
0	2.467	VEK-herverdeling vanuit het Investeringsfonds Lokale Besturen (SJ0-1SMC2HB-WT) m.o.o. correcte aanrekening van verbintenissen eind 2024
181	6.812	

Op dit begrotingsartikel werden volgende initiatieven en subsidies vastgelegd:

	VAK	Link met doelstellingen
Subsidie VGC voor grootstedelijke uitdagingen	19.185	OD 7.2

Financiële ondersteuning VGC omwille van inflatie	620	OD 4.1
Subsidies grootstedelijke problemen en mobiliteitsknooppunt	7.000	OD 7.2
Conceptsubsidies stadsvernieuwingsprojecten 2024	450	OD 7.1
Onderzoek en procesbegeleiding i.k.v. het Vlaams fonds voor de stimulering van (groot)stedelijke en plattelandsinvestering (Investeringsfonds)	361	OD 7.1
100 Wijken Platform	298	OD 7.1
Smart Flanders	552	OD 7.3
Veiligheidsaudits en cyber response team	371	OD 7.3
subsidie aan de VVSG voor de werking van het kenniscentrum Vlaamse Steden	168	
Werkingskosten	58	
Totaal	29.063	

Voor de relancemaatregelen werd 4.345 keuro in VEK aangerekend:

(duizend euro)

	VAK	VEK
Veerkrachtige steden	0	2.467
Wijkverbeteringscontracten	0	1.000
Subsidie project "Cap-A-City, Doorsteek naar een groene verbindende ontmoetingsruimte"	0	878

SJO-1SMC2HB-WT – INVESTERINGSFONDS LOKALE BESTUREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bundelt drie financieringskanalen:

- het voormalige (federale) grootstedenbeleid;
- de budgetten voor stadsvernieuwing (projectsubsidies, conceptsubsidies en thematische oproepen);
- de middelen van het plattelandsfonds.

Deze middelen zijn samengebracht in het Investeringsfonds.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	21.747	21.747	21.736	31.803	28.002	28.002

Inhoudelijke toelichting:

Deze budgetherverdelingen vonden plaats t.a.v. de begrotingsaanpassing:

(duizend euro)

VAK	VEK	Omschrijving herverdeling
	-3.801	VEK-herverdeling naar SJ0-1SAC2ZZ-WT, SJ0-1SMC2GB-WT, SJ0-1SMC2GD-WT en SJ0-1SMC2HA-WT m.o.o. correcte aanrekening van verbintenissen eind 2024

In 2024 werden via dit begrotingsartikel de volgende subsidies toegekend (OD 7.1):

- Subsidie aan de plattelandsgemeenten voor investeringen in vaste materiële activa (het vroegere plattelandsfonds) (afgerond 7.463 keuro).
- Subsidie aan de vijf centrumsteden Antwerpen, Gent, Mechelen, Oostende en Sint-Niklaas (het vroegere grootstedenbeleid) voor investeringen in innoverende stadsvernieuwingsprojecten met als doel de duurzaamheid en de kwaliteit van de fysieke leefomgeving te verbeteren (14.273 keuro).

In 2024 waren er omwille van een eenmalige besparing op de budgetten (9.041 keuro) geen middelen voor het instrument stadsvernieuwing (project- en conceptsubsidies, thematische subsidies). Dankzij middelen uit de beleidsvrije ruimte van SJ0-1SMC2HA-WT werden er na een oproep toch 6 conceptsubsidies toegekend.

3. ISE AUDIT LOKALE BESTUREN

Lokale besturen nemen veel bevoegdheden en verantwoordelijkheden op en streven daarbij een brede waaier van doelstellingen na. Om die doelstellingen te kunnen bereiken, is een goede organisatiebeheersing van belang. In een moderne overheidsomgeving is het periodiek uitvoeren van audits een belangrijk element om hieraan te helpen bouwen en dus tot een betere organisatiebeheersing te komen.

De Vlaamse Regering is ervan overtuigd dat een overheid steeds het vertrouwen van de burger moet verdienen. Een degelijke beheersing van de risico's en een periodieke validatie hiervan versterkt het vertrouwen van burgers in die overheid.

Door blijvend te voorzien in een onafhankelijke, kwaliteitsvolle en performante auditfunctie, ondersteunt de Vlaamse Regering zowel de Vlaamse administratie als de lokale besturen hieromtrent. Daartoe worden jaarlijks de nodige middelen voorzien voor Audit Vlaanderen, de auditdienst die audits uitvoert in de Vlaamse administratie en de lokale besturen.

Voor dit inhoudelijk structurelement werd volgende beleidsmatige prestatie-indicator gekozen:

Benaming	De evolutie van de realisatiegraad van de aanbevelingen uit audits
Definitie	De realisatiegraad van de aanbevelingen uit audits door Audit Vlaanderen meet hoe goed lokale besturen de aanbevelingen implementeren die voortkomen uit de uitgevoerde audits. De aanbevelingen hebben tot doel de risicobeheersing en de effectiviteit van het bestuur te versterken, zodat de lokale besturen beter kunnen inspelen op risico's en de kwaliteit van hun werking kunnen verbeteren.
Relevantie	De prestaties van Audit Vlaanderen moeten bijdragen tot een sterkere organisatiebeheersing bij de lokale besturen. Een goede organisatiebeheersing draagt ertoe bij dat lokale besturen beter hun risico's kunnen beheersen en de effectiviteit, efficiëntie, kwaliteit en integriteit kunnen verstevigen. De aanbevelingen uit de individuele audits hebben tot doel om aan het geauditeerde bestuur aan te geven waar belangrijke openstaande risico's nog beter beheerst kunnen worden. Het is dus van belang dat deze aanbevelingen dan ook gerealiseerd worden.
Berekeningswijze en resultaat	De realisatiegraad van de aanbevelingen van Audit Vlaanderen vormt een graadmeter van hoe lokale besturen hier mee omgaan, wat de evolutie is en waar belangrijke aandachtspunten liggen. Deze indicator geeft voor de opgevolgde aanbevelingen het percentage weer van het aantal gerealiseerde aanbevelingen. De streefwaarde is een stijging t.o.v. de realisatiegraad van begin 2024. De realisatiegraad van de aanbevelingen eind 2023/begin 2024 bedroeg 61% en eind 2024 38%. Deze percentages mogen evenwel niet als een evolutie geïnterpreteerd worden. Audit Vlaanderen volgde immers aanbevelingen op bij besturen waar een reguliere audit plaatsvond, alsook in het kader van steekproefsgewijze opvolgaudits die prioritair focusten op forensische audits en op thema-audits met belangrijke onvoldoende beheerste risico's. In 2024 werden o.a. de aanbevelingen uit de thema-audit 'Werken in eigen beheer - technische

	diensten' opgevolgd. De realisatiegraad hiervan was laag, wat een impact heeft op de globale realisatiegraad.
Bron	Audit Vlaanderen
Meetfrequentie	In functie van de jaarlijkse planning van de opvolgaudits en de planning van de reguliere audits.

3.1. SD 8 De lokale besturen doen aan kwaliteitsvolle organisatie- en risicobeheersing

OD 8.1 We verhogen de maturiteit van het organisatie- en risicobeheer via audits

De krijtlijnen van de door Audit Vlaanderen gevolgde strategie zijn opgenomen in het decreet over het lokaal bestuur, de beleidsnota en het ondernemingsplan. De concrete auditplanning voor 2024 werd goedgekeurd en opgevolgd door het auditcomité van de lokale besturen. Audit Vlaanderen blijft inzetten op het periodiek auditeren van lokale besturen.

In 2024 zijn in totaal 99 lokale auditrapporten opgeleverd:

- 29 rapporten van thema-audits;
- 7 rapporten van organisatie-audits;
- 1 rapport van audit-op-audit;
- 3 globale rapporten;
- 52 rapporten van beoordeling aanpak organisatiebeheersing en opvolging aanbevelingen;
- 7 rapporten van forensische audits.

Aldus werden in 2024 reguliere audits uitgevoerd in 56 lokale besturen en 1 welzijnsvereniging. Daarnaast werden heel wat lokale besturen ook betrokken in auditwerkzaamheden die niet tot individuele maar wel tot globale rapportages leidden.

OD 8.2 We verbeteren interbestuurlijke relaties en werking via audits

Na een systeemaudit m.b.t. handhaving milieuhygiëne bij de Vlaamse administratie, werd - gezien de interbestuurlijke elementen - in 2023 een thema-audit handhaving milieuaspecten van de omgevingsvergunning opgestart. In 2023 en 2024 werd ingezet op de uitvoering ervan, de overkoepelende conclusies zijn begin 2025 geïntegreerd in een globaal rapport.

Hierbij aansluitend werd in 2024 een thema-audit handhaving rond de ruimtelijke ordeningsaspecten van de omgevingsvergunning opgestart en uitgevoerd. Het globaal rapport is voorzien voor het eerste kwartaal 2025.

Daarnaast werd ook een thema-audit reispassen en rijbewijzen opgestart die interbestuurlijk relateert aan processen bij de federale overheid. In het kader hiervan werd ingezet op samenwerking met de Federale Interne Audit (FIA). Het globaal rapport werd opgeleverd en bevatte zowel sterke punten als mogelijkheden voor optimalisatie, die inspiratie kunnen bieden voor de Federale Interne Audit (FIA) en de betrokken federale overheidsdiensten.

OD 8.3 We optimaliseren de afstemming tussen de verschillende audit- en controleactoren

Audit Vlaanderen overlegt met andere audit- en controleactoren. In de eerste plaats is er veelvuldig overleg tussen Audit Vlaanderen en ABB.

Breder overlegt Audit Vlaanderen zowel ad hoc als structureel met de gouverneurs van de verschillende provincies. Als laatste zijn er ook regelmatige contacten met andere controleactoren, zoals lokale interne auditdiensten.

3.2. SD 9 Lokale audits worden gebruikt als beleidsinput en voor het versterken van kennis en competenties

OD 9.1 We leveren beleidsinput aan uit auditresultaten

Sinds de opstart van Audit Vlaanderen in 2014 zijn er al meer dan 600 lokale auditopdrachten afgerond. Op basis hiervan heeft Audit Vlaanderen een duidelijk overkoepelend zicht op de sterkte- en de verbeterpunten in de werking van de Vlaamse lokale besturen. Het blijft de bedoeling hier voor de globale overheidswerking lessen uit te trekken. Lopende initiatieven op dit punt werden in 2024 dan ook behouden. Een belangrijk kanaal om beleidslessen uit audits te trekken, zijn de globale rapporten.

Met de 3 globale rapporten voor lokale besturen die in 2024 werden gepubliceerd, werden telkens sterke en verbeterpunten gesignaleerd die veelal ook voor het verdere beleid relevant zijn. Aansluitend reikt Audit Vlaanderen de lokale besturen telkens handvaten aan om hun werking verder te versterken.

OD 9.2 We versterken de kennis over organisatie- en risicobeheer

Audit Vlaanderen gaf doorheen 2024 verder uitvoering aan de acties uit de beleidsnota en het ondernemingsplan. Naast diverse toelichtingen aan gemeente- en OCMW-raden kreeg de hefboomwerking het afgelopen jaar grotendeels vorm door de natrajecten naar aanleiding van de publicatie van de globale rapporten van specifieke thema-audits en dit in samenwerking met partners zoals de VVSG en de bestuursscholen.

Voorbeelden hiervan zijn:

- Een toelichting op het jaarlijks congres 'Burgerzaken Vlaanderen' i.k.v. de thema-audit Reispassen en rijbewijzen;
- Een webinar analyse integriteitssystemen voor medewerkers, presentatie op VVSG-netwerk van integriteitscoördinatoren en op het P&O-congres VVSG;
- Een webinar/workshop i.k.v. de thema-audit Niet-terugvorderbare steun;
- Een webinar/workshop i.k.v. de thema-audit Interne monitoring met financiële impact.

Eind 2024 zijn bovendien 291 goede praktijken, die werden gedetecteerd tijdens auditopdrachten van Audit Vlaanderen, online beschikbaar.

3.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

Voor het ISE Audit lokale besturen zijn er geen beleidskredieten in de begroting BU 2024 ingeschreven. De kredieten voor het ISE Audit lokale besturen worden opgenomen onder het apparaatsprogramma van Audit Vlaanderen.

VI. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD

1. Agentschap Binnenlands Bestuur

Ontvangsten

SJ0-9SACTZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN.**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel is bestemd voor terugvordering van de wedden en toelagen van de gedetacheerden van het Agentschap Binnenlands Bestuur. Dit artikel spijst uitgavenartikelen SJ0-1SAC4ZZ-LO en SJ0-1SAC4ZZ-WT.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2024	0	332	0
BA-JR 2024	0	332	0
BU 2024	0	99	0

Inhoudelijke toelichting:

De terugvorderingen voor de wedden en toelagen van de gedetacheerden bedroegen in 2024 99 keuro.

Uitgaven**SJ0-1SAC2ZZ-LO – LONEN****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit budget is bestemd voor de betaling van de wedden en toelagen van het personeel van het Agentschap Binnenlands Bestuur, inclusief de gewestelijke ontvangers.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	31.865	33.986	33.776	31.865	33.988	33.676

Inhoudelijke toelichting:

Deze budgetherverdelingen vonden plaats t.a.v. de begrotingsaanpassing:

(duizend euro)

VAK	VEK	Omschrijving herverdeling
115	117	Herverdeling vanuit de provisie voor het Europees Voorzitterschap (SA0-1SBA2AA-PR)

1.130	1.130	Herverdeling vanuit de provisie Noodfonds Oekraïne (CB0- 1CBG2AM-PR)
427	427	Herverdeling i.k.v. het sectoraal akkoord (SG0-1SKC2TG-PR)
449	449	Herverdeling vanuit de indexprovisie (CB0-1CBD2AB-PR).
2.121	2.123	

SJ0-1SAC2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel is bestemd voor de betaling van de courante werkings- en IT-kosten van het Agentschap Binnenlands Bestuur.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	2.846	3.477	3.400	2.846	3.664	3.471

Inhoudelijke toelichting:

Deze budgetherverdelingen vonden plaats t.a.v. de begrotingsaanpassing:

(duizend euro)

VAK	VEK	Omschrijving herverdeling
5	3	Herverdeling vanuit de provisie voor het Europees Voorzitterschap (SA0-1SBA2AA-PR)
626	626	Herverdeling vanuit de provisie Noodfonds Oekraïne (CB0- 1CBG2AM-PR)
0	189	VEK-herverdeling vanuit het Investeringsfonds Lokale Besturen (SJ0-1SMC2HB-WT) m.o.o. correcte aanrekening van verbintenissen eind 2024
631	818	

SJ0-1SAC4ZZ-LO – LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel is bestemd voor de betaling van de wedden en toelagen voor de vervangers van de gedetacheerden van het Agentschap Binnenlands Bestuur.

Dit is het begrotingsartikel aan de uitgavenzijde van het Fonds Personeelsleden met Verlof. Dit artikel wordt gespijsd door middelenartikel SJ0-9SACTZZ-OW.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	43	289	-341	43	289	-341

Inhoudelijke toelichting:

Het budget 2024 is als volgt samengesteld:

(duizend euro)

VAK	VEK	Omschrijving herverdeling
350	350	Overdracht 2023
99	99	Spijzing budget door het middelenartikel van het fonds (SJ0-9SACTZZ-OW)
-160	-160	Herverdeling naar het andere uitgavenartikel van het fonds (SJ0-1SAC4ZZ-WT)
289	289	

Er is in 2024 28 keuro lonen aangerekend op dit budget. Daarnaast heeft een correctieboeking van 369 keuro plaatsgevonden, wat het negatieve bedrag bij de begrotingsuitvoering verklaart.

SJ0-1SAC4ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit is het begrotingsartikel aan de uitgavenzijde van het Fonds Personeelsleden met Verlof. Dit artikel wordt gespijsd door middelenartikel SJ0-9SACTZZ-OW. Het Agentschap Binnenlands Bestuur wendt een deel van de middelen opgebouwd in het begrotingsfonds voor gedetacheerde personeelsleden voor de betaling van de versterking van de strategische IT-capaciteit van het agentschap.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024

Uitgaven	300	809	793	300	1.152	504
-----------------	-----	-----	-----	-----	-------	-----

Inhoudelijke toelichting:

Het budget 2024 is als volgt samengesteld:

(duizend euro)

VAK	VEK	Omschrijving herverdeling
649	992	Overdracht 2023
160	160	Herverdeling vanuit het andere uitgavenartikel van het fonds (SJ0-1SAC4ZZ-LO)
809	1.152	

De vastleggingen voor de versterking van de strategische IT-capaciteit bedroegen in 2024 793 keuro.

2. Audit Vlaanderen

De apparaatskredieten van het beleidsveld Audit Lokale Besturen worden verantwoord in de BBT BU 2024 HR, Audit Vlaamse overheid.

VII. LIJST MET AFKORTINGEN

ABB: Agentschap Binnenlands Bestuur
AO: Algemene Ontvangsten
BA: Goedgekeurde begroting zoals neergelegd bij Vlaams Parlement
BA-JR: Goedgekeurde begroting inclusief herverdelingen en overdrachten, zoals opgenomen in de jaarrapportering
BBT: Beleids- en Begrotingstoelichting
BU: Begrotingsuitvoering zoals opgenomen in de jaarrapportering
AFM: Autofinancieringsmarge
AVG: Algemene Verordening Gegevensbescherming
BBC: Beleids- en beheerscyclus
BBP: Bruto nationaal product
DAB: Diensten met Afzonderlijk beheer
DGUM: Directors-General Urban Matters
DLB: Decreet lokaal bestuur
DMOW: Departement Mobiliteit en Openbare Werken
EU: Europese Unie
EVRM: Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens
FPD: Federale Pensioendienst
GGB: Gemeenschappelijke gegevensbank
GSM: Gemeente- en Stadsmonitor
IS: Interne stromen (ESR-aggregatie)
ISE: Inhoudelijk Structuurelement
IMEC: Interuniversitair Micro-elektronica Centrum
IVA: Intern Verzelfstandigd Agentschap
IVBPR: Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten
LBLD: Lokale Besluiten als Gelinkte Open Data
LEKP: Lokaal Energie- en Klimaatpact
LIVC: Lokale Integrale Veiligheidscel
LIVC-R: Lokale Integrale Veiligheidscel inzake Radicalisme
LE: Leningen (ESR- aggregatie)
LO: Leningontvangsten
LO: Lonen (ESR- aggregatie)
MJP: Meerjarenplan
MVA: Materiële vaste activa
OCMW: Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
OD: Operationele doelstelling
OI: Ontvangsten Interne Stromen (ESR- aggregatie)

OL: Ontvangsten Leningen (ESR- aggregatie)
OP: Ontvangsten Participaties (ESR- aggregatie)
OW: Ontvangsten Werking en Toelagen (ESR- aggregatie)
SBV: Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing
SD: Strategische doelstelling
SDG's: Sustainable Development Goals
TO: Toegewezen ontvangsten
UAEU: Urban Agenda for the European Union
UDG: Urban Development Group
VAK: Vastleggingskrediet
VCF: Vlaamse Codex Fiscaliteit
VCO Vlaamse Codex Overheidsfinanciën
VEK: Vereffeningskrediet
VEKA: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap
VITO: Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
VLAIO: Agentschap Innoveren en Ondernemen
VLEVA: Vlaams-Europees verbindingsagentschap
VLOCA: Vlaams Open City Architectuur
VLOFIN: Vlaamse lokale financiële directeurs
VN: Verenigde Naties
VO: Vlaamse overheid
Vo-CRT: Vlaamse Cyber Response Team
VRD: Vlaanderen Radicaal Digitaal
VVI: Vlaams Vredesinstituut
VVSG: Vereniging van Steden en Gemeenten
VZW: Vereniging zonder winstoogmerk
WIB: Wetboek van de inkomstenbelastingen
WT: Werking en Toelagen (ESR- aggregatie)

VIII. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'

1. Uitgevoerde beleidsinitiatieven

Transversale, horizontale en overkoepelende beleidsdoelstellingen

- LEKP subsidieronde 2024: betaling van subsidies voor LEKP 1.0, LEKP 2.0 en LEKP 2.1 en monitoring LEKP van de gemeentelijke voortgang via het Lokaal Klimaatpactportaal.
- 100 Wijken Platform: ondersteuning van gemeenten via het platform voor de realisatie van LEKP-doelstellingen in wijken.
- Wijkrenovatietool: operationele lancering van de Wijkrenovatietool (VITO) ter ondersteuning van lokale besturen.
- Technische assistentiehubs: start van hubs ter ondersteuning van lokale energiegemeenschappen en bestrijding van energiearmoede.
- LEKP evaluatie: evaluatie van LEKP met aanbevelingen voor coördinatie en lagere rapporteringslasten.
- VAPA-projectoproepen: stimuleren van lokale besturen om kennis en ervaring te delen over armoedebestrijding via projectoproepen en de 'De Wisselaar'-methodiek van VVSG.

Relancemaatregelen

- Fietsinfrastructuur: investeringen in fietsinfrastructuur via het Kopenhagenplan.
- Gemeentehuis van de Toekomst: stimuleren en verbetering van burgergerichte dienstverlening via digitalisering.
- Digitale projecten: opschaling van digitale projecten zoals 'digitale aangifte overlijden' en 'digitale meldingen', en ondersteuning van de doorontwikkeling van digitale diensten.
- Zomerscholen: subsidiëring van zomerscholen voor kinderen ter voorkoming en verhelpen van leerachterstand.
- Evaluatie zomerscholen: evaluatie van zomerscholen 2024 en voorbereiding van beleidsmaatregelen voor zomerscholen 2025.

SD 1 Het overheidslandschap dat tussen de Vlaamse overheid en gemeenten in ligt, is transparant

- Regiovorming: ondersteuning regio's, subregio's en lokale besturen door 'Labo Regiovorming'.
- Regiovorming: begeleiding regio's, subregio's en lokale besturen bij de opmaak van een plan ter vereenvoudiging van het bovenlokaal landschap.
- Regiovorming & vereenvoudiging verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen: ondersteuning afvalintercommunales naar onderzoek optimaal werkingsgebied.

SD 2 Onze Vlaamse gemeenten zijn bestuurskrachtig en beschikken over grotere beleidsautonomie

- Decentralisatiecommissie: voortgangsrapport op 2 februari 2024.
- Fusies: informeren over en stimuleren van fusies door middel van stimulerende maatregelen en de uitbouw van een ondersteuningsaanbod.
- Fusies: ondersteunen van lokale besturen in fusietrajecten.
- Minimale rechtspositieregeling: lokale en provinciale besturen ondersteunen via de uitbreiding van het digitaal platform.
- Minimale rechtspositieregeling: project opgestart tot stimuleren van duurzaam werkgeverschap aan de hand van 2 campagnes: ondersteunende campagne en bekendmakingscampagne.

- Minimale rechtspositieregeling: verderzetting Beurs Lokaal Bestuurlijk Talent om in te zetten op sterk management.
- Minimale rechtspositieregeling: professionaliseringstraject maatschappelijk werkers in het OCMW.
- Ondersteuningsaanbod: project dat lokale besturen ondersteunt in hun rol als adviserende actor in het licht van het Erkenningsdecreet, met focus op kennisdeling en netwerkvorming.
- Ondersteuningsaanbod: omzendbrief en praktische sessies ter voorbereiding van de installatievergaderingen.
- Ondersteuningsaanbod: modelbesluiten voor installatie en infosessies lokaal mandatenbeheer.
- Ondersteuningsaanbod: informatiesessies voor nieuwe raadsleden.
- Ondersteuningsaanbod: informatie voor de mandatarissen gebundeld [op de website](#).
- Ondersteuningsaanbod: proefproject 'tevredenheidsmeting adviesvragen': bevraging stakeholders over tevredenheid over adviesverlening door ABB.

SD 3 Elke Vlaming kan volwaardig participeren aan de lokale democratie

- Verkiezingen: het decreet dat een aantal wijzigingen aanbrengt in de kiesdecreten en in het decreet lokaal bestuur, werd op 25 oktober 2023 goedgekeurd door het Vlaams Parlement en op 27 oktober 2023 bekrachtigd en afgekondigd door de Vlaamse Regering.
- Verkiezingen: diverse uitvoeringsbesluiten werden genomen in vorm van BVR's (regeling van de kosten, de indiening van de voordrachtsakten van kandidaten, de indiening van de aangiften van de verkiezingsuitgaven, de voorwaarden waaronder de stembiljetten ter beschikking gesteld kunnen worden voor wetenschappelijk onderzoek, de aantallen te verkiezen mandaten) en MB's.
- Ondersteuningsaanbod: brief met informatie over wijzigingen in de kiesregelgeving en van de stand van zaken van de voorbereidingen van de verkiezingen aan alle actoren.
- Ondersteuningsaanbod: brieven met onderrichtingen aan magistraten, gemeenten en provincies, hoofd-, stem- en telbureaus.
- Ondersteuningsaanbod: oprichting van een helpdesk om alle vragen te beantwoorden van burgers, kandidaten, partijen, besturen en medewerkers.

SD 4 De financiën van de Vlaamse gemeenten zijn duurzaam en transparant

- Gemeentefonds en algemene financiering lokale besturen.
- Financiële ondersteuning voor specifieke uitdagingen: toekenning van gerichte subsidies zoals voor lokale acties in het kader van klimaat en energie (LEKP), de versterking van zachte mobiliteit (Kopenhagenplan), de inzet van de lokale besturen voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne,...
- Interactief overzicht van algemene financieringssubsidies: implementatie van een interactief overzicht voor lokale besturen met alle ontvangen en geraamde financieringssubsidies vanaf 2014, beschikbaar via de website van het Agentschap Binnenlands Bestuur.
- Opleiding en vorming over BBC (beheers- en beleidscyclus): lancering van vormingstrajecten over BBC voor raadsleden en lokale ambtenaren.
- Optimalisatie van digitale tools voor BBC-data: investering in digitale producten (financiële profielen, interactieve overzichten, en BBC-analysetools) om BBC-data toegankelijker te maken voor lokale besturen.
- Ondersteuning voor boekhouding en beleidsrapporten.
- Modernisering van het decreet betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen.

- Lancering van een webpagina met interpretatievragen over de nieuwe fiscale procedureregels.

SD 5 De gemeenten ontwikkelen kwalitatieve dienstverlening op basis van open data en innovatieve ICT oplossingen

- Gemeente-Stadsmonitor 2024: lancering van nieuwe Gemeente-Stadsmonitor met meer dan 400 indicatoren voor lokaal bestuur.
- Lerend netwerk 'Datagedreven besturen met de Gemeente-stadsmonitor' met bijna 130 lokale besturen.
- Slimme Lokale Bronnen: ontwikkeling van omgevingen voor gelinkte data.
- Lokale Producten- en Dienstencatalogus: uitbreiding met 28.000 producten en koppeling aan CRM-systemen.
- Lokaal Beslist: doorontwikkeling van tool voor agendapunten en datakwaliteit.
- Loket voor Lokale Besturen: verbeterde functionaliteiten op basis van gebruikersfeedback.
- Digitale tools voor mandaatbeheer: ontwikkeling van sjablonen via Gelinkt Notuleren.

SD 6 Onze steden en gemeenten zijn plaatsen waar iedereen duurzaam kan samenleven

- Wijkverbeteringscontracten: 11 projecten voor wijkverbetering, tweede bijeenkomst van het lerend netwerk voor delen van ervaringen en uitdagingen bij wijkverbetering.
- Lokale geloofsgemeenschappen: wijziging van het Erkenningsdecreet op basis van opmerkingen van het Grondwettelijk Hof.
- Lokale geloofsgemeenschappen: herziening en actualisatie van lopende erkenningsaanvragen.
- Lokale geloofsgemeenschappen: VVSG-project ter ondersteuning van lokale besturen in hun rol als adviserende actor in het licht van het Erkenningsdecreet, met focus op kennisdeling en netwerkvorming.
- Lokale geloofsgemeenschappen: start van het tweede opleidingsjaar van het postgraduaat van de Thomas More hogeschool, ter ondersteuning van lokale geloofsgemeenschappen bij de naleving van het Erkenningsdecreet.
- Lokale geloofsgemeenschappen: het eindrapport van de Universiteit Antwerpen over de evaluatiestudie van het Eredienstendecreet van 7 mei 2004 werd in 2024 opgeleverd.
- Kerkenbeleidsplannen: ondersteuning voor her- en nevenbestemming van parochiekerken door het Platform Toekomst Parochiekerken.
- Preventie radicalisering: inwerkingtreding van decreet en uitvoeringsbesluit voor preventie van radicalisering en schadelijke polarisatie (1 september 2024).
- Preventie radicalisering: toekenning van 12 subsidies voor lokale initiatieven ter preventie van radicalisering.
- Preventie radicalisering: studieopdracht voor preventie van online radicalisering
- Campagne "Klopt da wel?": start van bewustwordingscampagne voor jongeren over online nieuws (september 2024).
- LIVC-R netwerk: versterking van het LIVC-R netwerk door begeleidingstrajecten voor gemeenten.

SD 7 We blijven inzetten op de steden en hen ondersteunen om de maatschappelijke uitdagingen op korte en middellange termijn aan te pakken

- Stadsvernieuwingsprojecten: evaluatie van getrapte jurering toegepast in 2023.

- Conceptsubsiëring: oproep voor innovatieve stadsvernieuwingsprojecten (5 geselecteerde voorstellen).
- 100 Wijken Platform: collectieve aanpak van klimaatuitdagingen in wijken met doorbraaksessies.
- Oproep Veerkrachtige Steden: projectondersteuning van 9 steden in het relanceplan Vlaamse Veerkracht.
- Vlaams fonds ter stimulering van (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen: continuering van ondersteuning voor plattelandsgemeenten en 5 grote steden.
- Onderzoeksopdracht Investeringsfonds: onderzoek naar het strategisch plan, procesbegeleiding en juridisch advies van het Vlaams Fonds voor de stimulering van (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen + voor een transversale plattelandsstrategie en -pact.
- Grootstedelijke uitdagingen en mobiliteitsknooppunten: subsidie voor ondersteuning van besturen die worden geconfronteerd met de grootstedelijke uitdagingen vanuit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest of die een knooppuntfunctie inzake mobiliteit in de regio uitoefenen.
- Smart Flanders: ondersteuning bij data-gedreven mobiliteitsbeleid, praktijkhandboek en webinar 'Multimodale mobiliteitsdata' / organisatie van de 'Smart Region Partnerdag' en deelname aan de Smart City Expo.
- Digitale transformatie: ondersteuning van digitale oplossingen door VLOCA voor lokale besturen.
- Cyberveiligheid: preventieve en reactieve ondersteuning van ICT-veiligheid door Vo-CRT, voorbereiding van geïntegreerde digitale veiligheidsstrategie.
- Europese netwerken: deelname aan UDG en DGUM in het kader van het Europees stedelijk beleid (Urban Agenda).
- Stadsscan: verwerking data van burgerbevragingen rond leefbaarheid en duurzaamheid.
- Jeugdmonitor: voorbereiding van een nieuwe en een meer gebruiksvriendelijke jeugdmonitor en informatieveiligheid
- SAMEN-projecten: preventie van recidive en georganiseerde (drugs)criminaliteit bij jongeren

SD 8 De lokale besturen doen aan kwaliteitsvolle organisatie- en risicobeheersing

- Auditstrategie: strategie van Audit Vlaanderen opgenomen in decreet en ondernemingsplan.
- Auditrapporten: 99 auditrapporten opgeleverd in 2024 (thema-, organisatie-, forensische audits, etc.).
- Interbestuurlijke audits: thema-audit handhaving milieuhygiëne en ruimtelijke ordening van omgevingsvergunning.
- Samenwerking federale overheid: thema-audit reispassen en rijbewijzen met samenwerking met Federale Interne Audit (FIA).
- Afstemming tussen auditactoren: overleg tussen Audit Vlaanderen, ABB, gouverneurs en andere controleactoren.

SD 9 Lokale audits worden gebruikt als beleidsinput en voor het versterken van kennis en competenties

- Beleidsinput uit audits: gebruik van meer dan 600 afgeronde auditopdrachten voor beleidslessen en verbeterpunten.
- Publicatie globale rapporten: drie globale rapporten gepubliceerd in 2024, met beleidsrelevante sterke en verbeterpunten.
- Versterken van kennis: toelichtingen, webinars en workshops voor gemeenten en OCMW's over auditresultaten en thema's.

- Goede praktijken: publicatie van 291 gedetecteerde goede praktijken uit audits online eind 2024.

2. Beleidsevaluaties en onderzoeksinitiatieven

Transversale, horizontale en overkoepelende beleidsdoelstellingen

- LEKP-evaluatie: evaluatie van LEKP met aanbevelingen voor coördinatie en lagere rapporteringslasten.

Relancemaatregelen

- Evaluatie zomerscholen: evaluatie van zomerscholen 2024 en voorbereiding van beleidsmaatregelen voor zomerscholen 2025.

SD 1 Het overheidslandschap dat tussen de Vlaamse overheid en gemeenten in ligt, is transparant

- Regiovorming: onderzoek door Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing naar regiovorming.
- Regiovorming: afronding tussentijdse evaluatie van het project regiovorming.

SD 2 Onze Vlaamse gemeenten zijn bestuurskrachtig en beschikken over grotere beleidsautonomie

- Fusies: onderzoek door Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing naar vrijwillige fusies van gemeenten.

SD 3 Elke Vlaming kan volwaardig participeren aan de lokale democratie

- Verkiezingen: opstart evaluatie verkiezingen 2024.

SD 4 De financiën van de Vlaamse gemeenten zijn duurzaam en transparant

- Onderzoek door het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing naar een mogelijke hervorming van het Gemeentefonds.
- Lokale geloofsgemeenschappen: het eindrapport van de Universiteit Antwerpen over de evaluatiestudie van het Eredienstendecreet van 7 mei 2004 werd in 2024 opgeleverd.

SD 5 De gemeenten ontwikkelen kwalitatieve dienstverlening op basis van open data en innovatieve ICT oplossingen

- Onderzoek naar vernieuwde functionaliteiten en het verder ontwikkelen van digitale tools zoals 'Loket voor Lokale Besturen', 'Gelinkt Notuleren', 'Lokale Producten- en Dienstencatalogus', 'Lokaal Beslist' en 'Open Proceshuis' voor het efficiënt hergebruiken van data en het ondersteunen van lokale besturen.

SD 6 Onze steden en gemeenten zijn plaatsen waar iedereen duurzaam kan samenleven

- Voortgangsrapportage van de 11 wijkverbeteringscontracten in het kader van het relanceplan
- Lokale geloofsgemeenschappen: het eindrapport van de Universiteit Antwerpen over de evaluatiestudie van het Eredienstendecreet van 7 mei 2004 werd in 2024 opgeleverd.

SD 7 We blijven inzetten op de steden en hen ondersteunen om de maatschappelijke uitdagingen op korte en middellange termijn aan te pakken

- Evaluatie van de getrapte jurering voor stadsvernieuwingsprojecten

- Voortgangsrapportages van de 9 steden in het relanceplan 'Veerkrachtige Steden na corona'
- Onderzoeksopdracht Investeringsfonds: onderzoek naar het strategisch plan, procesbegeleiding en juridisch advies van het Vlaams Fonds voor de stimulering van (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen
- Onderzoek naar de noden en het gebruik van multimodale mobiliteitsdata door lokale besturen en de ontwikkeling van een praktijkhandboek in kader van het Smart Flanders-programma.

SD 8 De lokale besturen doen aan kwaliteitsvolle organisatie- en risicobeheersing

/

SD 9 Lokale audits worden gebruikt als beleidsinput en voor het versterken van kennis en competenties

- Lokale audits: Op basis van de al meer dan 600 lokale auditopdrachten heeft Audit Vlaanderen drie globale rapporten gepubliceerd in 2024 met beleidslessen (sterke en verbeterpunten) voor lokale besturen.

3. Nieuwe en belangrijke wijzigingen Vlaamse decreten en besluiten Vlaamse Regering

Transversale en horizontale doelstellingen

/

Relancemaatregelen binnenlands bestuur

/

SD 1 Het overheidslandschap dat tussen de Vlaamse overheid en gemeenten in ligt, is transparant

Verzameldecreet regiovorming

Titel	Decreet van 3 mei 2024 tot wijziging van verschillende decreten, wat betreft de regiovorming
Korte omschrijving	Dit decreet maakt de principes van regioconform samenwerken uit het Regiodecreet van toepassing op de intergemeentelijke samenwerkingsvormen bij de lokale regierol op het vlak van sociale economie en werk, het wijk-werken, en de cultureel-erfgoedcellen. Het bepaalt ook de territoriale afbakeningen van de organisaties sociaal-cultureel volwassenenwerk met een regionale werking.
Uitvoering vooropgestelde planning	Advies Raad van State: 13/2/2024 Definitieve goedkeuring: 23/2/2024 Commissie Vlaams Parlement: 16/4/2024 Plenaire vergadering: 30/4/2024 Bekrachtiging en afkondiging: 3/5/2024 Belgisch Staatsblad: 6/6/2024
Stand van de uitvoering	In werking getreden
Betrokken entiteiten	Agentschap Binnenlands Bestuur Departement Cultuur, Jeugd en Media Departement Werk en Sociale Economie Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding

SD 2 Onze Vlaamse gemeenten zijn bestuurskrachtig en beschikken over grotere beleidsautonomie

Decreet fusie Lokeren en Moerbeke

Titel	Decreet van 19 april 2024 over de vrijwillige samenvoeging van de gemeenten Lokeren en Moerbeke en tot wijziging van artikel 19 septies decies van het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds, wat betreft de aanduiding van de nieuwe gemeente, en van de bijlage bij het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, wat betreft de opheffing van de samen te voegen gemeenten en het invoegen van de nieuwe gemeente
Korte omschrijving	Het decreet handelt over de vrijwillige samenvoeging van de gemeenten Lokeren en Moerbeke tot de nieuwe gemeente Lokeren. Het gaat om een samenvoeging op 1 januari 2025, waarbij de betrokken gemeenteraden het voorstel tot samenvoeging in de periode tussen 1 september en 31 oktober 2023 goedkeurden.
Uitvoering vooropgestelde planning	Advies Raad van State: 16/1/2024 Definitieve goedkeuring: 26/1/2024 Commissie Vlaams Parlement: 19/3/2024 – 26/3/2024 Plenaire vergadering: 17/4/2024 Bekrachtiging en afkondiging: 19/4/2024 Belgisch Staatsblad: 24/5/2024
Stand van de uitvoering	In werking getreden
Betrokken entiteiten	Agentschap Binnenlands Bestuur Agentschap Onroerend Erfgoed Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

Decreet fusie Bilzen en Hoeselt

Titel	Decreet van 19 april 2024 over de vrijwillige samenvoeging van de gemeenten Bilzen en Hoeselt en tot wijziging van de bijlage bij het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, wat betreft de opheffing van de samen te voegen gemeenten en het invoegen van de nieuwe gemeente
Korte omschrijving	Het decreet handelt over de vrijwillige samenvoeging van de gemeenten Bilzen en Hoeselt tot de nieuwe gemeente Bilzen-Hoeselt. Het gaat om een samenvoeging op 1 januari 2025, waarbij de betrokken gemeenteraden het voorstel tot samenvoeging in de periode tussen 1 september en 31 oktober 2023 goedkeurden.

Uitvoering planning	vooropgestelde	Advies Raad van State: 16/1/2024 Definitieve goedkeuring: 26/1/2024 Commissie Vlaams Parlement: 19/3/2024 – 26/3/2024 Plenaire vergadering: 17/4/2024 Bekrachtiging en afkondiging: 19/4/2024 Belgisch Staatsblad: 24/5/2024
Stand van de uitvoering		In werking getreden
Betrokken entiteiten		Agentschap Binnenlands Bestuur Agentschap Onroerend Erfgoed Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

Decreet fusie De Pinte en Nazareth

Titel		Decreet van 19 april 2024 over de vrijwillige samenvoeging van de gemeenten De Pinte en Nazareth en tot wijziging van de bijlage bij het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, wat betreft de opheffing van de samen te voegen gemeenten en het invoegen van de nieuwe gemeente
Korte omschrijving		Het decreet handelt over de vrijwillige samenvoeging van de gemeenten De Pinte en Nazareth tot de nieuwe gemeente Nazareth-De Pinte. De betrokken gemeenteraden keurden het gezamenlijke voorstel tot samenvoeging in de periode tussen 1 november en 31 december 2023 goed.
Uitvoering planning	vooropgestelde	Advies Raad van State: 16/2/2024 Definitieve goedkeuring: 23/2/2024 Commissie Vlaams Parlement: 19/3/2024 – 26/3/2024 Plenaire vergadering: 17/4/2024 Bekrachtiging en afkondiging: 19/4/2024 Belgisch Staatsblad: 24/5/2024
Stand van de uitvoering		In werking getreden
Betrokken entiteiten		Agentschap Binnenlands Bestuur Agentschap Onroerend Erfgoed Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

Decreet fusie Tongeren en Borgloon

Titel		Decreet van 19 april 2024 over de vrijwillige samenvoeging van de gemeenten Borgloon en Tongeren en tot wijziging van artikel 6 en 19septies decies van het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds, wat betreft de aanduiding van de nieuwe gemeente, en van de bijlage bij het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, wat betreft de opheffing van de samen te voegen gemeenten en het invoegen van de nieuwe gemeente
Korte omschrijving		Het decreet handelt over de vrijwillige samenvoeging van de gemeenten Borgloon en Tongeren tot de nieuwe gemeente Tongeren-

	Borgloon. Het gaat om een samenvoeging op 1 januari 2025, waarbij de betrokken gemeenteraden het voorstel tot samenvoeging in de periode tussen 1 september en 31 oktober 2023 goedkeurden.
Uitvoering planning	vooropgestelde Advies Raad van State: 16/1/2024 Definitieve goedkeuring: 26/1/2024 Commissie Vlaams Parlement: 19/3/2024 – 26/3/2024 Plenaire vergadering: 17/4/2024 Bekrachtiging en afkondiging: 19/4/2024 Belgisch Staatsblad: 24/5/2024
Stand van de uitvoering	In werking getreden
Betrokken entiteiten	Agentschap Binnenlands Bestuur Agentschap Onroerend Erfgoed Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

Decreet fusie Wingene en Ruiselede

Titel	Decreet van 19 april 2024 over de vrijwillige samenvoeging van de gemeenten Ruiselede en Wingene en tot wijziging van de bijlage bij het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, wat betreft de opheffing van de samen te voegen gemeenten en het invoegen van de nieuwe gemeente
Korte omschrijving	Het decreet handelt over de vrijwillige samenvoeging van de gemeenten Ruiselede en Wingene tot de nieuwe gemeente Wingene. Het gaat om een samenvoeging op 1 januari 2025, waarbij de betrokken gemeenteraden het voorstel tot samenvoeging in de periode tussen 1 september en 31 oktober 2023 goedkeurden.
Uitvoering planning	vooropgestelde Advies Raad van State: 16/1/2024 Definitieve goedkeuring: 26/1/2024 Commissie Vlaams Parlement: 19/3/2024 – 26/3/2024 Plenaire vergadering: 17/4/2024 Bekrachtiging en afkondiging: 19/4/2024 Belgisch Staatsblad: 24/5/2024
Stand van de uitvoering	In werking getreden
Betrokken entiteiten	Agentschap Binnenlands Bestuur Agentschap Onroerend Erfgoed Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

Decreet fusie Antwerpen en Borsbeek

Titel	Decreet van 19 april 2024 over de vrijwillige samenvoeging van de gemeenten Antwerpen en Borsbeek en tot wijziging van de bijlage bij het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, wat betreft de opheffing van de samen te voegen gemeenten en het invoegen van de nieuwe gemeente
Korte omschrijving	Het decreet handelt over de vrijwillige samenvoeging van de gemeenten Antwerpen

	en Borsbeek tot de nieuwe gemeente Antwerpen. De betrokken gemeenteraden keurden het gezamenlijke voorstel tot samenvoeging in de periode tussen 1 november en 31 december 2023 goed.
Uitvoering planning	vooropgestelde Advies Raad van State: 16/2/2024 Definitieve goedkeuring: 23/2/2024 Commissie Vlaams Parlement: 19/3/2024 - 26/3/2024 Plenaire vergadering: 17/4/2024 Bekrachtiging en afkondiging: 19/4/2024 Belgisch Staatsblad: 24/5/2024
Stand van de uitvoering	In werking getreden
Betrokken entiteiten	Agentschap Binnenlands Bestuur Agentschap Onroerend Erfgoed Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

Decreet fusie Beveren, Kruibeke en Zwijndrecht

Titel	Decreet van 19 april 2024 over de vrijwillige samenvoeging van de gemeenten Beveren, Kruibeke en Zwijndrecht, de wijziging van de grens tussen de provincies Antwerpen en Oost-Vlaanderen en tot wijziging van de bijlage bij het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, wat betreft de opheffing van de samen te voegen gemeenten en het invoegen van de nieuwe gemeente
Korte omschrijving	Het decreet handelt over de vrijwillige samenvoeging van de gemeenten Beveren, Kruibeke en Zwijndrecht tot de nieuwe gemeente Beveren-Kruibeke-Zwijndrecht. De betrokken gemeenteraden keurden het gezamenlijke voorstel tot samenvoeging in de periode tussen 1 november en 31 december 2023 goed.
Uitvoering planning	vooropgestelde Advies Raad van State: 16/2/2024 Definitieve goedkeuring: 23/2/2024 Commissie Vlaams Parlement: 19/3/2024 - 26/3/2024 Plenaire vergadering: 17/4/2024 Bekrachtiging en afkondiging: 19/4/2024 Belgisch Staatsblad: 24/5/2024
Stand van de uitvoering	In werking getreden
Betrokken entiteiten	Agentschap Binnenlands Bestuur Agentschap Onroerend Erfgoed Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

Decreet fusie Galmaarden, Gooik en Herne

Titel	Decreet van 19 april 2024 over de vrijwillige samenvoeging van de gemeenten Galmaarden, Gooik en Herne en tot wijziging van de bijlage bij het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, wat betreft de opheffing van de samen te voegen gemeenten en het invoegen van de nieuwe gemeente
-------	--

Korte omschrijving	Het decreet handelt over de vrijwillige samenvoeging van de gemeenten Galmaarden, Gooik en Herne tot de nieuwe gemeente Pajottegem. De betrokken gemeenteraden keurden het gezamenlijke voorstel tot samenvoeging in de periode tussen 1 november en 31 december 2023 goed.
Uitvoering vooropgestelde planning	Advies Raad van State: 16/2/2024 Definitieve goedkeuring: 23/2/2024 Commissie Vlaams Parlement: 19/3/2024 – 26/3/2024 Plenaire vergadering: 17/4/2024 Bekrachtiging en afkondiging: 19/4/2024 Belgisch Staatsblad: 24/5/2024
Stand van de uitvoering	In werking getreden
Betrokken entiteiten	Agentschap Binnenlands Bestuur Agentschap Onroerend Erfgoed Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

Decreet fusie Ham en Tessenderlo

Titel	Decreet van 19 april 2024 over de vrijwillige samenvoeging van de gemeenten Ham en Tessenderlo en tot wijziging van de bijlage bij het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, wat betreft de opheffing van de samen te voegen gemeenten en het invoegen van de nieuwe gemeente
Korte omschrijving	Het decreet handelt over de vrijwillige samenvoeging van de gemeenten Ham en Tessenderlo tot de nieuwe gemeente Tessenderlo-Ham. De betrokken gemeenteraden keurden het gezamenlijke voorstel tot samenvoeging in de periode tussen 1 november en 31 december 2023 goed.
Uitvoering vooropgestelde planning	Advies Raad van State: 16/2/2024 Definitieve goedkeuring: 23/2/2024 Commissie Vlaams Parlement: 19/3/2024 – 26/3/2024 Plenaire vergadering: 17/4/2024 Bekrachtiging en afkondiging: 19/4/2024 Belgisch Staatsblad: 24/5/2024
Stand van de uitvoering	In werking getreden
Betrokken entiteiten	Agentschap Binnenlands Bestuur Agentschap Onroerend Erfgoed Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

Decreet fusie Hasselt en Kortesseem

Titel	Decreet van 19 april 2024 over de vrijwillige samenvoeging van de gemeenten Hasselt en Kortesseem en tot wijziging van de bijlage bij het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, wat betreft de opheffing van de samen
-------	--

	te voegen gemeenten en het invoegen van de nieuwe gemeente
Korte omschrijving	Het decreet handelt over de vrijwillige samenvoeging van de gemeenten Hasselt en Kortesssem tot de nieuwe gemeente Hasselt. De betrokken gemeenteraden keurden het gezamenlijke voorstel tot samenvoeging in de periode tussen 1 november en 31 december 2023 goed.
Uitvoering planning	vooropgestelde Advies Raad van State: 16/2/2024 Definitieve goedkeuring: 23/2/2024 Commissie Vlaams Parlement: 19/3/2024 – 26/3/2024 Plenaire vergadering: 17/4/2024 Bekrachtiging en afkondiging: 19/4/2024 Belgisch Staatsblad: 24/5/2024
Stand van de uitvoering	In werking getreden
Betrokken entiteiten	Agentschap Binnenlands Bestuur Agentschap Onroerend Erfgoed Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

Decreet fusie Lochristi en Wachtebeke

Titel	Decreet van 19 april 2024 over de vrijwillige samenvoeging van de gemeenten Lochristi en Wachtebeke en tot wijziging van de bijlage bij het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, wat betreft de opheffing van de samen te voegen gemeenten en het invoegen van de nieuwe gemeente
Korte omschrijving	Het decreet handelt over de vrijwillige samenvoeging van de gemeenten Lochristi en Wachtebeke tot de nieuwe gemeente Lochristi. De betrokken gemeenteraden keurden het gezamenlijke voorstel tot samenvoeging in de periode tussen 1 november en 31 december 2023 goed.
Uitvoering planning	vooropgestelde Advies Raad van State: 16/2/2024 Definitieve goedkeuring: 23/2/2024 Commissie Vlaams Parlement: 19/3/2024 – 26/3/2024 Plenaire vergadering: 17/4/2024 Bekrachtiging en afkondiging: 19/4/2024 Belgisch Staatsblad: 24/5/2024
Stand van de uitvoering	In werking getreden
Betrokken entiteiten	Agentschap Binnenlands Bestuur Agentschap Onroerend Erfgoed Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

Decreet fusie Melle en Merelbeke

Titel	Decreet van 19 april 2024 over de vrijwillige samenvoeging van de gemeenten Melle en Merelbeke en tot wijziging van de bijlage bij het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, wat betreft de opheffing van de samen
-------	---

	te voegen gemeenten en het invoegen van de nieuwe gemeente
Korte omschrijving	Het decreet handelt over de vrijwillige samenvoeging van de gemeenten Melle en Merelbeke tot de nieuwe gemeente Merelbeke-Melle. De betrokken gemeenteraden keurden het gezamenlijke voorstel tot samenvoeging in de periode tussen 1 november en 31 december 2023 goed.
Uitvoering vooropgestelde planning	Advies Raad van State: 16/2/2024 Definitieve goedkeuring: 23/2/2024 Commissie Vlaams Parlement: 19/3/2024 – 26/3/2024 Plenaire vergadering: 17/4/2024 Bekrachtiging en afkondiging: 19/4/2024 Belgisch Staatsblad: 24/5/2024
Stand van de uitvoering	In werking getreden
Betrokken entiteiten	Agentschap Binnenlands Bestuur Agentschap Onroerend Erfgoed Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

Decreet fusie Meulebeke en Tielt

Titel	Decreet van 19 april 2024 over de vrijwillige samenvoeging van de gemeenten Meulebeke en Tielt en tot wijziging van de bijlage bij het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, wat betreft de opheffing van de samen te voegen gemeenten en het invoegen van de nieuwe gemeente
Korte omschrijving	Het decreet handelt over de vrijwillige samenvoeging van de gemeenten Meulebeke en Tielt tot de nieuwe gemeente Tielt. De betrokken gemeenteraden keurden het gezamenlijke voorstel tot samenvoeging in de periode tussen 1 november en 31 december 2023 goed.
Uitvoering vooropgestelde planning	Advies Raad van State: 16/2/2024 Definitieve goedkeuring: 23/2/2024 Commissie Vlaams Parlement: 19/3/2024 – 26/3/2024 Plenaire vergadering: 17/4/2024 Bekrachtiging en afkondiging: 19/4/2024 Belgisch Staatsblad: 24/5/2024
Stand van de uitvoering	In werking getreden
Betrokken entiteiten	Agentschap Binnenlands Bestuur Agentschap Onroerend Erfgoed Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

Decreet behoud rechtspersoonlijkheid bij fusie

Titel	Decreet van 3 mei 2024 tot wijziging van diverse decreten over de vrijwillige samenvoeging van gemeenten op 1 januari 2025, wat het behoud van de rechtspersoonlijkheid van een van de samenvoegende
-------	--

	gemeenten betreft
Korte omschrijving	Het wijzigingsdecreet past 9 fusiedecreten van 19 april 2024 in die zin aan dat de rechtspersoonlijkheid van 1 van de oorspronkelijke gemeenten en OCMW's blijft behouden en wordt ingesteld als de nieuwe gemeente en het nieuwe OCMW. De andere oorspronkelijke gemeente en het andere oorspronkelijke OCMW worden opgeheven.
Uitvoering vooropgestelde planning	Commissie Vlaams Parlement: 23/4/2024 Plenaire vergadering: 30/4/2024 Bekrachtiging en afkondiging: 3/5/2024 Belgisch Staatsblad: 24/5/2024
Stand van de uitvoering	In werking getreden
Betrokken entiteiten	Agentschap Binnenlands Bestuur

Decreet tot wijziging van het decreet begraafplaatsen en lijkbezorging

Titel	Decreet van 9 februari 2024 tot wijziging van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging, het decreet van 12 juli 2013 houdende toekenning van subsidies voor gebouwen van de eredienst, gebouwen voor de openbare uitoefening van de niet-confessionele morele dienstverlening en crematoria en het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur
Korte omschrijving	Het decreet wijzigt en moderniseert het decreet van 16 januari 2004 betreffende begraafplaatsen en lijkbezorging.
Uitvoering vooropgestelde planning	Commissie Vlaams Parlement: 9/1/2024 Plenaire vergadering: 24/1/2024 – 31/1/2024 – 7/2/2024 Bekrachtiging en afkondiging: 9/2/2024 Belgisch Staatsblad: 5/3/2024
Stand van de uitvoering	In werking getreden
Betrokken entiteiten	Agentschap Binnenlands Bestuur

Besluit Vlaamse Regering wijziging diverse besluiten Vlaamse Regering begraafplaatsen en lijkbezorging

Titel	Besluit van de Vlaamse Regering van 20 september 2024 tot wijziging van regelgeving over begraafplaatsen, lijkbezorging en crematoria
Korte omschrijving	Het besluit zorgt voor de uitvoering van de wijzigingen zoals opgenomen in het decreet van 9 februari 2024. Het besluit wijzigt vier besluiten van de Vlaamse Regering: - het besluit van de Vlaamse Regering van 21 juni 1989 houdende vaststelling van de procedure inzake de subsidiëring van bepaalde werken, leveringen en diensten die door of op initiatief van regionale of lokale besturen of ermee gelijkgestelde rechtspersonen worden uitgevoerd;

	- het besluit van de Vlaamse Regering van 14 mei 2004 tot organisatie, inrichting en beheer van begraafplaatsen en crematoria; - het besluit van de Vlaamse Regering van 24 februari 2006 tot vaststelling van de wijzen van lijkbezorging, de asbestemming en de rituelen van de levensbeschouwing voor de uitvaartplechtigheid die kunnen opgenomen worden in de schriftelijke kennisgeving van de laatste wilsbeschikking die aan de ambtenaar van de burgerlijke stand kan overgemaakt worden; - het besluit van de Vlaamse Regering van 20 december 2013 betreffende de toekenning van subsidies voor gebouwen van de eredienst, gebouwen voor de openbare uitoefening van de niet-confessionele morele dienstverlening en crematoria.
Uitvoering vooropgestelde planning	Taal- en legistiek advies: 26/1/2024 Advies inspectie van financiën: 13/2/2024 Eerste principiële goedkeuring: 8/3/2024 Advies Vlaamse Toezichtscommissie: 19/3/2024 Advies VVSG: 21/3/2024 Advies Gegevensbeschermingsautoriteit: 12/4/2024 Advies Raad van State: 17/6/2024 Definitieve goedkeuring: 20/9/2024 Belgisch Staatsblad: 9/10/2024
Stand van de uitvoering	In werking getreden
Betrokken entiteiten	Agentschap Binnenlands Bestuur

Besluit Vlaamse Regering IFIC VIA-6 en de wijziging van de rechtspositieregeling

Titel	Besluit van de Vlaamse Regering van 12 januari 2024 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juli 2022 over een nieuwe functieclassificatie bij lokale besturen en over aangepaste salarisschalen ter uitvoering van het Zesde Vlaams Intersectoraal akkoord van 30 maart 2021 voor de social/non-profitsectoren en het besluit van de Vlaamse Regering van 20 januari 2023 tot vaststelling van de minimale voorwaarden van de rechtspositieregeling van het personeel van lokale en provinciale besturen
Korte omschrijving	Het besluit stelt de modaliteiten vast voor de beëindiging van het statutaire dienstverband bij de lokale en provinciale besturen. Het besluit regelt ook de gedeeltelijke omzetting van de Europese richtlijn over het evenwicht

	tussen werk en privéleven voor ouders en mantelzorgers voor statutaire personeelsleden en van de Europese Richtlijn over transparante en voorspelbare arbeidsvoorwaarden: zij kunnen een flexibele werkregeling aanvragen voor zorgdoeleinden en worden beschermd tegen ontslag voor het opnemen van bepaalde zorgverloven of voor het aanvragen van een flexibele werkregeling. Het besluit regelt ook dat personeelsleden die werkzaam zijn in een federaal gefinancierde gezondheidsinstelling of -entiteit van een lokaal bestuur (thuisverpleging) kunnen instappen in de IFIC-functieclassificatie.
Uitvoering vooropgestelde planning	Definitieve goedkeuring: 12/1/2024 Belgisch Staatsblad: 1/2/2024
Stand van de uitvoering	In werking getreden
Betrokken entiteiten	Agentschap Binnenlands Bestuur

Besluit van de Vlaamse Regering omstandigheidsverlof bij zwangerschapsverlies

Titel	Besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2024 tot wijziging van het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006 en het besluit van de Vlaamse Regering van 20 januari 2023 tot vaststelling van de minimale voorwaarden van de rechtspositieregeling van het personeel van lokale en provinciale besturen, wat betreft het toekennen van omstandigheidsverlof in geval van zwangerschapsverlies
Korte omschrijving	Dit besluit verankert het recht op omstandigheidsverlof na zwangerschapsverlies voor zowel de personeelsleden van de diensten van de Vlaamse overheid als voor de personeelsleden van de Vlaamse lokale en provinciale besturen. Het besluit wil het rouwverlof uitbreiden voor personeelsleden die geconfronteerd worden met een zwangerschapsverlies, om hen tijd te geven om deze gebeurtenis een plaats te geven. Het verlof wordt toegekend binnen de regeling van het omstandigheidsverlof, waarbij het personeelslid dat zwangerschapsverlies lijdt of het personeelslid wiens echtgenote of samenwonende partner zwangerschapsverlies lijdt, recht heeft op twee dagen rouwverlof. De toekenning gebeurt op basis van vertrouwen, met een beperking aan formaliteiten en/of documenten.
Uitvoering vooropgestelde planning	Advies sectorcomité XVIII Vlaamse Gemeenschap – Vlaams Gewest: 22/1/2024 Advies Comité C1: 10/1/2024 – 9/2/2024 Tweede principiële goedkeuring: 15/3/2024 Advies Raad van State: 3/5/2024 Definitieve goedkeuring: 17/5/2024

	Belgisch Staatsblad: 15/7/2024
Stand van de uitvoering	In werking getreden
Betrokken entiteiten	Agentschap Binnenlands Bestuur Agentschap Overheidspersoneel (Juridisch Kenniscentrum)

Besluit Vlaamse Regering drie weken vakantie VIA-6

Titel	Besluit van de Vlaamse Regering van 21 februari 2025 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 januari 2023 tot vaststelling van de minimale voorwaarden van de rechtspositieregeling van het personeel van lokale en provinciale besturen, wat betreft de regeling van het recht op drie opeenvolgende weken vakantie voor VIA-personeelsleden
Korte omschrijving	Het wijzigingsbesluit legt een recht op drie opeenvolgende weken vakantie vast voor de personeelsleden die onder het toepassingsgebied van VIA-6 vallen.
Uitvoering vooropgestelde planning	Taal- en legistiek advies: 26/11/2024 Advies inspectie van financiën: 26/11/2024 Principiële goedkeuring: 6/12/2024 Advies Comité C1: 18/12/2024
Stand van de uitvoering	In werking getreden op 1/1/2025
Betrokken entiteiten	Agentschap Binnenlands Bestuur

Decreet tot wijziging van het decreet lokaal bestuur, het Provinciedecreet, de wet van 19 juli 1976 en het koninklijk besluit van 31 mei 1977

Titel	Decreet van 3 mei 2024 tot wijziging van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur, het Provinciedecreet van 9 december 2005, de wet van 19 juli 1976 tot instelling van een verlof voor de uitoefening van een politiek mandaat en het koninklijk besluit van 31 mei 1977 tot uitvoering van artikel 4 van de wet van 19 juli 1976 tot instelling van een verlof voor de uitoefening van een politiek mandaat
Korte omschrijving	Een aantal wijzigingen betreffen de installatie van de lokale bestuursorganen, zoals de gendervereiste in de samenstelling van het college van burgemeester en schepenen en de eedaflegging van de burgemeester. Daarnaast wordt een subsidieregister ingevoerd en worden de regels rond de mandatendatabank en de leidinggevendendatabank aangepast. Het decreet past ook de terminologie voor mandatarissen met een beperking aan, waarbij het woord 'beperking' wordt vervangen door 'handicap'. Verder worden de bepalingen over de rechten en plichten, de ontslagregeling en de tuchtprocedure van het DLB van toepassing verklaard op het personeel van de welzijnsvereniging. Tot slot wordt de terugvorderingsregeling bij politiek verlof in de

	private sector, die momenteel nog in federale regelgeving is geregeld, opgeheven. Het is aan de Vlaamse regelgever om hierover een nieuwe regeling uit te werken (artikel dat bepalingen opheft moet nog in werking treden op een datum die door de Vlaamse Regering wordt vastgesteld).
Uitvoering vooropgestelde planning	Commissie Vlaams Parlement: 16/4/2024 Plenaire vergadering: 30/4/2024 Belgisch Staatsblad: 3/6/2024
Stand van de uitvoering	In werking getreden / datum van inwerkingtreding te bepalen door de Vlaamse Regering
Betrokken entiteiten	Agentschap Binnenlands Bestuur

SD 3 Elke Vlaming kan volwaardig participeren aan de lokale democratie

Besluit Vlaamse Regering voorwaarden terbeschikkingstelling stembiljetten voor wetenschappelijk onderzoek

Titel	Besluit van de Vlaamse Regering van 1 maart 2024 tot vaststelling van de voorwaarden waaronder de stembiljetten ter beschikking gesteld kunnen worden voor wetenschappelijke doeleinden
Korte omschrijving	Met betrekking tot de verkiezingen van 13 oktober 2024 (lokale en provinciale verkiezingen) bevat het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet een bepaling waarmee toegelaten wordt dat stembiljetten van de verkiezingen ter beschikking kunnen gesteld worden voor wetenschappelijke doeleinden, onder de voorwaarden vastgesteld door de Vlaamse Regering. Die legt nu die voorwaarden vast. Aandachtspunten hierbij zijn: vermijden dat de telling van de stemmen van een (digitaal) telbureau tijdens een dergelijk onderzoek volledig wordt overgedaan; de informatie op een stembiljet moet beschermd blijven en vertrouwelijk behandeld worden; en de stembiljetten moeten tijdig terugbezorgd worden met het oog op de vernietiging ervan.
Uitvoering vooropgestelde planning	Advies inspectie van financiën: 22/1/2024 Principiële goedkeuring: 2/2/2024 Advies Raad van State: afgevoerd van de rol op 22/2/2024 Definitieve goedkeuring: 1/3/2024 Belgisch Staatsblad: 22/3/2024
Stand van de uitvoering	In werking getreden
Betrokken entiteiten	Agentschap Binnenlands Bestuur

Besluit Vlaamse Regering vaststelling aantal te verkiezen mandatarissen

Titel	Besluit van de Vlaamse Regering van 26 april 2024 tot vaststelling van het aantal te verkiezen gemeenteraadsleden per gemeente, schepenen per gemeente, leden van de raad voor maatschappelijk welzijn en van het vast bureau van Voeren en van de facilititeitengemeenten rond Brussel, leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst per gemeente, stadsdistrictsraadsleden per stadsdistrict in Antwerpen en provincieraadsleden per provincie en per provinciedistrict
Korte omschrijving	Op 14 februari 2024 zijn de bevolkingscijfers per gemeente op 1 januari 2024 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Op basis van deze cijfers stelt de Vlaamse Regering de aantallen mandatarissen vast die op 13 oktober 2024 moeten worden verkozen en de aantallen mandatarissen die daarna moeten verkozen worden voor de nieuwe bestuursperiode. Het gaat om de aantallen te verkiezen gemeenteraadsleden per gemeente; te verkiezen schepenen, leden van de raad voor maatschappelijk welzijn en van het vast bureau in de gemeente Voeren en in de facilititeitengemeenten rond Brussel, en de schepenen in de andere gemeenten van het Vlaamse Gewest; te verkiezen leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst per gemeente; te verkiezen stadsdistrictsraadsleden per stadsdistrict in de nieuwe gemeente Antwerpen en te verkiezen stadsdistrictsraadsleden van de nieuwe stadsdistricten in de nieuwe gemeente Antwerpen; en te verkiezen provincieraadsleden per provincie en per provinciedistrict. Hierbij wordt rekening gehouden met de (geplande) samenvoegingen van gemeenten.
Uitvoering vooropgestelde planning	Taal- en legistiek advies: 1/3/2024 Advies inspectie van financiën: 19/3/2024 Definitieve goedkeuring: 26/4/2024 Belgisch Staatsblad: 10/7/2024
Stand van de uitvoering	In werking getreden
Betrokken entiteiten	Agentschap Binnenlands Bestuur

Besluit Vlaamse Regering modellen akte van voordracht en opvolging

Titel	Besluit van de Vlaamse Regering van 21 juni 2024 tot vaststelling van de modellen van akte van voordracht en akte van opvolging in het kader van de installatie en samenstelling van de lokale bestuursorganen
Korte omschrijving	In uitvoering van het decreet over het lokaal bestuur legt dit besluit de modellen vast van de akte van voordracht en de akte van opvolging in het kader van de installatie en de

	samenstelling van de lokale bestuursorganen. Deze modellen zijn vanaf de gemeenteraadsverkiezingen van 13 oktober 2024 verplicht te gebruiken bij de verkiezing van de voorzitter van de gemeenteraad, de schepenen, de voorzitter en de leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst, de voorzitter van de districtsraad, de districtsschepenen en de burgemeester in de randgemeenten, alsook voor de opvolging van de burgemeester. De reden om de modellen te verplichten, is dat de Vlaamse Regering maximaal wil inzetten op een coalitievorming die gebaseerd is op de uitslag van de verkiezingen. Door de verschillende modelakten voor de voordracht van mandaten vast te stellen, het gebruik ervan te verplichten en de akten pas op de dag van de gewone of buitengewone gemeenteraadsverkiezingen ter beschikking te stellen, wordt een einde gesteld aan bindende voorakkoorden.
Uitvoering vooropgestelde planning	Taal- en legistiek advies: 8/3/2024 Advies inspectie van financiën: 12/3/2024 Principiële goedkeuring: 22/3/2024 Advies Vlaamse Toezichtscommissie: 23/4/2024 Advies Gegevensbeschermingsautoriteit: 12/4/2024 Advies Raad van State: afgevoerd van de rol op 21/5/2024 Definitieve goedkeuring: 21/6/2024 Belgisch Staatsblad: 24/7/2024
Stand van de uitvoering	In werking getreden
Betrokken entiteiten	Agentschap Binnenlands Bestuur

Decreet tot wijziging van het decreet lokaal bestuur, het Provinciedecreet, de wet van 19 juli 1976 en het koninklijk besluit van 31 mei 1977

Titel	Decreet van 3 mei 2024 tot wijziging van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur, het Provinciedecreet van 9 december 2005, de wet van 19 juli 1976 tot instelling van een verlof voor de uitoefening van een politiek mandaat en het koninklijk besluit van 31 mei 1977 tot uitvoering van artikel 4 van de wet van 19 juli 1976 tot instelling van een verlof voor de uitoefening van een politiek mandaat
Korte omschrijving	Een aantal wijzigingen betreffen de installatie van de lokale bestuursorganen, zoals de gendervereiste in de samenstelling van het college van burgemeester en schepenen en de eedaflegging van de burgemeester. Daarnaast wordt een subsidieregister ingevoerd en worden de regels rond de mandatendatabank en de leidinggevendendatabank aangepast. Het decreet past ook de terminologie voor

	mandatarissen met een beperking aan, waarbij het woord 'beperking' wordt vervangen door 'handicap'. Verder worden de bepalingen over de rechten en plichten, de ontslagregeling en de tuchtprocedure van het DLB van toepassing verklaard op het personeel van de welzijnsvereniging. Tot slot wordt de terugvorderingsregeling bij politiek verlof in de private sector, die momenteel nog in federale regelgeving is geregeld, opgeheven. Het is aan de Vlaamse regelgever om hierover een nieuwe regeling uit te werken (artikel dat bepalingen opheft moet nog in werking treden op een datum die door de Vlaamse Regering wordt vastgesteld).
Uitvoering vooropgestelde planning	Commissie Vlaams Parlement: 16/4/2024 Plenaire vergadering: 30/4/2024 Belgisch Staatsblad: 3/6/2024
Stand van de uitvoering	In werking getreden / datum van inwerkingtreding te bepalen door de Vlaamse Regering
Betrokken entiteiten	Agentschap Binnenlands Bestuur

SD 4 De financiën van de Vlaamse gemeenten zijn duurzaam en transparant

Decreet tot wijziging van het decreet provincie- en gemeentebelastingen

Titel	Decreet van 3 mei 2024 tot wijziging van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen
Korte omschrijving	Het decreet wijzigt het decreet van 30 mei 2008 over de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen en de bijhorende memorie van toelichting. Het decreet kende het laatste decennium geen aanpassingen en is toe aan een actualisering. Het gaat hierbij om enkele terminologische aanpassingen (zoals wijzigen van de term 'financieel beheerder' in 'financieel directeur' voor de gemeenten), aanpassingen ter modernisering (zoals het elektronisch verzenden van bestuursdocumenten) en aanpassingen op vraag van stakeholders (zoals het verduidelijken van de mogelijkheid om kosten aan te rekenen voor betalingsaanmaningen of het uitbreiden van de fiscale meldingsplicht voor notarissen bij de vervreemding of hypotheekstelling van onroerende goederen).
Uitvoering vooropgestelde planning	Definitieve goedkeuring: 23/2/2024 Commissie Vlaams Parlement: 16/4/2024 Plenaire vergadering: 30/4/2024 Bekrachtiging en afkondiging: 3/5/2024 Belgisch Staatsblad: 31/5/2024

Stand van de uitvoering	In werking getreden
Betrokken entiteiten	Agentschap Binnenlands Bestuur

Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van een subsidie aan lokale besturen voor de opbouw van opvangcapaciteit voor tijdelijk ontheemden uit Oekraïne

Titel	Besluit van de Vlaamse Regering van 6 december 2024 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 april 2022 tot toekenning van een subsidie aan lokale besturen voor de opbouw van opvangcapaciteit voor tijdelijk ontheemden uit Oekraïne, tot wijziging van diverse besluiten van de Vlaamse Regering en tot intrekking van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 maart 2022 tot toekenning van een subsidie aan lokale besturen voor het creëren van bijkomende opvangplaatsen voor de tijdelijk ontheemden uit Oekraïne
Korte omschrijving	De lokale besturen zorgen samen met de Vlaamse overheid voor de opvang van tijdelijk ontheemde Oekraïners. Vlaanderen voorziet hierbij de omkadering, de subsidiëring en de ondersteuning, terwijl de lokale besturen effectief de opvang op het terrein realiseren. Dit is geregeld in het besluit van 8 april 2022. Dit omkaderingsbesluit geldt momenteel tot en met maart 2025. Op 25 juni 2024 heeft de Europese Raad Justitie formeel beslist om het statuut tijdelijke bescherming met één jaar te verlengen tot 4 maart 2026 (om vervolgens een definitieve regeling voor de ontheemden te kunnen aanbieden). Lokale besturen met een aanbod publieke plekken verkeren momenteel dus in onzekerheid omtrent de ondersteuning van de opvang van ontheemde Oekraïners na maart 2025. Na twee jaar opvangbeleid is de situatie op het terrein sterk gewijzigd. De aanvangsperiode werd gekenmerkt door een acute crisis met een grote instroom aan ontheemden. Momenteel is er sprake van een structureel gegeven en een vaste instroom die opvangcapaciteit vereist. Tegelijk geven meerdere lokale besturen aan dat na twee jaar de opvang van ontheemden lokaal noch acuut is, noch een prioriteit vormt. Zij bouwen hun publieke opvangplekken af. Andere lokale besturen willen de publieke opvang verderzetten maar koppelen hieraan de voorwaarde dat de Vlaamse overheid het omkaderingsbesluit verlengt, bij voorkeur overeenkomstig de huidige vooropgestelde einddatum van het Europees statuut van tijdelijke bescherming. Zonder verlenging houdt de ondersteuning vanuit Vlaanderen op 31 maart 2025 onverkort op. Hiermee zal op het terrein de publieke opvang van ontheemden bruusk eindigen, met het risico op een onbeheersbaar scenario. Om dit te vermijden is het aangewezen een uitfaseringsperiode voor de lokale besturen in te lassen. De Vlaamse Regering wijzigt daarom haar

	besluit van 8 april 2022 om zich in te schakelen in het tijdsperspectief van de recente Europese beslissing en de ondersteuning aan te houden tot en met maart 2026. De lokale opvang en de Vlaamse ondersteuning worden tegen dan definitief stopgezet. Op die manier kunnen de lokale besturen, binnen een context van een verzekerd Vlaams engagement, de publieke opvang geleidelijk afbouwen en de ontheemden begeleiden naar alternatieven op de woonmarkt. Daarnaast voorziet het voorstel in enkele (technische) aanpassingen aan het besluit om de afbouw van de publieke plekken vlotter te laten verlopen.
Uitvoering vooropgestelde planning	Taal- en legistiek advies: 21/11/2024 Advies inspectie van financiën: 5/11/2024 Begrotingsakkoord: 6/12/2024 Definitieve goedkeuring: 6/12/2024 Belgisch Staatsblad: 20/12/2024
Stand van de uitvoering	In werking getreden
Betrokken entiteiten	Agentschap Binnenlands Bestuur Agentschap Facilitair Bedrijf Agentschap Wonen in Vlaanderen

Decreet tot instemming met het samenwerkingsakkoord verdeling middelen Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU)

Titel	Ontwerp van decreet tot instemming met het samenwerkingsakkoord van 10 januari 2024 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met betrekking tot de toewijzing en de verdeling van het bedrag dat is vastgelegd in artikel 2 van de beslissing van het Comité van Ministers van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU) van 14 december 2001, zoals gewijzigd bij de beslissing van het Comité van Ministers van de BLEU van 31 augustus 2021
Korte omschrijving	De Vlaamse Regering hechtte begin maart 2024 haar goedkeuring aan het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met betrekking tot de toewijzing en de verdeling van het bedrag dat is vastgelegd in artikel 2 van de gewijzigde beslissing van het Comité van Ministers van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU) van 14 december 2001. De Belgische Staat ontvangt jaarlijks een forfaitair bedrag van het Groothertogdom Luxemburg ter compensatie van de gedeelde inkomsten van de Belgische gemeenten uit

	hun aanvullende personenbelasting ten gevolge van het Belgisch-Luxemburgse dubbelbelastingverdrag van 17 september 1970. De berekeningswijze van dit bedrag werd gewijzigd. Het samenwerkingsakkoord voorziet dat het opnieuw berekende forfaitair bedrag wordt toegewezen aan de Belgische gemeenten en door de Federale Staat tussen de gemeenten wordt verdeeld in verhouding tot wat het tarief van hun aanvullende personenbelasting hen zou opleveren als beroepsinkomsten van Luxemburgse oorsprong van inwoners niet vrijgesteld waren.
Uitvoering vooropgestelde planning	Taal- en legistiek advies: 12/2/2024 Advies inspectie van financiën: 23/2/2024 Principiële goedkeuring: 8/3/2024
Stand van de uitvoering	Goedkeuring in de plenaire vergadering op 26/3/2025
Betrokken entiteiten	Agentschap Binnenlands Bestuur Departement Financiën en Begroting FOD Financiën

SD 5 De gemeenten ontwikkelen kwalitatieve dienstverlening op basis van open data en innovatie ICT oplossingen
/

SD 6 Onze steden en gemeenten zijn plaatsen waar iedereen duurzaam kan samenleven

Decreet wijziging Erkenningsdecreet

Titel	Decreet van 26 april 2024 tot wijziging van het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22 oktober 2021
Korte omschrijving	In dit decreet werden een aantal nieuwe en gewijzigde bepalingen ingeschreven om tegemoet te komen aan de opmerkingen van het Grondwettelijk Hof. Meer bepaald worden nieuwe bepalingen ingevoerd die de vrijwaring van de onafhankelijke uitoefening van de decretale opdrachten en verplichtingen die rusten op het (toekomstige) bestuur van de eredienst, beogen.
Uitvoering vooropgestelde planning	Commissie Vlaams Parlement: 26/3/2024 – 16/4/2024 Plenaire vergadering: 24/4/2024 Bekrachtiging en afkondiging: 26/4/2024 Belgisch Staatsblad: 6/5/2024
Stand van de uitvoering	In werking getreden
Betrokken entiteiten	Agentschap Binnenlands Bestuur

Decreet preventie gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme

Titel	Decreet van 22 maart 2024 over het Vlaamse beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en schadelijke polarisatie
Korte omschrijving	Het decreet geeft een structurele basis aan het Vlaamse beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en schadelijke polarisatie. Het legt vast hoe het beleid vorm krijgt en wat er mee beoogd wordt: - Het bepaalt het doel en scope van het beleid (het doel is drieledig: 1. Door gepaste maatregelen en acties die schadelijke polarisatie bestrijden, wordt voorkomen dat Vlaamse burgers zodanig radicaliseren dat zij bereid het gebruik van geweld te aanvaarden. 2. Door tijdige detectie en opvolging wordt voorkomen dat burgers overgaan tot het gebruik van geweld. 3. Met gewelddadig geradicaliseerde burgers wordt getracht tot disengagement te komen en recidive te voorkomen. Scope: het beleid richt zich op alle mogelijke vormen van gewelddadige radicalisering zonder deze te categoriseren) - De modaliteiten van het beleid (beleid is Vlaanderenbreed, het is een afgestemd, multidisciplinair en gecoördineerd beleid dat zich verhoudt tot de federale, Europese en internationale regelgeving en context, het beleid is wetenschappelijk onderbouwd) - De wijze waarop het beleid vorm krijgt, zowel qua organisatiestructuur als qua subsidiëring. Het beleid voorziet o.m. in de lokale regierol van de gemeenten en de subsidiëring ervan, en in de erkenning en subsidiëring van partnerorganisaties die als opdracht hebben om gemeenten te ondersteunen bij de uitoefening van regierol. Daarnaast wordt er elke legislatuur een actuele (omgevings)analyse en geïntegreerd actieplan beslist door de Vlaamse Regering.
Uitvoering vooropgestelde planning	Commissie Vlaams Parlement: 7/2/2024 – 28/2/2024 Plenaire vergadering: 20/3/2024 Bekrachtiging en afkondiging: 22/3/2024 Belgisch Staatsblad: 12/4/2024
Stand van de uitvoering	In werking getreden

Betrokken entiteiten	Agentschap Binnenlands Bestuur
----------------------	--------------------------------

Besluit Vlaamse Regering radicalisering, extremisme, terrorisme en schadelijke polarisatie

Titel	Besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2024 tot uitvoering van het decreet van 22 maart 2024 over het Vlaamse beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en schadelijke polarisatie
Korte omschrijving	Het besluit geeft uitvoering aan het decreet over het Vlaamse beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en schadelijke polarisatie. De bepalingen in dit uitvoeringsbesluit hebben betrekking op de volgende vier thema's: - de organisatie van het Vlaamse beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en schadelijke polarisatie; - de erkenning van partnerorganisaties voor beleidsondersteuning en praktijkontwikkeling; - de regierol en de subsidiëring van lokale besturen; - de subsidiëring van aanvullende experimentele projecten
Uitvoering vooropgestelde planning	Begrotingsakkoord: 1/2/2024 Eerste principiële goedkeuring: 2/2/2024 Advies SERV: 26/2/2024 Advies VLOR: 29/2/2024 (geen advies verstrekt) Advies WVG: 1/3/2024 Advies SARC: 26/2/2024 Advies Vlaamse Jeugdraad: 1/3/2024 Tweede principiële goedkeuring: 22/3/2024 Advies Raad van State: 25/4/2024 Definitieve goedkeuring: 3/5/2024 Belgisch Staatsblad: 31/7/2024
Stand van de uitvoering	In werking getreden
Betrokken entiteiten	Agentschap Binnenlands Bestuur

SD 7 We blijven inzetten op de steden en hen ondersteunen om de maatschappelijke uitdagingen op korte en middellange termijn aan te pakken
/

SD 8 De lokale besturen doen aan kwaliteitsvolle organisatie- en risicobeheersing

/

SD 9 Lokale audits worden gebruikt als beleidsinput en voor het versterken van kennis en competenties

/

3. Decreetevaluaties

SD 6 Onze steden en gemeenten zijn plaatsen waar iedereen duurzaam kan samenleven

- Het eindrapport van de Universiteit Antwerpen over de evaluatiestudie van het Eredienstendecreet van 7 mei 2004 werd in 2024 opgeleverd.

IX. BIJLAGE 'OVERZICHT RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET VLAAMS PARLEMENT'

/

X. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF'

/

XI. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE ARRESTEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF EN VAN HET HOF VAN JUSTITIE'

Arrest nr. 89/2024 van het Grondwettelijk Hof inzake het beroep tot schorsing van het Vlaamse decreet van 19 april 2024 « over de vrijwillige samenvoeging van de gemeenten Ruiselede en Wingene en tot wijziging van de bijlage bij het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 », ingesteld door Stijn De Ram en Hannes Gyselbrecht.

Verzoekende partijen stelden een vordering tot schorsing in van het decreet over de samenvoeging van de gemeenten Ruiselede en Wingene. Het Grondwettelijk Hof verwierp het schorsingsberoep in zijn arrest van 8 augustus 2024. Het Hof was van oordeel dat de verzoekende partijen niet aantonen dat de onmiddellijke uitvoering van de bestreden maatregel, de samenvoeging, hun een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen.

Arrest nr. 153/2024 van het Grondwettelijk Hof inzake het beroep tot vernietiging van het Vlaamse decreet van 19 april 2024 « over de vrijwillige samenvoeging van de gemeenten Ruiselede en Wingene en tot wijziging van de bijlage bij het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 », ingesteld door Stijn De Ram en Hannes Gyselbrecht.

Verzoekende partijen stelden een vordering tot vernietiging in van het decreet over de samenvoeging van de gemeenten Ruiselede en Wingene. Na de verwerping van het schorsingsberoep in hetzelfde dossier lieten de verzoekende partijen het Grondwettelijk Hof weten dat ze afstand van geding doen. Op 12 december 2024 wees het Hof de afstand toe.